

**Sprawozdanie finansowe
mBanku Hipotecznego S.A.
według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej
za 2016 rok**

Wybrane dane finansowe

Poniższe wybrane dane finansowe stanowią informację uzupełniającą do sprawozdania mBanku Hipotecznego S.A. za 2016 rok.

Wybrane dane finansowe		w tys. zł		w tys. EUR	
		Rok kończący się		Rok kończący się	
		31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
I.	Przychody z tytułu odsetek	318 648	256 317	72 822	61 250
II.	Przychody z tytułu opłat i prowizji	6 722	12 636	1 536	3 019
III.	Wynik na działalności handlowej	1 736	(434)	397	(104)
IV.	Wynik na działalności operacyjnej	46 864	26 797	10 710	6 403
V.	Zysk brutto	30 179	26 797	6 897	6 403
VI.	Zysk netto przypadający na akcjonariuszy mBanku Hipotecznego S.A.	23 422	18 791	5 353	4 490
VII.	Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	(1 824 043)	(1 270 880)	(416 857)	(303 690)
VIII.	Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(8 670)	(8 086)	(1 981)	(1 932)
IX.	Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	1 403 403	1 442 916	320 727	344 799
X.	Przepływy pieniężne netto, razem	(429 310)	163 950	(98 112)	39 177
XI.	Zysk na jedną akcję zwykłą / Rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	7,70	6,46	1,76	1,54

Wybrane dane finansowe		w tys. zł		w tys. EUR	
		Stan na dzień		Stan na dzień	
		31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
I.	Aktywa razem	10 649 499	8 419 125	2 407 210	1 975 625
II.	Zobowiązania wobec innych banków	3 316 817	2 959 741	749 733	694 530
III.	Zobowiązania wobec klientów	36 394	265 509	8 226	62 304
IV.	Kapitały własne przypadające na akcjonariuszy mBanku Hipotecznego S.A.	903 699	782 336	204 272	183 582
V.	Kapitał akcyjny	309 000	299 000	69 846	70 163
VI.	Liczba akcji	3 090 000	2 990 000	3 090 000	2 990 000
VII.	Wartość księgowa na jedną akcję / Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w zł/EUR)	292,46	261,65	66,11	61,40
VIII.	Łączny współczynnik kapitałowy (w %)	14,54	13,81	14,54	13,81

Do wyliczenia wybranych danych finansowych w EUR zastosowano następujące kursy:

- dla pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej – kurs NBP z dnia 31 grudnia 2016 roku – 1 EUR = 4,4240 PLN oraz kurs NBP z dnia 31 grudnia 2015 roku – 1 EUR = 4,2615 PLN,
- dla pozycji rachunku zysków i strat i pozycji sprawozdania z przepływów pieniężnych – kurs wyliczony jako średnia kursów NBP, obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca 2016 i 2015 roku, odpowiednio: 1 EUR = 4,3757 PLN i 1 EUR = 4,1848 PLN.

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI	1
Rachunek zysków i strat	2
Sprawozdanie z całkowitych dochodów	3
Sprawozdanie z sytuacji finansowej	4
Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	5
Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	6
Noty objaśniające do jednostkowego sprawozdania finansowego	7
1. Informacje o mBanku Hipotecznym S.A.	7
2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości	7
3. Zasady zarządzania ryzykiem	31
4. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych	52
5. Ważniejsze oszacowania i oceny dokonywane w związku z zastosowaniem zasad rachunkowości.....	56
6. Segmenty działalności	58
7. Wynik z tytułu odsetek	61
8. Wynik z tytułu opłat i prowizji.....	62
9. Wynik na działalności handlowej	62
10. Pozostałe przychody operacyjne	63
11. Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek.....	63
12. Ogólne koszty administracyjne	63
13. Pozostałe koszty operacyjne.....	64
14. Podatek dochodowy	65
15. Zysk na jedną akcję	66
16. Pozostałe całkowite dochody	66
17. Kasa, operacje z bankiem centralnym	66
18. Należności od banków	67
19. Pochodne instrumenty finansowe	67
20. Rachunkowość zabezpieczeń	68
21. Kredyty i pożyczki udzielone klientom	70
22. Inwestycyjne papiery wartościowe	75
23. Wartości niematerialne	76
24. Rzeczowe aktywa trwałe	77
25. Inne aktywa	78
26. Zobowiązania wobec innych banków.....	78
27. Zobowiązania wobec klientów.....	79
28. Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	80
29. Zobowiązania podporządkowane	84
30. Pozostałe zobowiązania i rezerwy.....	84
31. Odroczony podatek dochodowy.....	85
32. Różnice między bilansowymi zmianami stanu pozycji oraz zmianami tych pozycji wykazywanych w działalności operacyjnej w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych ..	88
33. Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej	89
34. Zobowiązania pozabilansowe.....	90
35. Aktywa, na których ustanowiono zabezpieczenia.....	90
36. Zarejestrowany kapitał akcyjny	90
37. Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	91
38. Zyski zatrzymane	91
39. Inne pozycje kapitału własnego	92
40. Dywidenda na akcję	92
41. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	92
42. Program motywacyjny dla członków Zarządu Banku oraz pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku	92
43. Transakcje z podmiotami powiązаныmi	96
44. Informacje dotyczące podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych ..	100
45. Adekwatność kapitałowa	101
46. Zdarzenia po dniu bilansowym.....	104

mBank Hipoteczny S.A.Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości
Finansowej za 2016 rok

(w tys. zł)

Rachunek zysków i strat

	Nota	Rok kończący się 31 grudnia	
		2016	2015
Przychody z tytułu odsetek	7	318 648	256 317
Koszty z tytułu odsetek	7	(188 507)	(145 555)
Wynik z tytułu odsetek		130 141	110 762
Przychody z tytułu opłat i prowizji	8	6 722	12 636
Koszty z tytułu opłat i prowizji	8	(5 196)	(6 107)
Wynik z tytułu opłat i prowizji		1 526	6 529
Wynik na działalności handlowej, w tym:	9	1 736	(434)
<i>Wynik z pozycji wymiany</i>		4 240	2 036
<i>Wynik na pozostałej działalności handlowej oraz rachunkowości zabezpieczeń</i>		(2 504)	(2 470)
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych		5	-
Pozostałe przychody operacyjne	10	3 116	763
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	11	(21 588)	(24 775)
Ogólne koszty administracyjne	12	(62 472)	(57 876)
Amortyzacja	23,24	(3 197)	(4 699)
Pozostałe koszty operacyjne	13	(2 403)	(3 473)
Wynik na działalności operacyjnej		46 864	26 797
Podatek od pozycji bilansowych Banku		(16 685)	-
Zysk brutto		30 179	26 797
Podatek dochodowy	14	(6 757)	(8 006)
Zysk netto		23 422	18 791
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy Banku	15	23 422	18 791
Średnia ważona liczba akcji zwykłych / Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych	15	3 042 186	2 909 068
Zysk na jedną akcję zwykłą / Rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą (w zł)	15	7,70	6,46

Całość zysku mBanku Hipotecznego S.A. za 2016 i 2015 rok dotyczy wyniku z działalności kontynuowanej.

Noty przedstawione na stronach od 7 do 105 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Nota	Rok kończący się 31 grudnia	
		2016	2015
Zysk netto		23 422	18 791
Pozostałe dochody podlegające opodatkowaniu	16	(1 995)	(914)
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat		(1 993)	(917)
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (brutto)		(2 461)	(1 132)
Podatek odroczony od wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		468	215
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (netto)		(1 993)	(917)
Pozycje, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat	16	(2)	3
Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia (brutto)	30.2	(3)	4
Podatek odroczony od zysków i strat aktuarialnych dotyczących świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia		1	(1)
Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia (netto)		(2)	3
Dochody całkowite netto, razem		21 427	17 877
Dochody całkowite netto przypadające na akcjonariuszy Banku		21 427	17 877

Noty przedstawione na stronach od 7 do 105 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

mBank Hipoteczny S.A.Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości
Finansowej za 2016 rok

(w tys. zł)

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

AKTYWA	Nota	31.12.2016	31.12.2015
Kasa, operacje z bankiem centralnym	17	5 530	7 521
Należności od banków	18	16 262	205 180
Pochodne instrumenty finansowe	19	45 160	32 212
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	21	9 411 505	7 391 743
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	22	1 134 049	748 505
Wartości niematerialne	23	13 357	8 152
Rzeczowe aktywa trwałe	24	7 603	7 523
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		-	1 597
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	31	8 644	7 213
Inne aktywa, w tym:	25	7 389	9 479
- zapasy	3.1.4	3 432	6 768
AKTYWA RAZEM		10 649 499	8 419 125
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY			
Z o b o w i ą z a n i a			
Zobowiązania wobec innych banków	26	3 316 817	2 959 741
Pochodne instrumenty finansowe	19	9 635	3 770
Zobowiązania wobec klientów	27	36 394	265 509
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	28	6 123 466	4 164 902
Różnice z rachunkowości zabezpieczeń dotyczące wartości godziwej pozycji zabezpieczanych	20	29 305	21 530
Zobowiązania podporządkowane	29	200 484	200 899
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		2 791	-
Pozostałe zobowiązania i rezerwy	30	26 908	20 438
ZOBOWIĄZANIA RAZEM		9 745 800	7 636 789
K a p i t a ł y			
Kapitał podstawowy:		614 792	514 856
- Zarejestrowany kapitał akcyjny	36	309 000	299 000
- Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	37	305 792	215 856
Zyski zatrzymane	38	290 053	266 631
- Wynik finansowy z lat ubiegłych		266 631	247 840
- Wynik roku bieżącego		23 422	18 791
Inne pozycje kapitału własnego	39	(1 146)	849
KAPITAŁY RAZEM		903 699	782 336
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY RAZEM		10 649 499	8 419 125
Łączny współczynnik kapitałowy (w %)	45	14,54	13,81

Noty przedstawione na stronach od 7 do 105 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

mBank Hipoteczny S.A.

Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2016 rok

(w tys. zł)

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

Zmiany w okresie od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku

	Nota	Kapitał podstawowy		Zyski zatrzymane				Inne pozycje kapitałów		Razem
		Zarejestrowany kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Pozostały kapitał zapasowy	Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	Niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych	Wynik roku bieżącego	Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	
Stan na 1 stycznia 2016 roku		299 000	215 856	211 340	36 500	18 791	-	825	24	782 336
Zysk netto		-	-	-	-	-	23 422	-	-	23 422
Pozostałe dochody (brutto)		-	-	-	-	-	-	(2 461)	(3)	(2 464)
Podatek odroczony od pozostałych dochodów		-	-	-	-	-	-	468	1	469
Dochody całkowite razem	16	-	-	-	-	-	23 422	(1 993)	(2)	21 427
Transfer na fundusz ogólnego ryzyka bankowego	38	-	-	-	6 000	(6 000)	-	-	-	-
Transfer na kapitał zapasowy	38	-	-	12 791	-	(12 791)	-	-	-	-
Emisja akcji	36,37	10 000	90 000	-	-	-	-	-	-	100 000
Koszty emisji akcji		-	(64)	-	-	-	-	-	-	(64)
Stan na 31 grudnia 2016 roku		309 000	305 792	224 131	42 500	-	23 422	(1 168)	22	903 699

Zmiany w okresie od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku

	Nota	Kapitał podstawowy		Zyski zatrzymane				Inne pozycje kapitałów		Razem
		Zarejestrowany kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Pozostały kapitał zapasowy	Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	Niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych	Wynik roku bieżącego	Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	
Stan na 1 stycznia 2015 roku		285 000	89 938	192 469	33 000	22 371	-	1 742	21	624 541
Zysk netto		-	-	-	-	-	18 791	-	-	18 791
Pozostałe dochody (brutto)		-	-	-	-	-	-	(1 132)	4	(1 128)
Podatek odroczony od pozostałych dochodów		-	-	-	-	-	-	215	(1)	214
Dochody całkowite razem	16	-	-	-	-	-	18 791	(917)	3	17 877
Transfer na fundusz ogólnego ryzyka bankowego	38	-	-	-	3 500	(3 500)	-	-	-	-
Transfer na kapitał zapasowy	38	-	-	18 871	-	(18 871)	-	-	-	-
Emisja akcji		14 000	126 000	-	-	-	-	-	-	140 000
Koszty emisji akcji		-	(82)	-	-	-	-	-	-	(82)
Stan na 31 grudnia 2015 roku		299 000	215 856	211 340	36 500	-	18 791	825	24	782 336

Noty przedstawione na stronach od 7 do 105 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

mBank Hipoteczny S.A.Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości
Finansowej za 2016 rok

(w tys. zł)

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	Nota	Rok kończący się 31 grudnia	
		2016	2015
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		(1 824 043)	(1 270 880)
Zysk przed opodatkowaniem		30 179	26 797
Korekty:		(1 854 222)	(1 297 677)
Zapłacony podatek dochodowy		(3 332)	(4 175)
Amortyzacja	23,24	3 197	4 699
Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych	13,24	-	12
Przychody z tytułu odsetek (rachunek zysków i strat)	7	(318 648)	(256 317)
Koszty z tytułu odsetek (rachunek zysków i strat)	7	188 507	145 555
Odsetki otrzymane		287 392	260 007
Odsetki zapłacone		(16 708)	(13 852)
Zmiana stanu należności od banków	32	(2)	7
Zmiana stanu aktywów i zobowiązań z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	32	(3 025)	(3 134)
Zmiana stanu pożyczek i kredytów udzielonych klientom	32	(2 001 178)	(2 069 877)
Zmiana stanu inwestycyjnych papierów wartościowych	32	(624 474)	(25 540)
Zmiana stanu pozostałych aktywów		2 090	5 211
Zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków	32	14 663	632 700
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	32	(229 079)	15 592
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	32	839 719	5 067
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań i rezerw	32	6 468	6 353
Wynik na sprzedaży wartości niematerialnych i rzeczowych aktywów trwałych	10,13	(14)	15
Korekta wartości niematerialnych i rzeczowych aktywów trwałych		202	-
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		(1 824 043)	(1 270 880)
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		(8 670)	(8 086)
Wpływy z działalności inwestycyjnej		207	17
Z tytułu zbycia wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		207	17
Wydatki z tytułu działalności inwestycyjnej		8 877	8 103
Z tytułu nabycia wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	23,24	8 877	8 103
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(8 670)	(8 086)
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		1 403 403	1 442 916
Wpływy z działalności finansowej		2 526 485	3 239 210
Z tytułu kredytów otrzymanych od banków		850 096	1 454 847
Z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych		1 569 769	1 540 713
Z tytułu emisji akcji		99 937	139 918
Z tytułu zaciągnięcia pożyczki podporządkowanej	29	-	100 000
Odsetki otrzymane od pochodnych instrumentów finansowych stanowiących pozycje zabezpieczające		6 683	3 732
Wydatki z tytułu działalności finansowej		1 123 082	1 796 294
Z tytułu spłaty kredytów otrzymanych od banków		508 728	1 105 726
Z tytułu wykupu dłużnych papierów wartościowych		450 000	550 000
Odsetki zapłacone od kredytów otrzymanych, wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych, pożyczki podporządkowanej		164 354	140 568
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		1 403 403	1 442 916
Zmiana stanu środków pieniężnych netto, razem (A+B+C)		(429 310)	163 950
Środki pieniężne na początek okresu sprawozdawczego, w tym:		682 564	518 614
Kasa, operacje z bankiem centralnym		7 521	7 669
Należności od banków		205 180	30 972
Inwestycyjne papiery wartościowe z terminem zapadalności do 3 miesięcy od dnia nabycia		469 863	479 973
Środki pieniężne na koniec okresu sprawozdawczego, w tym:	41	253 254	682 564
Kasa, operacje z bankiem centralnym	17	5 530	7 521
Należności od banków	18	16 262	205 180
Inwestycyjne papiery wartościowe z terminem zapadalności do 3 miesięcy od dnia nabycia		231 462	469 863

Noty przedstawione na stronach od 7 do 105 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Noty objaśniające do jednostkowego sprawozdania finansowego

1. Informacje o mBanku Hipotecznym S.A.

mBank Hipoteczny S.A. (zwany dalej „Bankiem”) postanowieniem Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy XVI Wydział Gospodarczy – Rejestrowy w dniu 16 kwietnia 1999 roku został wpisany do Rejestru Handlowego pod numerem 56623.

Dnia 27 marca 2001 roku Sąd Rejonowy w Warszawie wydał postanowienie o wpisie Banku do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000003753.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności Bank posiada numer 64.19.Z „Pozostałe pośrednictwo pieniężne”.

W dniu 29 listopada 2013 roku Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dokonał rejestracji zmiany Statutu Banku wynikającej z uchwały nr 1 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia BRE Banku Hipotecznego S.A. z dnia 30 października 2013 roku. Wraz z rejestracją zmiany w Statucie zmianie uległa nazwa Banku z dotychczasowej BRE Bank Hipoteczny Spółka Akcyjna na mBank Hipoteczny Spółka Akcyjna. Bank może używać następującego skrótu firmy: mBank Hipoteczny S.A.

Zgodnie ze Statutem Banku, przedmiotem działalności Banku jest świadczenie usług bankowych na rzecz osób fizycznych i prawnych, jak również na rzecz jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej zarówno w złotych polskich, jak i w walutach.

Bank działa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Siedziba Banku mieści się w Warszawie, przy Al. Armii Ludowej 26.

Czas trwania Banku jest nieograniczony.

mBank Hipoteczny S.A. jest specjalistycznym bankiem hipotecznym, odgrywającym wiodącą rolę na rynku finansowania nieruchomości komercyjnych oraz emisji listów zastawnych, papierów dłużnych za pośrednictwem których refinansuje swoją działalność kredytową.

W Banku funkcjonują dwie linie biznesowe:

- detaliczna, skupiona na udzielaniu kredytów hipotecznych w ramach współpracy z mBank S.A.,
- komercyjna, polegająca na finansowaniu nieruchomości przychodowych takich jak budynki biurowe, centra handlowe, hotele, powierzchnie magazynowe i dystrybucyjne oraz finansowaniu nieruchomości mieszkaniowych (osiedla mieszkań i domów) realizowanych przez deweloperów mieszkaniowych.

Od końca 2012 rok Bank nie finansuje jednostek samorządu terytorialnego ani innych podmiotów z poręczeniem jednostek samorządu terytorialnego, niemniej Bank posiada powstały historycznie portfel transakcji kredytowych dla tego segmentu, który stanowi podstawę emisji publicznych listów zastawnych.

Działalność mBanku Hipotecznego S.A. realizowana jest w segmentach operacyjnych szczegółowo opisanych w Nocie 6.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku zatrudnienie w mBanku Hipotecznym S.A. wynosiło 218 etatów; 227 osób (31 grudnia 2015 r.: 212 etatów; 222 osoby).

Przeciętne zatrudnienie w 2016 roku wynosiło 227 osób, a w 2015 roku 218 osób.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd mBanku Hipotecznego S.A. 3 marca 2017 roku.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości

Najważniejsze zasady rachunkowości stosowane przez Bank przy sporządzaniu niniejszego sprawozdania finansowego zostały zaprezentowane poniżej. Zasady te stosowane były we wszystkich prezentowanych okresach w sposób ciągły, o ile nie podano inaczej.

2.1. Podstawa sporządzenia

Sprawozdanie finansowe mBanku Hipotecznego S.A. sporządzono za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2016 roku. Zaprezentowane w sprawozdaniu finansowym dane porównawcze dotyczą okresu 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2015 roku. Niniejsze sprawozdanie finansowe jest sprawozdaniem jednostkowym.

Zarówno na dzień 31 grudnia 2016 roku jak i na 31 grudnia 2015 roku mBank Hipoteczny S.A. nie posiadał żadnej spółki zależnej.

Sprawozdanie finansowe mBanku Hipotecznego S.A. sporządzone zostało zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej przyjętymi do stosowania w Unii Europejskiej (MSSF), według zasady kosztu historycznego, z uwzględnieniem zasad wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym wszystkich kontraktów pochodnych, a także z uwzględnieniem korekt wynikających z rachunkowości zabezpieczeń.

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga użycia określonych szacunków księgowych. Wymaga również od Zarządu Banku zaprezentowania własnego osądu przy stosowaniu przyjętych przez Bank zasad rachunkowości. Zagadnienia, w odniesieniu do których wymagana jest większa doza osądu, zagadnienia bardziej złożone lub takie, przy których założenia i szacunki są znaczące z punktu widzenia sprawozdania finansowego, ujawnione zostały w Nocie 5.

Sprawozdanie finansowe mBanku Hipotecznego S.A. zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej. Nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenia kontynuowania działalności w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. co najmniej przez 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Sprawozdanie finansowe sporządzane jest zgodnie z zasadą istotności. Pominięcia lub zniekształcenia pozycji sprawozdania finansowego są istotne, jeżeli mogą pojedynczo lub łącznie, wpłynąć na decyzje gospodarcze podejmowane przez użytkowników sprawozdania finansowego Banku. Istotność uzależniona jest od wielkości i rodzaju pominięcia lub zniekształcenia pozycji w sprawozdaniu finansowym oraz od kombinacji obu tych czynników. Każdą istotną kategorię podobnych pozycji Bank prezentuje odrębnie. Pozycje odmienne pod względem rodzaju lub funkcji Bank prezentuje odrębnie, chyba że są one nieistotne.

2.2. Przychody i koszty z tytułu odsetek

W rachunku zysków i strat ujmowane są wszystkie przychody i koszty odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu przy wykorzystaniu metody efektywnej stopy procentowej oraz przychody odsetkowe od aktywów przeznaczonych do obrotu i dostępnych do sprzedaży.

Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą obliczania zamortyzowanej wartości początkowej aktywów lub zobowiązań finansowych oraz alokacji przychodów lub kosztów z tytułu odsetek do właściwego okresu. Efektywna stopa procentowa to stopa, dla której zdyskontowane przyszłe płatności lub wpływy pieniężne są równe bieżącej wartości bilansowej netto danego aktywa lub zobowiązania finansowego. Obliczając efektywną stopę procentową, Bank szacuje przepływy pieniężne uwzględniając wszystkie warunki umowne danego instrumentu finansowego, nie biorąc jednak pod uwagę możliwych przyszłych strat z tytułu niespłaconych kredytów. Kalkulacja ta uwzględnia wszystkie opłaty zapłacone lub otrzymane między stronami umowy, które są integralną częścią efektywnej stopy procentowej, oraz koszty transakcji i wszystkie inne premie lub dyskonta.

Przychody z tytułu odsetek obejmują odsetki oraz prowizje otrzymane lub należne z tytułu kredytów, lokat międzybankowych, środków na rachunkach bankowych oraz inwestycyjnych papierów wartościowych ujęte w kalkulacji efektywnej stopy procentowej.

Odsetki naliczone od należności, dla których stwierdzono utratę wartości, są rozpoznawane w przychodach odsetkowych w oparciu o stopy procentowe wykorzystywane do dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych przy wyliczaniu odpisów z tytułu utraty wartości. Odsetki te są naliczane do rachunku zysków i strat od wartości netto aktywa finansowego tj. z uwzględnieniem korekty utraty wartości ekspozycji.

W przychodach z tytułu odsetek Bank wykazuje również prowizje za wcześniejszą spłatę udzielonych kredytów, które rozpoznawane są w rachunku zysków i strat jednorazowo.

Przychody i koszty dotyczące elementu odsetkowego wyniku na instrumentach pochodnych stopy procentowej oraz wynikające z bieżącego naliczania punktów swapowych walutowych instrumentów pochodnych zaklasyfikowanych do księgi bankowej wykazywane są w wyniku odsetkowym w pozycji Przychody/koszty odsetkowe na instrumentach pochodnych zaklasyfikowanych do księgi bankowej. Bank nie prowadzi działalności handlowej, wszystkie transakcje na instrumentach pochodnych zaklasyfikowane są do księgi bankowej.

Przychody i koszty odsetkowe dotyczące elementu odsetkowego wyceny z tytułu instrumentów pochodnych zawartych jako instrumenty zabezpieczające w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej prezentowane są w wyniku odsetkowym w pozycji Przychody/koszty odsetkowe na instrumentach pochodnych zawartych w ramach rachunkowości zabezpieczeń.

Koszty z tytułu odsetek obejmują odsetki zapłacone oraz naliczone, a także prowizje rozliczane efektywną stopą procentową z tytułu przyjętych depozytów od klientów, depozytów międzybankowych, kredytów otrzymanych, innych zobowiązań finansowych z odroczonym terminem płatności, pożyczek podporządkowanych, środków zgromadzonych na rachunkach bankowych klientów oraz własnych wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych.

2.3. Przychody i koszty z tytułu opłat i prowizji

Przychody z tytułu opłat i prowizji ujmowane są z chwilą wykonania usługi. Prowizje z tytułu udzielonych kredytów są ujmowane w rachunku efektywnej stopy procentowej i zaliczane do przychodu odsetkowego. Prowizje dotyczące umów, które nie zostały uruchomione na datę pobrania lub zapłacenania prowizji, korygują wartość efektywnej stopy procentowej w dacie uruchomienia środków. Prowizje dla umów kredytowych, które nie zostały uruchomione są jednorazowo zaliczane do rachunku zysków i strat w dacie wygaśnięcia umowy kredytowej. Prowizje za postawione do dyspozycji klienta transze kredytowe (za zaangażowanie) naliczane są równomiernie w okresie świadczenia usługi. Kwota prowizji jest rozliczana w czasie liniowo na przestrzeni okresu, którego dotyczy transakcja objęta prowizją. Przychody i koszty z tytułu opłat i prowizji, dla których nie znajduje zastosowania metoda efektywnej stopy procentowej, ujmowane są zgodnie z zasadą memoriału w chwili wykonania usługi.

Koszty prowizji dotyczące kwot zapłaconych od zaciągniętych kredytów, wyemitowanych papierów wartościowych korygują wartość efektywnej stopy procentowej w dacie uruchomienia środków, bądź w dacie zapłaty, jeśli ta nastąpiła po dniu uruchomienia środków i są prezentowane w linii kosztów odsetkowych.

Koszty prowizji od innych operacji zaliczane są jednorazowo do rachunku zysków i strat.

2.4. Przychody i koszty z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami

Bank traktuje oferowane produkty ubezpieczeniowe jako powiązane z instrumentami finansowymi, gdy produkt ubezpieczeniowy jest oferowany klientowi wyłącznie z danym instrumentem finansowym, tj. nie ma możliwości zakupu w Banku produktu ubezpieczeniowego identycznego co do formy prawnej, warunków i treści ekonomicznej bez zakupu instrumentu finansowego.

W Banku nie występują produkty ubezpieczeniowe niepowiązane z instrumentami finansowymi. Przychody z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami ujmują się częściowo w przychodach odsetkowych, a częściowo w przychodach prowizyjnych w oparciu o analizę relatywnej wartości godziwej każdego z tych produktów.

Wynagrodzenie zaliczane do przychodów odsetkowych rozliczane jest w czasie w ramach kalkulacji efektywnej stopy procentowej dla powiązanego kredytu. Wynagrodzenie ujmowane w przychodach z tytułu prowizji ujmowane jest częściowo jednorazowo, a częściowo rozkładane jest liniowo w czasie na podstawie analizy stopnia zaawansowania usługi.

Koszty bezpośrednio związane ze sprzedażą produktu ubezpieczeniowego są rozliczane w analogiczny sposób do rozliczania przychodów, z zachowaniem zasady współmierności przychodów i kosztów. Część kosztów jest traktowana jako element korygujący wyliczenie przychodów odsetkowych przy użyciu efektywnej stopy procentowej, a pozostała część tych kosztów rozpoznawana jest jednorazowo lub jest rozliczana w czasie w ramach kosztów prowizyjnych.

W stosunku do produktów ubezpieczeniowych traktowanych jako powiązane z kredytem Bank dokonuje również szacunku wynagrodzenia, które będzie w przyszłości zwracane z tytułu wcześniejszego zakończenia umowy ubezpieczeniowej i odpowiednio pomniejsza rozpoznawane przychody odsetkowe lub prowizyjne.

W przypadku produktów powiązanych, gdy składka jest pobierana miesięcznie, a klient ma możliwość na bieżąco przystąpić do ubezpieczenia lub z niego zrezygnować, przychód rozpoznawany jest miesięcznie na bazie kasowej w przychodach prowizyjnych.

Przy rozpoznawaniu przychodów odsetkowych w zakresie ubezpieczenia powiązane z kredytem hipotecznym, w odniesieniu do przychodów ze składki pobranej jednorazowo za okres pierwszych dwóch lat, Bank na zasadzie liniowej w ramach przychodów odsetkowych zrównuje poziom rozpoznawanych przychodów w tym okresie z poziomem późniejszego wynagrodzenia jakie otrzymuje ze składki regularnej na bazie miesięcznej pobieranej po drugim roku ochrony ubezpieczeniowej.

Od dnia 31 marca 2015 roku, w związku z rozwiązaniem z tym dniem umowy o premię pieniężną, która została zawarta 7 stycznia 2014 roku pomiędzy Bankiem, a BRE Ubezpieczenia Sp. z o. o. (obecnie mFinanse S.A.) Bank nie pobiera wynagrodzenia z tytułu oferowanych produktów ubezpieczeniowych powiązanych z produktem kredytowym.

2.5. Sprawozdawczość dotycząca segmentów

Segment operacyjny jest to komponent jednostki:

- który angażuje się w działalność gospodarczą, w związku z którą można uzyskiwać przychody i ponosić koszty (w tym przychody i koszty związane z transakcjami z innymi komponentami tej samej jednostki),
- którego wyniki działalności są regularnie przeglądane przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w jednostce oraz wykorzystujący te wyniki przy podejmowaniu decyzji o zasobach alokowanych do segmentu i przy ocenie wyników działalności segmentu, oraz
- w przypadku którego są dostępne oddzielnie informacje finansowe.

Sprawozdawczość segmentów działalności jest przedstawiana na tej samej podstawie, co zastosowana do celów sprawozdawczości wewnętrznej (kierownictwa). Kierownictwo oznacza funkcję, która polega na alokacji zasobów do segmentów działalności i przeprowadzaniu oceny ich wyników. Bank przyjął, iż rolę „kierownictwa” zgodnie z definicją MSSF 8 pełni Zarząd Banku.

Zgodnie z MSSF 8 Bank wyodrębnił następujące segmenty operacyjne: „Kredyty komercyjne”, „Kredyty detaliczne”, „Pozostałe kredyty” oraz „Pozycje nieprzypisane aktywów”, szczegółowo opisane w Nocie 6.

2.6. Aktywa finansowe/zobowiązania finansowe

2.6.1. Aktywa finansowe

Bank klasyfikuje swoje aktywa finansowe do następujących kategorii:

- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat,
- pożyczki i należności,
- aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży,

O klasyfikacji aktywów finansowych decyduje kierownictwo Banku w momencie ich początkowego ujęcia. Aktywa finansowe w momencie początkowego ujęcia są wyceniane w wartości godziwej powiększonej, w przypadku składnika aktywów finansowych niewycenianego w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, o powiązane koszty transakcji.

Standaryzowane transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, utrzymywanych do terminu zapadalności i dostępnych do sprzedaży ujmuje się na dzień rozliczenia transakcji - dzień w którym Bank dostarcza

lub otrzymuje dany składnik aktywów. Zmiany w wartości godziwej pomiędzy datą zawarcia transakcji a datą jej rozliczenia w przypadku aktywów wycenianych w wartości godziwej ujmuje się w rachunku zysków i strat lub w innych pozycjach kapitału własnego. Kredyty wykazywane są w momencie wypłaty gotówki na rzecz kredytobiorcy. Pochodne instrumenty finansowe są ujmowane począwszy od dnia zawarcia transakcji.

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty z bilansu, gdy Bank traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Kategoria ta obejmuje dwie podkategorie: aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz aktywa finansowe wyznaczone w momencie ich początkowego ujęcia jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Składnik aktywów finansowych zalicza się do tej kategorii, jeżeli nabyty został przede wszystkim w celu sprzedaży w krótkim terminie. Instrumenty pochodne również zalicza się do „przeznaczonych do obrotu”, o ile nie zostały przeznaczone na zabezpieczenia zgodnie z definicją MSR 39.

Jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat Bank klasyfikuje instrumenty pochodne. W prezentowanych w niniejszym sprawozdaniu okresach sprawozdawczych, Bank nie wyznaczył żadnych instrumentów finansowych w momencie ich początkowego ujęcia jako aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Wycena i wynik ze sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat ujęte są w wyniku na działalności handlowej z wyjątkiem wyniku odsetkowego na instrumentach pochodnych, który prezentowany jest w wyniku odsetkowym w pozycji Przychody/koszty odsetkowe na instrumentach pochodnych zaklasyfikowanych do księgi bankowej lub w pozycji Przychody/koszty odsetkowe na instrumentach pochodnych zawartych w ramach rachunkowości zabezpieczeń.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat są na koniec okresu sprawozdawczego wyceniane według wartości godziwej. Zyski i straty wynikające ze zmian wartości godziwej aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat są wykazywane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstały, w pozycji wynik na działalności handlowej.

Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Powstają wówczas, gdy Bank wydaje środki pieniężne, towary lub usługi bezpośrednio dłużnikowi, nie mając zamiaru wprowadzać swojej należności do obrotu.

Pożyczki i należności wykazywane są według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu), z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności (UDTZ) to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach i ustalonym terminie zapadalności, które Bank zamierza i jest w stanie utrzymać do terminu zapadalności, notowane na aktywnym rynku.

W przypadku sprzedaży przez Bank przed terminem zapadalności części aktywów utrzymywanych do terminu zapadalności, której nie można uznać za nieistotną, następuje tzw. „zarażenie portfela UDTZ”, a tym samym wszystkie aktywa z tej kategorii są przekwalifikowane do kategorii dostępnych do sprzedaży.

W prezentowanych w niniejszym sprawozdaniu okresach sprawozdawczych, w Banku nie było aktywów utrzymywanych do terminu zapadalności.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży to inwestycje, które Bank zamierza utrzymywać przez czas nieokreślony. Mogą one zostać sprzedane, np. w celu poprawy płynności, w reakcji na zmiany stóp procentowych, kursów wymiany walut lub cen instrumentów kapitałowych.

Przychody/koszty z tytułu odsetek od aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w wyniku z tytułu odsetek.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży i aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat są na koniec okresu sprawozdawczego wyceniane według wartości godziwej. Pożyczki i należności oraz inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności wykazywane są według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu), z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Zyski i straty z tytułu zmiany wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży są odnoszone bezpośrednio na pozostałe dochody całkowite do czasu usunięcia danego składnika aktywów finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej lub wystąpienia utraty wartości – wówczas łączna kwota zysków lub strat ujmowanych dotychczas w pozostałych dochodach całkowitych wykazywana jest w rachunku zysków i strat. Jednakże, odsetki naliczane według efektywnej stopy procentowej ujmowane są w rachunku zysków i strat. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu straty z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Dywidendy z tytułu instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży są wykazywane w rachunku zysków i strat w momencie ustanowienia prawa jednostki do otrzymania płatności. Wartość godziwa inwestycji notowanych na aktywnym rynku wynika z ich bieżącej wartości rynkowej.

W prezentowanych w niniejszym sprawozdaniu okresach sprawozdawczych, w Banku nie było instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży.

2.6.2. Zobowiązania finansowe

Bank klasyfikuje swoje zobowiązania finansowe do następujących kategorii:

- zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat,
- pozostałe zobowiązania finansowe.

Przez zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat rozumie się:

- zobowiązania przeznaczone do obrotu, które zostały zaciągnięte w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych wynikających z krótkoterminowych zmian cen oraz wahań innych czynników rynkowych,
- inne zobowiązania finansowe, bez względu na zamiary jakimi kierowano się przy zawieraniu kontraktu, jeżeli stanowią one składnik portfela podobnych zobowiązań finansowych, co do którego jest duże prawdopodobieństwo realizacji w krótkim terminie zakładanych korzyści ekonomicznych,
- pochodne instrumenty finansowe,
- zobowiązania zaklasyfikowane jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat decyzją Banku.

Poza instrumentami pochodnymi w prezentowanych w niniejszym sprawozdaniu okresach sprawozdawczych Bank nie sklasyfikował żadnego innego zobowiązania finansowego jako wycenianego w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Do grupy pozostałych zobowiązań finansowych zalicza się w szczególności:

- środki na rachunkach bankowych,
- depozyty przyjęte od klientów,
- otrzymane pożyczki podporządkowane,
- kredyty otrzymane,
- inne zobowiązania finansowe z odroczonym terminem płatności,
- wyemitowane przez Bank dłużne papiery wartościowe (listy zastawne i obligacje),
- zobowiązania z tytułu dostaw i usług.

Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy wykorzystaniu metody efektywnej stopy procentowej.

2.7. Kompensowanie instrumentów finansowych

Aktywa i zobowiązania finansowe kompensuje się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto, jeżeli występuje możliwe do wyegzekwowania na drodze prawnej prawo do skompensowania ujętych kwot oraz zamiar rozliczenia ich w kwocie netto lub jednoczesnej realizacji danego składnika aktywów i uregulowania zobowiązania.

2.8. Utrata wartości aktywów finansowych

Aktywa wykazywane według zamortyzowanego kosztu

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Bank ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości danego składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. O utracie wartości składnika lub grupy aktywów finansowych i stratach poniesionych z tego tytułu mowa jest wyłącznie wtedy, gdy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości na skutek wydarzenia lub wydarzeń, które nastąpiły po pierwotnym ujęciu danego składnika aktywów („zdarzenie powodujące stratę”) oraz gdy to zdarzenie (lub zdarzenia) ma wpływ na możliwe do wiarygodnego oszacowania przyszłe przepływy pieniężne dotyczące tego aktywa lub grupy aktywów finansowych.

Zasady pomiaru utraty wartości oraz kalkulacji odpisów na utratę wartości kredytów i pożyczek zostały przedstawione w Nocie 3.1.3.

Nieściągalne kredyty są spisywane w ciężar odpisów na utratę wartości kredytów. Przed spisaniem kredytu przeprowadzane są wszystkie wymagane procedury i ustalana jest kwota straty.

W przypadku odzyskania uprzednio spisanej kwoty, odpowiednio zmniejszana (zgodnie z MSR 39) jest wysokość odpisów z tytułu utraty wartości kredytów w rachunku zysków i strat. Jeżeli w następnym okresie wysokość straty z tytułu utraty wartości zmniejszy się na skutek zdarzenia, które nastąpiło po wystąpieniu utraty wartości (np. poprawy oceny zdolności kredytowej dłużnika), wówczas uprzednio dokonany odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany poprzez dokonanie odpowiedniej korekty konta odpisów aktualizujących. Kwota dokonanego odwrócenia wykazywana jest w rachunku zysków i strat.

Należności spisane w ciężar odpisów, a nie umorzone podlegają ewidencji na kontach pozabilansowych. W przypadku należności spisanej bez umorzenia departament prowadzący obsługę merytoryczną należności prowadzi działania windykacyjne do czasu całkowitego ściągnięcia należności lub jej umorzenia. Działania te można wstrzymać, gdy są one nieskuteczne lub nieopłacalne albo zostały wyczerpane wszystkie możliwości odzyskania należności. Należności spisane podlegają wyksięgowaniu z kont pozabilansowych w przypadku gdy:

- należność została odzyskana,
- należność została umorzona.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Bank ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości danego składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. W przypadku instrumentów klasyfikowanych jako inwestycje dostępne do sprzedaży, przy ocenie, czy nastąpiła utrata wartości, brany jest pod uwagę m.in. znaczny lub długotrwały spadek wartości godziwej papieru wartościowego poniżej jego ceny nabycia. Jeżeli istnieją tego rodzaju przesłanki dotyczące aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, łączna strata – ustalona jako różnica pomiędzy kosztem nabycia a bieżącą wartością godziwą, pomniejszona o utratę wartości danego składnika aktywów uprzednio wykazaną w rachunku zysków i strat - zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i ujęta w rachunku zysków i strat. Odpisy z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych ujęte w rachunku zysków i strat nie są odwracane przez rachunek zysków i strat, lecz przez kapitał własny. Jeżeli w późniejszym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego klasyfikowanego jako dostępny do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten będzie można obiektywnie powiązać ze zdarzeniem, które nastąpiło po ujęciu utraty wartości w rachunku zysków i strat, wówczas odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany w rachunku zysków i strat.

Umowy renegotjowane

Bank traktuje renegotjację warunków umownych pożyczek i kredytów jako przesłankę utraty wartości, chyba, że renegotjacja warunków umownych nie była wymuszona sytuacją dłużnika, a przeprowadzona była na normalnych zasadach biznesowych. Następnie Bank ocenia, czy utrata wartości takich pożyczek i kredytów powinna zostać rozpoznana na bazie indywidualnej czy grupowej.

Zasadą generalną w polityce restrukturyzacji prowadzonej przez Bank jest możliwie najwcześniejsze rozpoznanie przyczyn zagrożeń spłaty udzielonego kredytu na warunkach określonych w umowie kredytowej i postawienie diagnozy czy zagrożenia te leżą po stronie rynku czy po stronie przedsiębiorcy.

W przypadku zagrożeń wynikających z sytuacji na rynku, Bank prowadzi politykę restrukturyzacji udzielonego kredytu w kierunku realizacji strategii „stay”, zakładającej utrzymanie relacji z kredytobiorcą i polegającej na takiej zmianie warunków udzielonego kredytu, która umożliwi przedsiębiorcy kontynuowanie działalności gospodarczej i jej dalszy rozwój w przypadku korzystnej zmiany warunków rynkowych.

W przypadku zagrożeń leżących po stronie przedsiębiorcy, Bank prowadzi politykę restrukturyzacji udzielonego kredytu w kierunku realizacji strategii „exit”, zakładającej możliwie szybko i bez strat zakończenie relacji z kredytobiorcą.

Najbardziej istotnym czynnikiem branym pod uwagę przy restrukturyzacji udzielonych kredytów jest zakładany czas spłaty kredytu, przy czym Bank przedkłada prowadzenie restrukturyzacji nad windykację, chyba że restrukturyzacja nie przynosi wymiernych efektów.

W przypadku restrukturyzacji warunków spłaty kredytów Bank jest elastyczny w zakresie stosowanych marż, prowizji i opłat, pod warunkiem, że zagwarantowana jest spłata całej wartości bieżącej kredytu.

Ze względu na specyfikę oferowanego przez Bank produktu kredytowego (kredyt hipoteczny), Bank preferuje w przypadku kalkulacji utraty wartości, przyjmowanie założenia o przyszłych wpływach pieniężnych pochodzących ze sprzedaży aktywów na których Bank ma ustanowione hipoteki w czasie wynikającym ze standardowych okresów likwidacji tych aktywów, a nie z wpływów pochodzących z wpłat własnych kredytobiorcy lub realizacji innych zabezpieczeń, chyba że takie wpływy są prawie pewne.

Określony regulacjami wewnętrznymi zestaw działań związanych z renegotjacją i restrukturyzacją warunków umów kredytowych zdefiniowany jako polityka Banku w zakresie forbearance został opisany w Nocie 3.1.5.

2.9. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują pozycje zapadalne w ciągu trzech miesięcy od dnia nabycia, w tym: kasę i środki w banku centralnym o nieograniczonych możliwościach dysponowania, bony skarbowe oraz inne kwalifikujące się bony, kredyty i pożyczki udzielone innym bankom, należności od innych banków oraz krótkoterminowe papiery wartościowe Skarbu Państwa. Środki pieniężne wyceniane są według metody zamortyzowanego kosztu.

2.10. Pochodne instrumenty finansowe i rachunkowość zabezpieczeń

Pochodne instrumenty finansowe wykazywane są w wartości godziwej począwszy od dnia zawarcia transakcji. Wartość godziwą ustala się w oparciu o notowania instrumentów na aktywnych rynkach, w tym w oparciu o ceny niedawno zawartych transakcji lub w oparciu o techniki wyceny, w tym modele bazujące na zdyskontowanych przepływach pieniężnych oraz modele wyceny opcji, w zależności od tego, który ze sposobów jest w danym przypadku właściwy. Wszystkie instrumenty pochodne o dodatniej wartości godziwej wykazuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa, a o wartości ujemnej – jako zobowiązania.

Najlepszym wskaźnikiem wartości godziwej instrumentu pochodnego w momencie jego początkowego ujęcia jest cena zawarcia transakcji (czyli wartość godziwa zapłaconej lub otrzymanej zapłaty), chyba że wartość godziwa tego instrumentu może być określona poprzez porównanie z innymi aktualnymi transakcjami rynkowymi dotyczącymi tego samego instrumentu (nie poddanego modyfikacji) lub na podstawie technik wyceny opartych wyłącznie

na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych. Jeżeli taka cena jest znana, Bank wykazuje zyski lub straty pierwszego dnia.

Sposób ujmowania zmian wartości godziwej zależy od tego, czy dany instrument pochodny jest wyznaczony jako instrument zabezpieczający, a jeżeli tak, to także od rodzaju zabezpieczanej pozycji. Bank wyznacza niektóre instrumenty pochodne jako zabezpieczenie wartości godziwej ujętego składnika zobowiązania (wyemitowanych listów zastawnych na stopę stałą).

W odniesieniu do instrumentów pochodnych zabezpieczających pozycje Banku, stosuje się rachunkowość zabezpieczeń, pod warunkiem spełnienia określonych w MSR 39 kryteriów tzn.:

- W momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznaczono i udokumentowano powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem przez jednostkę oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób, w jaki jednostka będzie oceniała efektywność instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej pozycji zabezpieczanej;
- Oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne w kompensowaniu zmian wartości godziwej wynikających z zabezpieczanego ryzyka, zgodnie z udokumentowaną pierwotnie strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego;
- Efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić, tj. wartość godziwa związana z pozycją zabezpieczaną wynikająca z zabezpieczanego ryzyka oraz wartość godziwa instrumentu zabezpieczającego, mogą być wiarygodnie wycenione;
- Zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

Bank dokumentuje cele zarządzania ryzykiem i strategię zawierania transakcji zabezpieczających oraz w momencie zawarcia transakcji, relację między instrumentem zabezpieczającym a zabezpieczaną pozycją. Bank dokumentuje również własną ocenę efektywności transakcji zabezpieczających przed zmianami wartości godziwej, mierzoną zarówno prospektywnie jak i retrospektywnie od momentu ustalenia oraz przez cały okres trwania relacji instrumentu zabezpieczającego z zabezpieczaną pozycją.

Zabezpieczenie wartości godziwej

Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych i kwalifikujących się jako zabezpieczenia wartości godziwej ujmuje się w rachunku zysków i strat wraz z odpowiadającymi im zmianami wartości godziwej zabezpieczanego składnika zobowiązania odnoszącego się do ryzyka, przed którym Bank się zabezpiecza. Korektę wartości bilansowej instrumentu zabezpieczanego Bank ujmuje w odrębnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej.

W przypadku, gdy zabezpieczenie przestało spełniać kryteria stosowania rachunkowości zabezpieczeń, korektę wartości bilansowej instrumentu zabezpieczanego, wycenionego według efektywnej stopy procentowej, rozlicza się w czasie w rachunku zysków i strat w okresie pozostałym do terminu wymagalności/zapadalności.

Instrumenty pochodne niespełniające kryteriów rachunkowości zabezpieczeń

Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych niespełniających kryteriów rachunkowości zabezpieczeń wykazywane są w rachunku zysków i strat bieżącego okresu.

Zasady kalkulacji wartości odpisu (korekty wyceny) z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta od wyceny instrumentów pochodnych ryzyka rynkowego

Odpis z tytułu ryzyka kredytowego (korekta wyceny) dla instrumentów pochodnych tworzony jest dla klientów w sektorze finansowym, którzy nie zostali zaklasyfikowani do kategorii default lub default techniczny oznaczający default wynikający z naruszenia zapisów umowy (np. nie wywiązanie się z pokrycia kosztów wynikających z transakcji mimo, że należność główna została terminowo uregulowana). Kwota odpisu jest sumą oczekiwanych na poszczególnych transakcjach zawartych z danym kontrahentem strat kredytowych z tytułu defaultu tego kontrahenta, które ujawnią się do terminu zapadalności poszczególnych instrumentów pochodnych. Oczekiwana strata z tytułu ryzyka kontrahenta szacowana jest w podziale na kontrahentów - łącznie dla wszystkich transakcji kontrahenta w oparciu

o wyznaczoną strukturę terminową oczekiwanej przyszłej dodatniej ekspozycji (EPE – Expected Positive Exposure) oraz krzywe spreadów kredytowych dla poszczególnych sektorów i ratingów.

Bank posiada w portfelu następujące instrumenty pochodne:

Instrumenty na ryzyko stopy procentowej:

- Kontrakty Interest Rate Swap (IRS).

Instrumenty na ryzyko kursu walutowego (będące terminowymi zobowiązaniami do zakupu waluty obcej lub krajowej):

- Kontrakty FX SWAP.

Wszystkie transakcje pochodne zawierane są w celach zabezpieczenia ryzyka walutowego oraz ryzyka stopy procentowej. Bank nie prowadzi działalności handlowej, wszystkie transakcje pochodne zaliczane są do portfela bankowego.

2.11. Wartości niematerialne

Przy początkowym ujęciu Bank wycenia wartości niematerialne według ceny nabycia. Po początkowym ujęciu wartości niematerialne wykazywane są według ceny nabycia skorygowanej o koszty ulepszenia (przebudowy, rozbudowy, rekonstrukcji, adaptacji lub modernizacji) oraz naliczone umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości. Umorzenie naliczane jest metodą liniową przy uwzględnieniu oczekiwanych okresów ekonomicznej użyteczności wartości niematerialnych. W przypadku, gdy dla danego składnika wartości niematerialnych przewidywany okres użytkowania jest odmienny niż określono poniżej, okres amortyzacji dla danego aktywa może zostać określony z uwzględnieniem tej odmienności. Nakłady na składnik wartości niematerialnych ujmują się w kosztach w momencie ich poniesienia, chyba że stanowią element ceny nabycia lub kosztu wytworzenia składnika wartości niematerialnych, który spełnia kryteria ujmowania.

Na każdy dzień bilansowy jednostka ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników aktywów. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, jednostka szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów.

Oprogramowanie komputerowe

Zakupione licencje na oprogramowanie komputerowe aktywuje się w wysokości kosztów poniesionych na zakup i przygotowanie do używania konkretnego oprogramowania komputerowego. Aktywowane koszty odpisuje się przez szacowany okres użytkowania oprogramowania (2-10 lat). Wydatki związane z tworzeniem lub utrzymaniem programów komputerowych ujmowane są w kosztach z chwilą poniesienia. Wydatki bezpośrednio związane z wytworzeniem dających się zidentyfikować unikatowych programów komputerowych przez Bank, które prawdopodobnie wygenerują korzyści gospodarcze przekraczające te koszty i będą uzyskiwane przez więcej niż jeden rok, ujmują się jako wartości niematerialne.

Aktywowane koszty związane z tworzeniem oprogramowania amortyzowane są przez szacowany okres użytkowania.

Koszty zakończonych prac rozwojowych

Bank identyfikuje koszty prac rozwojowych jako wartości niematerialne, w związku z uzyskaniem przyszłych korzyści ekonomicznych oraz spełnieniem warunków określonych w MSR 38, tj. Bank ma możliwość i zamiar ukończenia oraz użytkowania wytwarzanego składnika, posiada stosowne środki techniczne i finansowe służące ukończeniu prac i użytkowaniu wytwarzanego składnika, oraz może wiarygodnie ustalić wysokość nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować wytworzonemu składnikowi wartości niematerialnych.

Ekonomiczny okres użyteczności „Kosztów zakończonych prac rozwojowych” jest określony i nie przekracza 5 lat. Stawki amortyzacyjne są dostosowane do okresu ekonomicznej użyteczności.

Na nakłady na prace rozwojowe składają się wszystkie nakłady, które można bezpośrednio przyporządkować czynnościom rozwojowym.

Wartości niematerialne są badane pod kątem utraty wartości zawsze, gdy występują zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania oraz na koniec każdego okresu sprawozdawczego.

2.12. Rzeczowe aktywa trwałe

Wartość bilansową stanowi cena nabycia lub koszt wytworzenia danego składnika aktywów pomniejszona o łączną wartość odpisów amortyzacyjnych oraz łączną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Cena nabycia lub koszt wytworzenia pozycji rzeczowych aktywów trwałych jest to kwota zapłaconych środków pieniężnych lub ich ekwiwalentów lub wartość godziwa innych dóbr przekazanych z tytułu nabycia składnika aktywów w momencie jego nabycia lub wytworzenia. Na cenę nabycia lub koszt wytworzenia składają się również wszystkie pozwalające się bezpośrednio przyporządkować koszty poniesione w celu dostosowania składnika aktywów do miejsca i warunków potrzebnych do rozpoczęcia jego funkcjonowania, w tym także koszt demontażu, usunięcie składnika aktywów oraz renowacji, do których Bank jest zobowiązany. Cena nabycia lub koszt wytworzenia obejmuje także nakłady poniesione w terminie późniejszym w celu zwiększenia przydatności składnika, zamiany części lub jego odnowienia.

Wartością podlegającą amortyzacji jest cena nabycia lub koszt wytworzenia danego składnika aktywów lub w inny sposób ustalona wartość godziwa pomniejszona o wartość końcową tego składnika.

Amortyzacja jest systematycznym rozłożeniem wartości podlegającej amortyzacji na przestrzeni okresu użytkowania składnika aktywów. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości jest nadwyżką wartości bilansowej danego składnika aktywów nad jego wartością odzyskiwalną.

Wartość odzyskiwalna odpowiada cenie sprzedaży netto składnika aktywów lub jego wartości użytkowej zależnie od tego, która z nich jest wyższa.

Wartość końcowa składnika aktywów jest to kwota, jaką jednostka zgodnie ze swoimi przewidywaniami mogłaby uzyskać obecnie, uwzględniając taki wiek i stan tego składnika, jaki będzie na koniec okresu jego ekonomicznego użytkowania, po pomniejszeniu o szacowane koszty zbycia.

Przy ustalaniu okresu amortyzacji i rocznej stawki amortyzacji uwzględniany jest okres ekonomicznej użyteczności środka trwałego. Poprawność stosowanych okresów i stawek amortyzacyjnych podlega okresowej weryfikacji – najpóźniej na początek każdego roku obrotowego. Jeśli oczekiwany okres użytkowania składnika aktywów różni się znacząco od poprzednich szacunków, dokonuje się zmiany okresu amortyzacji. Powyższe zmiany Bank ujmuje jako zmiany wartości szacunkowych i odnosi w rachunek zysków i strat w okresie, w którym ma miejsce zmiana szacunków.

Bank dokonuje amortyzacji środków trwałych metodą liniową rozkładając wartość początkową lub wartość przeszacowaną pomniejszoną o wartość końcową przez szacowany okres użytkowania. Wartość końcową oraz okres użytkowania składnika aktywów weryfikuje się na koniec każdego roku obrotowego i w przypadku, gdy oczekiwania różnią się od wcześniejszych szacunków, zmianę ujmuje się jako zmianę wartości szacunkowych.

Okresem użytkowania składnika aktywów jest okres, w którym według przewidywań dany składnik aktywów będzie użytkowany.

Okresy użytkowania dla poszczególnych grup środków trwałych wynoszą:

- Urządzenia techniczne i maszyny	5 - 10 lat,
- Sprzęt informatyczny	4 - 5 lat,
- Urządzenia i środki transportu	5 - 10 lat,
- Inwestycje w obcych środkach trwałych	w przewidywanym okresie dzierżawy/najmu
- Sprzęt biurowy, meble	5 - 12 lat.

W przypadku, gdy dla danego składnika rzeczowych aktywów trwałych przewidywany okres użytkowania jest odmienny niż określono powyżej, okres amortyzacji dla danego aktywa może zostać określony z uwzględnieniem tej odmienności.

Amortyzowane środki trwałe są badane pod kątem utraty wartości zawsze, gdy występują zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania oraz na koniec każdego okresu sprawozdawczego. Wartość bilansowa środka trwałego jest obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej, jeżeli wartość bilansowa przewyższa szacunkową wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna jest wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego pomniejszonej o koszty jego sprzedaży i wartości użytkowej.

Wartość bilansowa składnika rzeczowych aktywów trwałych zostaje usunięta ze sprawozdania z sytuacji finansowej w chwili zbycia tej pozycji lub kiedy nie oczekuje się żadnych przyszłych korzyści ekonomicznych z tytułu jej użytkowania lub zbycia.

Bank nie zwiększa wartości bilansowej pozycji rzeczowych aktywów trwałych o koszty bieżącego utrzymywania tych aktywów. Koszty remontów i konserwacji ujmowane są w rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

W przypadku wymiany części składowej rzeczowego aktywa trwałego, Bank ujmuje w wartości bilansowej pozycji rzeczowych aktywów trwałych koszty wymiany części tych pozycji w momencie ich poniesienia. Wartość bilansowa zastąpionych części składowych jest odpisywana zgodnie z warunkami usuwania ze sprawozdania z sytuacji finansowej.

Zyski i straty wynikające z usunięcia pozycji rzeczowych aktywów trwałych ze sprawozdania z sytuacji finansowej są ustalane jako różnica pomiędzy przychodami netto ze zbycia, a wartością bilansową tej pozycji i ujmowane są w rachunku wyników w momencie usunięcia pozycji ze sprawozdania z sytuacji finansowej.

2.13. Odroczonego podatek dochodowy

Rezerwa i aktywa z tytułu podatku odroczonego obliczane są przy zastosowaniu stawek i przepisów podatkowych obowiązujących na koniec okresu sprawozdawczego, które zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywały w momencie realizacji aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub regulowania zobowiązania podatkowego. Różnice przejściowe są to różnice między wartością bilansową danego składnika aktywów lub zobowiązań, a jego wartością podatkową.

Rezerwa lub aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane są w pełnej wysokości metodą bilansową, w związku z istnieniem różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego Bank wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po skompensowaniu, jeżeli Bank ma tytuł uprawniający do ich jednoczesnego uwzględniania przy obliczaniu zobowiązania podatkowego.

Odroczony podatek dochodowy z tytułu aktualizacji wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży oraz z tytułu zysków i strat aktuarialnych na wycenie świadczeń emerytalnych i rentowych ujmowany jest tak jak aktualizacja wyceny oraz zyski i straty aktuarialne, bezpośrednio w pozostałych dochodach całkowitych.

Do ustalenia różnic kursowych z dniem 1 stycznia 2015 roku Bank stosuje metodę rachunkową.

2.14. Zapasy

Jako zapasy Bank klasyfikuje niefinansowe aktywa przejęte za długi. Aktywa przejęte za długi są wyceniane w momencie początkowego ujęcia w kwocie odpowiadającej ich wartości godziwej, następnie wyceniane są według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia lub ceny sprzedaży netto. Cena sprzedaży netto to oszacowana cena sprzedaży w normalnym toku działalności, pomniejszona o zmienne koszty sprzedaży. Kwotę wszelkich odpisów wartości zapasów do poziomu wartości netto możliwej do uzyskania oraz wszelkie straty w zapasach ujmuje się jako koszt okresu, w którym odpis lub strata miały miejsce. Odwrócenie odpisu wartości zapasów, wynikające ze zwiększenia ich wartości netto możliwej do uzyskania, zostaje ujęte w pozostałych przychodach operacyjnych.

2.15. Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów

Bank dokonuje czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów, jeżeli wydatki dotyczą przyszłych okresów sprawozdawczych. Czynne rozliczenia międzyokresowe ujmowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Inne aktywa”.

Rozliczenia międzyokresowe bierne są kosztami z tytułu świadczeń wykonanych na rzecz Banku, ale nie zostały opłacone, zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą, łącznie z kwotami należnymi pracownikom. Przychody przyszłych okresów stanowią m.in. otrzymane kwoty przyszłych świadczeń. Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów oraz przychody przyszłych okresów są prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Pozostałe zobowiązania i rezerwy”.

2.16. Rezerwy

Rezerwy zgodnie z MSR 37 są tworzone wówczas, gdy na Banku ciąży obecny obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków oraz gdy można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

2.17. Świadczenia emerytalne i inne świadczenia pracownicze

Świadczenia emerytalne i rentowe

Bank tworzy rezerwy na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych oraz rentowych ustalone w oparciu o oszacowania tego typu zobowiązań na podstawie modelu aktuarialnego. Koszty bieżącego zatrudnienia oraz odsetki netto ujmowane są w ciężar rachunku zysków i strat w pozycji „Ogólne koszty administracyjne”. Zyski i straty aktuarialne ujmowane są w pozostałych dochodach całkowitych, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat.

Świadczenia oparte na akcjach fantomowych rozliczane w środkach pieniężnych

Bank prowadzi program wynagrodzeń dla Zarządu Banku oraz osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku oparty na akcjach fantomowych rozliczanych w środkach pieniężnych. Świadczenia te są rozliczane zgodnie z MSR 19 „Świadczenia pracownicze”. Wartość z wyceny akcji fantomowych powiększa koszty danego okresu w korespondencji z zobowiązaniami. Koszty rozpoznawane są w czasie przez cały okres nabywania uprawnień i ujmowane są w pozycji „Ogólne koszty administracyjne”. Akcje fantomowe przyznawane są w liczbie wynikającej z wyceny tych akcji za okres oceny. Wycena akcji fantomowej obliczana jest każdorazowo na koniec okresu sprawozdawczego jako iloraz wartości księgowej Banku i liczby akcji zwykłych. Wypłata z akcji fantomowych uzależniona jest od średniej wyceny tych akcji uzyskanej z dwóch wartości: wartości akcji fantomowej na koniec okresu rocznego poprzedzającego dzień wypłaty i wartości akcji fantomowej na koniec pierwszego półrocza roku, w którym ma nastąpić wypłata w danym okresie sprawozdawczym. Wspomniana średnia wartość jest mnożona przez liczbę akcji fantomowych przypadających do realizacji w danym okresie, a wynik tego działania określa kwotę wypłaty gotówkowej wynikającej z posiadanych akcji fantomowych. Ostateczna wartość premii, stanowiąca iloczyn liczby akcji, oraz przewidywanej ich wartości na datę bilansową poprzedzającą realizację każdej z odroczonej transz jest dyskontowana aktuarialnie. Zdyskontowaną kwotę pomniejsza się o zdyskontowane aktuarialnie na ten sam dzień kwoty rocznych odpisów na rezerwę. Dyskonto aktuarialne oznacza iloczyn dyskonta finansowego i prawdopodobieństwa dotrwania każdego z uczestników indywidualnie do momentu całkowitego nabycia uprawnień do każdej z odroczonej transz. Kwoty rocznych odpisów obliczane są zgodnie z metodą prognozowanych uprawnień jednostkowych („Projected Unit Credit Method”). Prawdopodobieństwo, o którym mowa powyżej ustalone zostało metodą ryzyk współzawodniczących („Multiple Decrement Model”), gdzie pod uwagę wzięto trzy następujące ryzyka: możliwość zwolnienia się z pracy, ryzyko całkowitej niezdolności do pracy, ryzyko śmierci.

Uchwałą Rady Nadzorczej Nr 14/2016 z dnia 18 kwietnia 2016 roku została zatwierdzona zmieniona Polityka wynagrodzeń osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku w mBanku Hipotecznym S.A. Zmiana dotyczyła wyliczenia średniej wartości akcji fantomowych do realizacji wypłaty nieodroczonej części bezgotówkowej i odroczonej transzy bezgotówkowej. Przed zmianą wartość akcji rozumiana była jako wartość na koniec okresu rocznego poprzedzającego dzień wypłaty. W chwili obecnej średnia wartość akcji fantomowej obliczana jest jako suma wartości akcji fantomowej na koniec okresu rocznego poprzedzającego dzień wypłaty i wartości akcji fantomowej na koniec pierwszego półrocza roku, w którym

ma nastąpić wypłata, dzielona przez dwa. Szczegółowy opis programu został przedstawiony w Nocie 42.

2.18. Emisja papierów wartościowych

Zobowiązania Banku wynikające z emisji papierów wartościowych (listów zastawnych, obligacji) w momencie początkowego ujęcia wycenia się według wartości godziwej, z uwzględnieniem kosztów transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do emisji, a przez cały czas trwania transakcji wyceniane są w wysokości zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej. Wycena wyemitowanych papierów wartościowych wykazywana jest w rachunku zysków i strat w „Koszcie odsetkowych”.

2.19. Kredyty i pożyczki otrzymane

Kredyty i pożyczki otrzymane oraz depozyty przyjęte ujmuje się początkowo według wartości godziwej, pomniejszonej o poniesione koszty transakcyjne. Po początkowym ujęciu, kredyty i pożyczki oraz depozyty przyjęte wykazuje się według skorygowanej ceny nabycia z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. Wszelkie różnice pomiędzy otrzymaną kwotą (pomniejszoną o koszty transakcyjne) a wartością wykupu ujmuje się w rachunku zysków i strat przez okres obowiązywania odnośnych umów metodą efektywnej stopy procentowej.

2.20. Kapitał

W skład kapitałów własnych wchodzi kapitały i fundusze tworzone przez Bank zgodnie z określonymi przepisami prawa tj. właściwymi ustawami, statutem.

Zarejestrowany kapitał akcyjny

Kapitał akcyjny wykazywany jest w wartości nominalnej zgodnie ze statutem oraz wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego.

Opłacony kapitał niezarejestrowany

Opłacony kapitał niewpisany do rejestru sądowego.

Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

Kapitał ten tworzony jest z premii emisyjnej uzyskanej z emisji akcji, pomniejszonej o poniesione bezpośrednio koszty z nią związane.

- Koszty emisji akcji

Koszty bezpośrednio związane z emisją nowych akcji, pomniejszającą ujęte w kapitale własnym wpływy z emisji.

Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane obejmują:

- pozostały kapitał zapasowy, który tworzony jest z odpisów z zysku,
- fundusz ogólnego ryzyka bankowego, który tworzony jest z odpisów z zysku i jest przeznaczony na cele określone w statucie lub innych przepisach prawa,
- niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych,
- wynik roku bieżącego.

Inne pozycje kapitałów

Na inne pozycje kapitałów odnoszony jest wynik z wyceny instrumentów finansowych zakwalifikowanych do kategorii „dostępne do sprzedaży” oraz wycena aktuarialna dotycząca świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia.

2.21. Leasing

Bank występuje jako leasingobiorca. Umowy leasingowe występujące w Banku to umowy leasingu operacyjnego. Całość opłat leasingowych dokonywanych w ramach leasingu operacyjnego jest rozliczana w ciężar kosztów metodą liniową w okresie trwania umowy leasingowej. W Banku nie występują umowy leasingu finansowego.

Bank dokonuje ustalenia czy umowa jest umową leasingu, bądź umową która zawiera leasing w oparciu o istotę umowy i o ocenę czy wywiązanie się z umowy jest uzależnione od korzystania z określonego składnika aktywów oraz czy umowa przenosi prawo do użytkowania składnika aktywów.

2.22. Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w tysiącach złotych, które są walutą funkcjonalną i walutą prezentacji Banku.

Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przeliczane są na walutę funkcjonalną według średniego kursu NBP, obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego. Zyski i straty kursowe z tytułu rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmowane są w rachunku zysków i strat.

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia zawarcia transakcji, natomiast pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursów wymiany, które obowiązywały w dniu, na który wartość godziwa została wyceniona.

W przypadku, gdy zysk lub strata z tytułu pozycji niepieniężnych jest ujęta w pozostałych całkowitych dochodach, każdy element tego zysku lub straty dotyczący różnic kursowych ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach. I odwrotnie, jeżeli zysk lub strata z tytułu pozycji niepieniężnych jest ujęta w wyniku, każdy element tego zysku lub straty dotyczący różnic kursowych ujmuje się w wyniku.

2.23. Podatek od pozycji pozabilansowych Banku

Bank ujmuje podatek od pozycji pozabilansowych Banku w odrębnej linii rachunku zysków i strat, poniżej wyniku operacyjnego.

2.24. Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów

Niniejsze sprawozdanie finansowe uwzględnia wymogi wszystkich zatwierdzonych przez Unię Europejską Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz związanych z nimi interpretacji, które zostały wydane i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2016 roku.

Opublikowane Standardy i Interpretacje, które zostały wydane i obowiązują Bank za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2016 roku:

Standardy i interpretacje zatwierdzone przez Unię Europejską:

- MSR 19 (Zmieniony), Programy określonych świadczeń: składki pracownicze, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 21 listopada 2013 roku, zatwierdzony przez Unię Europejską 17 grudnia 2014 roku i obowiązuje za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 lipca 2014 roku lub po tej dacie, w Unii Europejskiej ma zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lutego 2015 roku lub później.

Poprawka do standardu odnosi się jedynie do składek na programy określonych świadczeń wnoszonych przez pracowników lub strony trzecie. Celem zmiany do standardu jest wyjaśnienie i uproszczenie wymogów rachunkowych dotyczących składek niezależnych od okresu zatrudnienia pracowników, tj. składki stanowiące stały procent wynagrodzenia, stałą kwotę w okresie zatrudnienia oraz składki zależne od wieku pracownika. Zgodnie ze zmianą do standardu składki takie powinny być ujmowane jako zmniejszenie kosztu zatrudnienia w okresie, w którym pracownik wykonuje pracę.

- Poprawki do MSSF 2010 – 2012, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 12 grudnia 2013 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 17 grudnia 2014 roku. Niektóre ze zmian obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lipca 2014 roku lub później, a niektóre prospektywnie

dla transakcji mających miejsce dnia 1 lipca 2014 roku lub później. W Unii Europejskiej mają zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lutego 2015 roku lub później.

W trakcie cyklu wprowadzono zmiany do następujących standardów: MSSF 2 w zakresie zmiany definicji „warunku nabywania uprawnień” oraz „warunku rynkowego” oraz dodania definicji „warunku świadczenia usług” oraz „warunku związanego z dokonaniem gospodarczymi jednostek”, MSSF 3 w zakresie doprecyzowania klasyfikacji warunkowej zapłaty przez jednostkę przejmującą, MSSF 8 w zakresie obowiązku ujawniania informacji na temat osądów kierownictwa związanych z kryteriami przy agregowaniu segmentów operacyjnych oraz ujawnianiu uzgodnienia sumy aktywów segmentów sprawozdawczych z całkowitą sumą aktywów, MSSF 13 w zakresie wyjaśnienia wątpliwości w odniesieniu do możliwości uproszczonej wyceny należności i zobowiązań krótkoterminowych z pominięciem efektu dyskontowego w przypadku gdy efekt niedyskontowania jest niematerialny, MSR 16 oraz MSR 38 w zakresie proporcjonalnego przeliczenia wartości skumulowanego umorzenia środka trwałego bądź wartości niematerialnej w sytuacji, gdy składnik środków trwałych bądź wartości niematerialnych podlega przeszacowaniu, zmiany do MSR 24 w zakresie identyfikacji jednostki powiązanej zapewniającej jednostce sprawozdawczej lub podmiotowi dominującemu usługi kluczowego personelu kierowniczego.

- Zmiany do MSR 1, Inicjatywa w zakresie ujawniania informacji, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 18 grudnia 2014 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 18 grudnia 2015 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie.

Zmiany do MSR 1 obejmują wyjaśnienia w zakresie istotności informacji ze szczególnym uwzględnieniem ograniczenia nieistotnych informacji w sprawozdaniu finansowym. Ponadto, określone pozycje sprawozdania finansowego mogą podlegać zarówno agregowaniu, jak i dezagregacji w sprawozdaniu finansowym w zależności od ich istotności. MSR 1 został również uzupełniony o wymogi dotyczące prezentacji sum pośrednich w sprawozdaniu finansowym. Dodatkowo informacje ujawniane w notach do sprawozdania finansowego mogą być prezentowane w kolejności ustalonej przez jednostkę, jednakże ustalając kolejność prezentowania informacji dodatkowej jednostka powinna uwzględnić zrozumiałość i porównywalność informacji w sprawozdaniu finansowym. W zmianach do MSR 1 usunięto też wytyczne dotyczące identyfikacji znaczących obszarów polityki rachunkowości.

- Zmiany do MSR 16 i do MSR 38, Wyjaśnienie dopuszczalnych metod amortyzacji, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 12 maja 2014 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 2 grudnia 2015 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie.

Zmieniony standard MSR 16 zabrania stosowania metody amortyzacji w oparciu o metodę przychodową dla rzeczowych aktywów trwałych. Wykorzystanie metody naliczenia umorzenia wartości składnika aktywów opartej na przychodach jednostki nie jest właściwe, ponieważ przychody generowane z działalności, w której wykorzystywany jest dany składnik aktywów odzwierciedla inne czynniki niż konsumowanie korzyści ekonomicznych generowanych przez dany składnik aktywów.

Zmieniony standard MSR 38 wprowadza założenie, że metoda amortyzacji aktywów niematerialnych w oparciu o metodę przychodową jest niewłaściwa z tych samych powodów, co w przypadku rzeczowych aktywów trwałych przedstawionych w zmianach do standardu MSR 16. Założenie to można jednak w odniesieniu do zmienionego standardu MSR 38 odrzucić w dwóch przypadkach: jeżeli można wykazać, że przychody z danego składnika są silnie skorelowane z konsumpcją korzyści ekonomicznych zawartych w tych aktywach oraz jeżeli składnik aktywów niematerialnych jest wyrażony jako prawo do uzyskania określonej kwoty przychodów.

- Zmiany do MSR 16 i do MSR 41 Rolnictwo: rośliny produkcyjne, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 30 czerwca 2014 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 23 listopada 2015 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie.

Zmieniony standard MSR 16 i MSR 41 wprowadza obowiązek ujmowania roślin produkcyjnych w taki sam sposób jak rzeczowych aktywów trwałych i stosowania do nich regulacji MSR 16 wyceniając je według kosztu lub w wartości przeszacowanej. Produkty rolne wytwarzane przez rośliny produkcyjne będą nadal wyceniane w wartości godziwej

pomniejszonej o koszty sprzedaży zgodnie z MSR 41. Zwierzęta hodowlane nie są objęte zmianami.

- Zmiany do MSR 27, Metoda praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 12 sierpnia 2014 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 18 grudnia 2015 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie.

Zmieniony standard MSR 27 przywraca możliwość zastosowania metody praw własności przy ujmowaniu inwestycji w jednostki zależne, wspólne przedsięwzięcia i jednostki stowarzyszone w jednostkowym sprawozdaniu finansowym. Jednostka może teraz ujmować inwestycje w jednostkach zależnych, wspólnych przedsięwzięciach i jednostkach stowarzyszonych w jednostkowym sprawozdaniu finansowym po koszcie lub zgodnie z MSSF 9 lub metodą praw własności w sposób opisany w MSR 28. Dywidendę od jednostek zależnych, stowarzyszonych oraz wspólnych przedsięwzięć ujmuje się w rachunku zysków i strat lub jako korektę wartości bieżącej inwestycji, gdy inwestycja ujmowana jest przy zastosowaniu metody praw własności.

- MSSF 11 (Zmieniony), Rozliczenie nabycia udziału we wspólnej działalności, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 6 maja 2014 roku, zatwierdzony przez Unię Europejską 24 listopada 2015 roku i obowiązuje za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie.

Zmieniony standard przy rozliczaniu transakcji nabycia udziałów we wspólnej działalności, w których wspólna działalność stanowi przedsięwzięcie zgodnie z definicją w MSSF 3 Połączenia przedsięwzięć, wprowadza wymóg stosowania wszystkich zasad ujmowania połączenia przedsięwzięć zawartych w MSSF 3 i w innych standardach za wyjątkiem tych zasad, które są sprzeczne z wytycznymi w tym MSSF. Ujęcie takie ma obowiązywać nie tylko w odniesieniu do nabycia początkowych udziałów, ale również dodatkowych udziałów we wspólnej działalności. Ponadto, nabywający udziały we wspólnej działalności jest zobowiązany do ujawnienia informacji wymaganych przez MSSF 3 i inne standardy dotyczące połączenia przedsięwzięć.

- Roczne poprawki do MSSF 2012-2014, zmieniające 4 standardy, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 25 września 2014 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 15 grudnia 2015 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie.

W trakcie cyklu wprowadzono zmiany do następujących standardów: MSSF 5 w sytuacji kiedy składnik aktywów zostaje przeklasyfikowany z kategorii „przeznaczony do sprzedaży” do kategorii „przeznaczony do dystrybucji” lub odwrotnie, nie stanowi to zmiany planu sprzedaży lub dystrybucji i wobec tego dotychczasowe wymogi dotyczące klasyfikacji nie ulegną zmianie. Dodatkowo, kiedy aktywa przestały spełniać kryterium przeznaczonych do dystrybucji nie spełniając kryteriów przeznaczonych do sprzedaży, należy zaprzestać stosowania zasad obowiązujących dla przeznaczonych do dystrybucji w ten sam sposób w jaki zaprzestaje się stosowania zasad kiedy aktywa nie spełniają dłużej kryteriów przeznaczonych do sprzedaży; MSSF 7 w zakresie ujawnienia, w przypadku, gdy jednostka przekazuje składnik aktywów finansowych osobie trzeciej zatrzymując prawo do obsługi tego aktywa za określoną opłatą zawartą w umowie o obsługę, czy dana umowa o obsługę stanowi kontynuację zaangażowania w przekazany składnik aktywów. Dodatkowo MSSF 7 wyjaśnia, że ujawnienia dotyczące kompensaty aktywów i zobowiązań finansowych nie są wymagane dla wszystkich okresów śródrocznych, chyba że wymaga tego MSR 34; MSR 19 w zakresie wyjaśnienia, że wysokiej jakości obligacje przedsiębiorstw wykorzystywane do szacowania stopy dyskonta zobowiązań z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia powinny być wyemitowane w tej samej walucie, co zobowiązania z tytułu tych świadczeń. Ocena czy występuje rozwinięty rynek takich obligacji przedsiębiorstw powinna być więc dokonana na poziomie konkretnej waluty, a nie danego kraju; MSR 34 w zakresie wyjaśnienia co oznacza odwołanie do informacji ujawnionych „w innym miejscu w śródrocznym raporcie finansowym” oraz dodatkowo wprowadza wymóg zawarcia w śródrocznym sprawozdaniu finansowym odnośnika do innego sprawozdania, w którym znajdują się te informacje.

- Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28, Jednostki inwestycyjne: zastosowanie wyjątku w zakresie konsolidacji, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 18 grudnia 2014 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską

22 września 2015 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie.

Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28 zwalniają z wymogu sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego jednostki dominującej, jeżeli jej jednostka dominująca średniego lub najwyższego szczebla sporządza sprawozdanie finansowe dostępne do publicznej wiadomości zgodne z MSSF, w którym jednostki zależne są konsolidowane lub wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Dodatkowo, wymóg konsolidacji został ograniczony do sytuacji, gdy jednostka inwestycyjna ma jednostkę zależną, która sama nie jest jednostką inwestycyjną oraz której głównym celem jest świadczenie usług związanych z działalnością inwestycyjną jednostki dominującej. Ponadto, przy zastosowaniu metody praw własności w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu będącej jednostką inwestycyjną, inwestor może nadal stosować wycenę w wartości godziwej, które jednostka stowarzyszona lub wspólne przedsięwzięcie stosowała w odniesieniu do własnych jednostek zależnych.

Powyższe zmiany nie miały istotnego wpływu na informacje ujawnione w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

Niniejsze sprawozdanie finansowe nie uwzględnia wymienionych poniżej standardów i interpretacji, które oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską bądź zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale weszły lub wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym.

W odniesieniu do standardów i interpretacji, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale weszły lub wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym, Bank nie skorzystał z możliwości ich wcześniejszego zastosowania.

Standardy i interpretacje, które nie są jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską:

- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28, Ujmowanie transakcji sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 11 września 2014 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie, przy czym termin ten został wstępnie odroczony przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości.

Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 eliminują istniejącą niespójność pomiędzy wymogami tych standardów i wyjaśniają ujęcie księgowe utraty kontroli nad spółką zależną, która jest wniesiona do spółki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia. Ujęcie księgowe zależy od tego czy aktywa sprzedane lub wniesione do jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia spełniają definicję przedsięwzięcia zgodnie z MSSF 3 Połączenia przedsięwzięć. Jeżeli aktywa spełniają definicję przedsięwzięcia, zmiany wprowadzają wymóg pełnego ujęcia zysku lub straty na transakcji. Gdy transakcja dotyczy aktywów nie stanowiących przedsięwzięcia, nastąpi częściowe ujęcie zysku lub straty do wysokości zaangażowania kapitałowego innych podmiotów.

Bank uważa, że zastosowanie zmienionych standardów nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

- MSSF 14, Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 30 stycznia 2014 roku i obowiązuje za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie.

Standard zezwala jednostce stosującej Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy na kontynuację stosowania, zarówno przy pierwszym zastosowaniu MSSF jak i w kolejnych sprawozdaniach finansowych, dotychczasowych zasad rachunkowości odnośnie ujmowania, wyceny, utraty wartości oraz zaprzestania rozpoznawania regulacyjnych rozliczeń międzyokresowych. Standard wymaga ujawnień sald regulacyjnych rozliczeń międzyokresowych w osobnych pozycjach sprawozdania z sytuacji finansowej, ujawniania zmiany stanu sald na tych kontach w oddzielnej pozycji rachunku zysków i strat oraz całkowitych dochodach. Wymagane są również ujawnienia dotyczące natury, ryzyk oraz stawki regulacyjnej, która spowodowała ujęcie sald na kontach regulacyjnych rozliczeń międzyokresowych.

Bank uważa, że zastosowanie standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

Opublikowane Standardy i Interpretacje, które zostały wydane, ale jeszcze nie obowiązują i nie zostały wcześniej zastosowane**Standardy i interpretacje zatwierdzone przez Unię Europejską:**

- MSSF 9, Instrumenty finansowe, opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 24 lipca 2014 roku, zatwierdzony przez Unię Europejską 22 listopada 2016 roku, stanowi ostateczną wersję standardu zastępującą wcześniejsze publikowane wersje MSSF 9 i kończy projekt Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości zastąpienia MSR 39 Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena. Nowy standard odnosi się do klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, metodologii utraty wartości oraz rachunkowości zabezpieczeń. MSSF 9 nie obejmuje rachunkowości zabezpieczeń portfela aktywów lub zobowiązań finansowych, co stanowi osobny projekt Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości. Bank w stosunku do portfelowego zabezpieczenia aktywów lub zobowiązań finansowych nadal jest zobowiązana stosować zapisy MSR 39 w tym zakresie. Nowy standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie.

Informacje na temat wpływu zastosowania standardu na prezentację i wycenę tych instrumentów w sprawozdaniu finansowym przedstawiono na końcu niniejszej noty.

- MSSF 15, Przychody z tytułu umów z klientami, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 28 maja 2014 roku i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie.

Zmiany do MSSF 15 zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 11 września 2015 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie.

MSSF 15 wprowadza nowe zasady ujmowania przychodów. Główną zasadą jest, że jednostka rozpoznaje przychód w taki sposób, aby wskazać transfer towarów lub usług na rzecz klienta w takiej kwocie, która odzwierciedla wysokość wynagrodzenia, tj. płatność, którego spółka spodziewa się w zamian za te towary lub usługi. Zgodnie z nowym MSSF 15 przychód powstaje w momencie, gdy kontrola nad towarami lub usługami przechodzi w ręce klienta. W zależności od spełnienia określonych warunków przychody są albo rozkładane w czasie w sposób odzwierciedlający wykonanie umowy przez jednostkę, albo ujmowane jednorazowo w momencie przeniesienia kontroli nad towarami lub usługami na klienta.

Zmiany do MSSF 15, Wyjaśnienia do MSSF 15 Przychody z tytułu umów z klientami, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 12 kwietnia 2016 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie.

Zmiany do MSSF 15 precyzują wytyczne dotyczące identyfikacji obowiązków spełnienia świadczeń, rachunkowości licencji dotyczących własności intelektualnej oraz oceny „mocodawca czy agent” w kontekście prezentowania przychodów w kwotach brutto czy netto. Dodano również praktyczne rozwiązania ułatwiające wdrożenie nowego standardu.

Bank uważa, że zastosowanie standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

Standardy i interpretacje, które nie są jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską:

- Zmiany do MSR 12, Ujęcie podatku odroczonego z tytułu niezrealizowanych strat, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 19 stycznia 2016 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie.

Zmiany do MSR 12 doprecyzowują wymogi ujmowania aktywów z tytułu podatku odroczonego od niezrealizowanych strat na instrumentach dłużnych wycenianych do wartości godziwej. Zmiany wprowadzają wytyczne dotyczące identyfikacji ujemnych różnic przejściowych. W szczególności standard potwierdza, że spadek poniżej kosztu w wartości bilansowej instrumentów dłużnych o stałej stopie procentowej wycenianych w wartości godziwej, dla których podstawa opodatkowania pozostaje na poziomie kosztu powoduje powstanie ujemnych różnic przejściowych, niezależnie od tego czy posiadacz instrumentu zamierza go utrzymać czy sprzedać.

Bank uważa, że zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSR 7, Inicjatywa dotycząca ujawnień, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 29 stycznia 2016 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie.

Zmiany do MSR 7 wprowadzają wymóg ujawnienia zmian w zobowiązaniach wynikających z działalności finansowej w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych, włączając w to zmiany zarówno będące przepływami pieniężnymi oraz zmianami niepieniężnymi. Aby spełnić wymóg standard nakazuje uzgodnienie sald otwarcia i sald zamknięcia poszczególnych zobowiązań przedstawionych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, które kwalifikują się jako działalność finansowa w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych.

Bank uważa, że zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- MSSF 16, Leasing, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 13 stycznia 2016 roku i obowiązuje za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie.

MSSF 16 wprowadza nowe zasady ujmowania leasingu. Główną zmianą jest wyeliminowanie klasyfikacji leasingu na leasing operacyjny i leasing finansowy, a zamiast tego wprowadzenie jednego modelu księgowego leasingu. Stosując jeden model leasingobiorca jest zobowiązany rozpoznać aktywa będące przedmiotem leasingu w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz odpowiadające im zobowiązania, za wyjątkiem krótkoterminowych umów leasingowych do 12 miesięcy oraz umów leasingowych dotyczących małych składników aktywów. Leasingobiorca jest również zobowiązany rozpoznać koszty amortyzacji aktywa będącego przedmiotem leasingu oddzielnie od kosztów odsetek z tytułu zobowiązania leasingowego w rachunku zysków i strat.

Aktualne ujęcie księgowe przez leasingodawcę pozostanie w znacznej mierze niezmienione przez MSSF 16. Oznacza to, że leasingodawca kontynuuje klasyfikacje leasingów jako leasing operacyjny lub leasing finansowy oraz ich ujęcie księgowe jako dwa oddzielne typy leasingu.

Bank uważa, że zastosowanie nowego standardu będzie miało wpływ na ujmowanie, prezentację, wycenę oraz ujawnienia aktywów będących przedmiotem leasingu operacyjnego oraz odpowiadających im zobowiązań w sprawozdaniu finansowym Banku jako leasingobiorcy. Bank uważa, że zastosowanie nowego standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na ujmowanie dotychczasowego leasingu finansowego w sprawozdaniu finansowym Banku.

- Zmiany do MSSF 2, Klasyfikacja i wycena transakcji płatności na bazie akcji, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 20 czerwca 2016 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie.

Zmiany do MSSF 2 wprowadzają dodatkowe wytyczne w zakresie ujmowania płatności w formie akcji rozliczanych w środkach pieniężnych oraz dodają wyjątek zezwalający na ujęcie rozliczenia w formie instrumentów kapitałowych, jeśli rozliczenie płatności w formie akcji zostało podzielone na instrumenty kapitałowe wydane pracownikowi i płatność środków pieniężnych na rzecz organów skarbowych.

Bank uważa, że zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSSF 4, Zastosowanie MSSF 9 Instrumenty Finansowe wraz z MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 12 września 2016 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie.

Zmiany do MSSF 4 zapewniają tymczasowe zwolnienie ze stosowania wymogów MSSF 9 przez ubezpieczyciela tylko wówczas, gdy jednostka nie stosowała wcześniej MSSF 9 oraz gdy działalność jednostki jest głównie związana z ubezpieczeniami. Alternatywnie jednostka może wdrożyć MSSF 9 stosując podejście nakładkowe, które ma na celu rozwiązanie części niedopasowań rachunkowych i tymczasowych wahań w rachunku zysków i strat dla desygnowanych aktywów finansowych, do których mogłoby dojść stosując MSSF 9, a przed wdrożeniem nowego standardu dotyczącego umów ubezpieczeniowych.

Bank uważa, że zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSR 40, Przeniesienie nieruchomości inwestycyjnych, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 8 grudnia 2016 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie.

Zmiany do MSR 40 doprecyzowują, że sama zmiana zamiarów kierownictwa co do użytkowania nieruchomości nie stanowi dowodu na zmianę sposobu użytkowania. Poprawiono również przykłady odnoszące się do zmiany użytkowania tak, aby odnosiły się również do nieruchomości w budowie lub w trakcie rozwoju. Zmiany do MSR 40 pozwalają też jednostce na zastosowanie jednego z dwóch rozwiązań przejściowych oraz wymagają ujawnienia informacji o wszelkich reklasyfikacjach nieruchomości na moment zastosowania uproszczonego rozwiązania przejściowego.

Bank uważa, że zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- Interpretacja KIMSF 22, Transakcje w walucie obcej i zaliczki, została opublikowana przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 8 grudnia 2016 roku i obowiązuje za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie.

Interpretacja KIMSF 22 wyjaśnia moment ustalenia daty transakcji dla potrzeb określenia kursu walutowego do przeliczenia na moment początkowego ujęcia składnika aktywów, kosztów lub przychodów, gdy jednostka ujmuje przekazaną przedpłatę lub otrzymaną zaliczkę w walucie obcej. Interpretacja dotyczy sytuacji, gdy transakcja jest wyrażona w walucie obcej i jednostka ujmuje przekazaną przedpłatę lub otrzymaną zaliczkę w walucie obcej wcześniej niż ujęcie składnika aktywów, kosztów lub przychodów związanych z daną transakcją.

Bank uważa, że zastosowanie interpretacji nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- Roczne poprawki do MSSF 2014-2016, zmieniające 3 standardy (MSSF 1, MSSF 12, MSR 28), zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 8 grudnia 2016 roku, i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2017 roku lub z dniem 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie.

W trakcie cyklu wprowadzono zmiany do następujących standardów: MSSF 1 w zakresie usunięcia krótkoterminowych wyłączeń dla jednostek stosujących MSSF po raz pierwszy, MSSF 12 w zakresie wyjaśnienia zakresu wymogów informacji finansowych dla spółki zależnej, spółki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia zaklasyfikowanej jako przeznaczony do sprzedaży lub działalność zaniechana zgodnie z MSSF 5, MSR 28 w zakresie doprecyzowania, że jednostka, która sama nie jest podmiotem inwestycyjnym, ale posiada zaangażowania w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, która to jednostka jest podmiotem inwestycyjnym może, stosując metodę praw własności, pozostać przy wycenie do wartości godziwej stosowanej przez jednostkę stowarzyszoną lub wspólne przedsięwzięcie w odniesieniu do udziałów inwestycji jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia w spółki zależne.

Bank uważa, że zastosowanie zmienionych standardów nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

MSSF 9, Instrumenty finansowe

W dniu 24 lipca 2014 roku Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (dalej: RMSR) wydała nowy Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej – MSSF 9: „Instrumenty finansowe”, obowiązujący dla rocznych okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku, który zastąpi istniejący Międzynarodowy Standard Rachunkowości 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”. Komisja Europejska Rozporządzeniem nr 2016/2067 z dnia 22 listopada 2016 roku przyjęła Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej nr 9: Instrumenty finansowe (MSSF 9) w wersji opublikowanej przez RMSR 24 lipca 2014 roku.

MSSF 9 wprowadza nowy model utraty wartości aktywów finansowych oparty na koncepcji „straty oczekiwanej”, zmiany w zakresie zasad klasyfikacji i wyceny instrumentów finansowych (w szczególności aktywów finansowych) jak również nowe podejście do rachunkowości zabezpieczeń.

Bank w czerwcu 2015 roku uruchomił projekt wdrożenia MSSF 9, angażujący aktywnie jednostki organizacyjne Banku odpowiedzialne za obszar rachunkowości i sprawozdawczości finansowej oraz zarządzenie ryzykiem, jak również departamenty biznesowe oraz informatyczne. Dla portfela detalicznego Bank prowadzi prace w ramach projektu prowadzonego w mBanku S.A.

Bank jest na etapie implementacji niezbędnych rozwiązań dla poszczególnych wymogów w oparciu o wyniki przeprowadzonej analizy luki oraz zdefiniowane założenia metodologiczne. Bank planuje zakończenie prac projektowych w grudniu 2017 roku.

Podsumowanie kluczowych założeń MSSF 9

Klasyfikacja i wycena instrumentów finansowych

Aktywa finansowe

Zgodnie z MSSF 9, aktywa finansowe w momencie ich początkowego ujęcia kwalifikuje się do następujących kategorii wyceny:

- aktywa finansowe wyceniane zamortyzowanym kosztem,
- aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy.

Klasyfikacja aktywa finansowego do jednej z powyższych kategorii wyceny odbywa się w momencie jego początkowego ujęcia w bilansie na podstawie:

- modelu biznesowego Banku w zakresie zarządzania aktywami finansowymi, który określany jest na poziomie odzwierciedlającym sposób, w jaki zarządza się łącznie grupami aktywów finansowych aby zrealizować określony cel biznesowy, oraz
- charakterystyki kontraktowych przepływów pieniężnych składnika aktywów finansowych, mającej na celu weryfikację, czy warunki umowy powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty (tzw. kryterium SPPI – ang. solely payments of principal and interest).

Aktywa finansowe podlegają przeklasyfikowaniu wtedy i tylko wtedy, gdy Bank zmienia model biznesowy w zakresie zarządzania aktywami finansowymi. W takim przypadku przeklasyfikowaniu podlegają te aktywa, na który zmiana modelu biznesowego miała wpływ.

Zobowiązania finansowe

MSSF 9 nie wprowadza istotnych zmian w zakresie klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych, w stosunku do zasad wprowadzonych przez MSR 39.

Utrata wartości

MSSF 9 zastępuje obowiązujący zgodnie z postanowieniami MSR 39 model utraty wartości funkcjonujący w oparciu o pojęcie „straty poniesionej”, nowym modelem opartym o pojęcie „oczekiwanych strat kredytowych” (ang. expected credit loss, dalej: ECL). Bezpośrednią konsekwencją tej zmiany będzie konieczność liczenia odpisów z tytułu utraty wartości w oparciu w oczekiwane straty kredytowe oraz uwzględniania prognoz i spodziewanych przyszłych warunków ekonomicznych w kontekście oceny ryzyka kredytowego ekspozycji, co było niedopuszczalne zgodnie z MSR 39.

Nowy model utraty wartości będzie miał zastosowanie do składników aktywów finansowych zakwalifikowanych, zgodnie z postanowieniami MSSF 9, jako aktywa finansowe wyceniane zamortyzowanym kosztem lub do wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite, z wyjątkiem instrumentów kapitałowych.

Zmiana koncepcji straty poniesionej (MSR 39) na rzecz straty oczekiwanej, będzie miała istotne konsekwencje w zakresie modelowania parametrów ryzyka kredytowego oraz ostatecznej wysokości utworzonych odpisów. Stosowany obecnie okres identyfikacji straty (ang. Loss Identification Period) nie będzie występował, a wraz z nim wyeliminowana zostanie kategoria odpisów IBNR (ang. Incurred But Not Reported).

Zgodnie z MSSF 9, w miejsce odpisów z tytułu IBNR oraz odpisów dla ekspozycji niepracujących, odpis z tytułu utraty wartości będzie wyznaczany w następujących kategoriach:

- Koszyk 1 – oczekiwana strata w ciągu 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego dla klientów, u których nie stwierdzono istotnego wzrostu ryzyka kredytowego,
- Koszyk 2 – oczekiwana strata kredytowa w okresie życia aktywa finansowego dla klientów, u których od momentu początkowego ujęcia do daty bilansowej zidentyfikowano znaczny wzrost ryzyka kredytowego, ale na dzień sprawozdawczy nie stwierdzono utraty wartości,
- Koszyk 3 – oczekiwana strata kredytowa w okresie życia aktywa finansowego dla klientów w statusie default.

Sposób kalkulacji utraty wartości aktywów finansowych będzie miał również wpływ na sposób rozpoznania przychodu odsetkowego. Przychód od aktywów znajdujących się w koszykach 1 i 2 będzie wyznaczany na bazie brutto ekspozycji, natomiast w koszyku 3 na bazie netto (podobnie jak dla aktywów ze stwierdzoną utratą wartości w MSR 39).

Rachunkowość zabezpieczeń

Zgodnie z postanowieniami MSSF 9, Bank wyłącznie w dniu wdrożenia MSSF 9 może podjąć decyzję stanowiącą element polityki rachunkowości o kontynuowaniu stosowania wymogów rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39 zamiast wymogów wskazanych w MSSF 9.

MSSF 9 wymaga aby Bank zapewnił spójność stosownych powiązań zabezpieczających ze strategią zarządzania ryzykiem stosowaną przez Bank oraz jej celami. MSSF 9 wprowadza nowe postanowienia w zakresie, między innymi oceny efektywności powiązania zabezpieczającego oraz mechanizmu przywracania równowagi powiązania zabezpieczającego (ponownego bilansowania powiązania zabezpieczającego), jak również znosi możliwość zaprzestania stosowania rachunkowości zabezpieczeń w wyniku subiektywnej decyzji Banku (tzn. przy braku przesłanek do zaprzestania stosowania rachunkowości zabezpieczeń, określonych w Standardzie).

Potencjalny wpływ MSSF 9 na sytuację finansową oraz fundusze własne Banku

Ilościowe oszacowania wpływu MSSF 9 na sytuację finansową oraz fundusze własne Banku

Na dzień 31 grudnia 2016 roku całościowy wpływ wdrożenia wymogów MSSF 9 na sytuację finansową oraz fundusze własne Banku nie jest możliwy do oszacowania. W opinii Banku, ujawnienie danych ilościowych nieodzwoiercedlających potencjalnego wpływu wszystkich aspektów MSSF 9 na sytuację finansową oraz fundusze własne Banku mogłoby mieć negatywny wpływ na wartość informacyjną sprawozdania finansowego dla jego odbiorców. Niemniej jednak, biorąc pod uwagę obecne przepisy prawne, zmiany w wymaganiach dotyczących klasyfikacji i wyceny oraz tworzenia rezerw z tytułu utraty wartości, będą miały umiarkowanie negatywny wpływ na poziom funduszy własnych Banku. Jednakże, efekty zmian będą możliwe do oszacowania w sposób ostateczny i wiarygodny w późniejszym okresie.

W związku z powyższym Bank zdecydował się ujawnić jedynie informacje jakościowe dotyczące podejścia Banku do sposobu zaimplementowania wymogów MSSF 9, które, w opinii Banku pozwolą odbiorcom sprawozdania finansowego na zrozumienie wpływu MSSF 9 na pozycję finansową Banku oraz na zarządzanie kapitałem.

Dane jakościowe umożliwiające odbiorcom sprawozdania finansowego zrozumienie wpływu MSSF 9 na pozycję finansową Banku oraz zarządzanie kapitałem.

Klasyfikacja i wycena instrumentów finansowych

Aktywa finansowe

W celu zapewnienia możliwości podjęcia decyzji klasyfikacyjnej w zakresie posiadanych przez Bank składników aktywów finansowych zgodnie z MSSF 9 na dzień 1 stycznia 2018 r., Bank, w ramach prowadzonego projektu wdrożenia MSSF 9, dokonuje przeglądu posiadanych składników aktywów finansowych, które będą znajdowały się w posiadaniu Banku po 31 grudnia 2017 r., poprzez:

1. określenie oraz przypisanie grup składników aktywów finansowych do odpowiedniego modelu biznesowego na podstawie oceny przyjętego sposobu zarządzania portfelami aktywów finansowych dokonywanej poprzez m.in.:

- a) przegląd oraz ocenę istotnych i obiektywnych danych jakościowych mających wpływ na przyporządkowanie portfeli aktywów do odpowiedniego modelu biznesowego (takich jak, np.: cel i sposób dotychczasowego zarządzania portfelami, sposób oceny dochodowości danych portfeli aktywów finansowych oraz sposobu raportowania wyników takiej oceny do kluczowej kadry zarządzającej Banku, zasady wynagradzania zarządzających portfelami aktywów finansowych oraz przyczyny dokonanych w przeszłości sprzedaży aktywów finansowych w ramach danych portfeli),
 - b) przegląd oraz ocenę istotnych i obiektywnych danych ilościowych mających wpływ na przyporządkowanie portfeli aktywów do odpowiedniego modelu biznesowego (takich jak, np.: wartość sprzedaży aktywów finansowych dokonanych w ramach danych portfeli dokonanych we wcześniejszych okresach sprawozdawczych (o ile sprzedaże wystąpiły) oraz częstotliwość dokonanych sprzedaży aktywów finansowych w ramach danych portfeli (o ile sprzedaże wystąpiły),
 - c) analizę oczekiwań, co do planowanych przyszłych wartości sprzedaży aktywów finansowych oraz ich częstotliwości w ramach danych portfeli;
2. określenie, poprzez identyfikację i analizę zapisów kontraktowych składnika aktywów finansowych mogących mieć wpływ na niespełnienie przez dany składnik aktywów finansowych kryterium SPPI, czy warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych (utrzymywanego zgodnie z modelem biznesowym, którego cel zakłada utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy lub utrzymywanego zgodnie z modelem biznesowym, którego cel zakłada zarówno utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych) pozwalają na stwierdzenie, że dany składnik aktywów finansowych spełnia kryterium SPPI.

Bank przewiduje zmiany w zakresie klasyfikacji części portfela kredytów korporacyjnych np. CRE (ang. Commercial Real Estate) wycenianych zamortyzowanym kosztem zgodnie z MSR 39, które w wyniku wdrożenia wymogów MSSF 9 będą musiały być wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy w związku z niespełnieniem kryterium SPPI.

Dane ilościowe, w tym wpływ na wynik finansowy i fundusze własne Banku dostępne będą po zakończeniu prac nad metodologią wyceny części portfela kredytów do wartości godziwej.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Bank nie identyfikuje składników aktywów finansowych, które zamierzałyby wyznaczyć 1 stycznia 2018 roku do kategorii wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy celem zmniejszenia niedopasowania księgowego, które w przeciwnym razie powstałyby na skutek wyceny aktywów finansowych w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite.

Zobowiązania finansowe

W wyniku wdrożenia wymogów MSSF 9, Bank nie przewiduje zmian w klasyfikacji zobowiązań finansowych w stosunku do dotychczasowej klasyfikacji zgodnej z MSR 39, które mogłyby mieć istotny wpływ na bilans i/lub na wynik finansowy Banku.

Utrata wartości

Bank zakłada, że wprowadzenie nowego modelu liczenia utraty wartości opartego na koncepcji ECL spowoduje umiarkowany wzrost wysokości rezerw z tytułu utraty wartości w Banku, szczególnie w zakresie ekspozycji zaklasyfikowanych do koszyka 2. Bank jest zobowiązany do stałego oszacowania wysokości strat kredytowych od momentu rozpoznania danego aktywa, do momentu usunięcia go z bilansu. W przypadku znacznego zwiększenia ryzyka kredytowego w porównaniu do momentu rozpoznania aktywa w bilansie, występuje konieczność liczenia strat w horyzoncie dożywnym – koszyk 2. Takie podejście spowoduje, że oczekiwane straty kredytowe zostaną wcześniej rozpoznane, co przełoży się ostatecznie na zwiększenie wysokości odpisów i tym samym docelowo wpłynie na wynik finansowy. W zakresie ekspozycji zaklasyfikowanych do koszyka 1 w obszarze detalicznym Bank nie oczekuje zmian w poziomie rezerw z tytułu utraty wartości. Z kolei w obszarze korporacyjnym w wyniku zaprzestania stosowania parametru LIP Bank oczekuje wzrostu rezerw z tytułu utraty wartości.

Należy podkreślić, że na moment wdrożenia standardu MSSF 9 jednorazowa zmiana wynikająca z przyjęcia nowych modeli nie będzie uwzględniona w wyniku roku bieżącego i zostanie ujęta w wyniku z lat ubiegłych.

Bank, w ramach prowadzonego projektu wdrożenia MSSF 9, pracuje nad wdrożeniem nowej metodyki kalkulacji odpisów oraz nad implementacją odpowiednich zmian w systemach IT oraz procesach funkcjonujących w Banku, w szczególności nad założeniami modelu utraty wartości, pozyskaniem niezbędnych danych jak również projektowaniem procesu i narzędzi oraz przeprowadzeniem szczegółowego oszacowania wpływu wymogów MSSF 9 na poziom odpisów. Prace metodologiczne koncentrują się na rozbudowie stosowanych obecnie rozwiązań, jak również nad wdrożeniem elementów zupełnie nowych.

Ocena wpływu nowego standardu na pozycję finansową Banku oraz zarządzanie kapitałem jest na chwilę obecną istotnie utrudniona. Trudności te wynikają z faktu toczących się prac metodologicznych nad dostosowaniem modeli ryzyka kredytowego do wymogów nowego standardu, jak również z braku jednoznacznych interpretacji nowych przepisów i utartej praktyki rynkowej. Na poziomie legislacyjnym organy nadzoru oraz ciała regulacyjne pracują nad aktualizacją wymagań ostrożnościowych, które będą miały wiążący dla Banku charakter. Prace te znajdują się na zbyt wczesnym etapie, aby móc jednoznacznie wskazać wpływ MSSF 9 na pozycję finansową i wskaźniki adekwatności kapitałowej.

Rachunkowość zabezpieczeń

Na chwilę obecną Bank zakłada, że w oparciu o zapisy MSSF 9.7.2.21 Bank będzie kontynuował stosowanie wymogów rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39 zamiast wymogów wskazanych w MSSF 9.

W związku z powyższym, w zakresie rachunkowości zabezpieczeń, wejście w życie MSSF 9 najprawdopodobniej nie będzie miało wpływu na sytuację finansową Banku.

3. Zasady zarządzania ryzykiem

3.1. Ryzyko kredytowe

Bank narażony jest na ryzyko kredytowe polegające na tym, że kontrahent nie wywiąże się ze swoich zobowiązań wobec Banku w pełnej wysokości w ustalonym terminie. W celu ograniczenia ryzyka kredytowego, Bank prowadzi akcję kredytową zgodnie z wewnętrznymi procedurami, a także polityką w zakresie podejmowania decyzji kredytowych oraz oceny ryzyka kredytowego.

Maksymalną ekspozycję na ryzyko kredytowe stanowi wartość bilansowa pozycji w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, oraz wartość pozabilansowa ujawniona w Nocie 21.

3.1.1. Zabezpieczenia

Polityka Banku w zakresie zabezpieczeń kredytowych i ich wyceny uwzględnia regulacje ustaw: o listach zastawnych i bankach hipotecznych, prawo bankowe, ustawa o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów, ustawa o księgach wieczystych i hipotece, zapisy kodeksu spółek handlowych, zapisy kodeksu cywilnego oraz innych ustaw. Dodatkowo, do kwestii zabezpieczeń prawnych odnoszą się Zalecenia i Rekomendacje Komisji Nadzoru Bankowego (obecnie Komisja Nadzoru Finansowego), w tym Rekomendacja S i J oraz zapisy wewnętrznych regulacji bankowych.

Bank posiada i stosuje Regulamin ustalania bankowo-hipotecznej wartości nieruchomości, zatwierdzony przez Komisję Nadzoru Bankowego (obecnie Komisja Nadzoru Finansowego), wydany na podstawie Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o listach zastawnych i bankach hipotecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2003 roku Nr 99, poz. 919 z późn. zm.) z uwzględnieniem zapisów Rekomendacji F dotyczącej podstawowych kryteriów stosowanych przez Komisję Nadzoru Finansowego przy zatwierdzaniu regulaminów ustalania bankowo-hipotecznej wartości nieruchomości wydawanych przez banki hipoteczne. Tym samym Bank zapewnia, że wartość zabezpieczenia ekspozycji kredytowej zabezpieczonej hipotecznie jest wystarczająca w całym okresie trwania umowy. Zapewnienie to oparte jest na analizie długookresowej dochodowości danej nieruchomości, zakończonej ustaleniem kwoty skapitalizowanych wpływów netto możliwych długookresowo do osiągnięcia z danej nieruchomości.

Bank może przeprowadzić lub zlecić ponowną wycenę zabezpieczeń, w tym nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie hipoteczne, o ile w okresie od dokonania ostatniej wyceny miały miejsce wydarzenia mogące mieć znaczny wpływ na wartość danego zabezpieczenia lub w przypadku nieruchomości, która stanowi zabezpieczenie kredytów, dla których rozpoznano utratę wartości.

Bank jako obowiązkowe prawne zabezpieczenie spłaty udzielonego kredytu przyjmuje:

- hipotekę na nieruchomości, będącej przedmiotem kredytowania, wpisaną w księdze wieczystej na pierwszym miejscu – w przypadku kredytów na refinansowanie, kredytów dla deweloperów komercyjnych, kredytów dla deweloperów mieszkaniowych, kredytów na zakup gruntu, kredytów dla osób fizycznych, kredytów dla osób fizycznych – model agencyjny, pooling,
- cesję praw z polisy ubezpieczeniowej od ognia i innych zdarzeń losowych nieruchomości obciążonej hipoteką na rzecz Banku lub cesję z praw z polisy od wszelkich ryzyk budowlanych finansowanej nieruchomości (w zależności od tego czy przedmiotem finansowania jest gotowa nieruchomość czy w budowie) – w przypadku kredytów na refinansowanie, kredytów dla deweloperów komercyjnych, kredytów dla deweloperów mieszkaniowych, kredytów dla osób fizycznych, kredytów dla osób fizycznych – model agencyjny, pooling,
- cesję lub zastaw na wierzytelnościach z tytułu umów najmu – w przypadku kredytów na refinansowanie, kredytów dla deweloperów komercyjnych,
- weksel własny in blanco kredytobiorcy wraz deklaracją wekslową – w przypadku kredytów udzielonych jednostkom samorządu terytorialnego,
- poręczenie jednostek samorządu terytorialnego według prawa cywilnego – w przypadku kredytów dla zakładów opieki zdrowotnej i spółek powołanych przez jednostki samorządu terytorialnego.

W przypadku kredytów komercyjnych dominującą formą organizacyjną kredytobiorców Banku są tzw. spółki celowe. Według najlepszej wiedzy Banku, Członkowie Zarządu i pracownicy Banku nie pełnią funkcji w organach spółek będących kredytobiorcami Banku.

Zgodnie z MSSF 10, Bank przeprowadza analizę oceny sprawowania kontroli przez Bank nad jednostkami. Bank nie dokonał inwestycji w papiery wartościowe i udziały innych jednostek gospodarczych, dających mu możliwość bieżącego kierowania istotnymi działaniami tych jednostek, oraz nie posiada spółek zależnych i stowarzyszonych, tak więc analiza dotyczy możliwych interakcji pomiędzy Bankiem i kredytowanymi przez niego podmiotami.

W przypadku, gdy są to spółki kapitałowe tj. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i spółki akcyjne, Bank jako zabezpieczenie prawne spłaty kredytu przyjmuje zastaw rejestrowy na udziałach lub akcjach. W związku z powyższym występuje także znaczna koncentracja zastawów rejestrowych na udziałach lub akcjach jako zabezpieczenia prawnego spłaty kredytów. W przypadku finansowania spółek komandytowych lub komandytowo-akcyjnych Bank przyjmuje jako zabezpieczenie prawne spłaty kredytu zastaw na udziałach/akcjach komplementariusza – podmiotu uprawnionego do prowadzenia spraw spółki komandytowej lub komandytowo-akcyjnej.

Niezależnie od zabezpieczeń, o których mowa wyżej, Bank może przyjąć dodatkowe prawne formy zabezpieczenia kredytów, a w szczególności:

- a) gwarancję bankową,
- b) poręczenie według prawa cywilnego lub według prawa wekslowego,
- c) zastaw rejestrowy na prawach lub wierzytelnościach,
- d) zastaw według przepisów kodeksu cywilnego na prawach lub wierzytelnościach,
- e) przelew innych wierzytelności niż wierzytelności, o których mowa powyżej,
- f) blokadę środków na rachunku bankowym,
- g) pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem,
- h) przystąpienie do długu kredytowego,
- i) ubezpieczenie kredytu,
- j) oświadczenie dłużnika o poddaniu się egzekucji,
- k) kaucję,
- l) zobowiązania udziałowców kredytobiorcy,
- m) inne formy dopuszczone przez prawo.

Bank ustala formę i wartość prawnego zabezpieczenia uwzględniając specyfikę transakcji tj. biorąc pod uwagę:

- a) rodzaj i wysokość kredytu oraz okres kredytowania,
- b) status prawny kredytobiorcy,
- c) sytuację finansową kredytobiorcy,

- d) historię współpracy z kredytobiorcą i grupą kapitałową, której kredytobiorca jest członkiem,
- e) koszt ustanowienia zabezpieczenia,
- f) możliwość zaspokojenia z przyjętego zabezpieczenia roszczeń Banku w możliwie najkrótszym czasie.

W zakresie gwarancji bankowych i cesji praw z polis ubezpieczeniowych, Bank dobierając kontrahentów zwraca uwagę na wyniki finansowe i rating wystawców zabezpieczenia akceptując zabezpieczenia wyłącznie od wiarygodnych banków i towarzystw ubezpieczeniowych.

3.1.2. Opis systemu ratingowego i zarządzania ryzykiem kredytowym

Bank do analizy jakości portfela kredytowego wykorzystuje modele ratingowe, które podlegają corocznej aktualizacji. Systemy ratingowe obejmują obecnie 97,45% ogólnej sumy ekspozycji ważonych ryzykiem metodą standardową z uwzględnieniem portfeli objętych planem stopniowego wdrożenia oraz 66,55% bez uwzględnienia tych portfeli. Różnica wynika z tego, że 30,9% ogólnej sumy ekspozycji ważonych metodą standardową stanowią ekspozycje detaliczne pozyskane w ramach współpracy z mBank S.A., które aktualnie są objęte planem stopniowego wdrożenia metody IRB zaakceptowanym przez Komisję Nadzoru Finansowego, a Bank zamierza w przyszłości ubiegać się o wydanie przez właściwe władze nadzorcze zgody na stosowanie metod statystycznych do obliczania regulacyjnych wymogów kapitałowych w zakresie ryzyka kredytowego dla tego portfela.

Bank stosuje modele ratingowe:

- na potrzeby zarządzania ryzykiem kredytowym, w tym podejmowania decyzji kredytowych, oceny ryzyka kredytowego transakcji oraz adekwatności kapitałowej – w przypadku portfela komercyjnego;
- na potrzeby zarządzania ryzykiem kredytowym, w tym podejmowania decyzji kredytowych, oceny ryzyka kredytowego transakcji, wyznaczania odpisów z tytułu utraty wartości, a docelowo także na potrzeby adekwatności kapitałowej – dla ekspozycji w ramach portfela detalicznego pozyskanego przy współpracy z mBank S.A.

Portfel komercyjny, w tym skupione wierzytelności komercyjne od mBank S.A.

W obszarze kredytów komercyjnych Bank stosuje własny system ratingowy do oceny ryzyka transakcji, obejmujący 11 modeli ratingowych dedykowanych poszczególnym segmentom rynku nieruchomości komercyjnych oraz model funkcji przejścia pozwalający na wyznaczenie kategorii nadzorczej na podstawie oceny punktowej nadanej w ramach modelu wewnętrznego.

Ratingi analizujące strukturę transakcji mają zastosowanie przy finansowaniu realizowanym:

- przy użyciu „project finance”, gdzie co do zasady kredytobiorcą jest spółka celowa,
- dla różnych typów transakcji odnoszących się do finansowania lub refinansowania budowy/zakupu budynków biurowo-usługowo-handlowych, powierzchni handlowo-usługowych, magazynów, osiedli domów jedno- lub wielorodzinnych z przeznaczeniem na wynajem lub na sprzedaż, hoteli oraz lokali użytkowych z przeznaczeniem na działalność handlową, biura lub magazyny.

Modele Banku uwzględniają różne etapy finansowania transakcji - finansowanie budowy lub finansowanie zakupu/refinansowanie gotowej nieruchomości. Kryteria obejmują obszary związane z:

- nieruchomością: lokalizacja, stan prawny, cechy funkcjonalne obiektu;
- charakterystyką rynku lokalnego: relacja popytu do podaży danego rodzaju obiektów, wskaźnik aktywności gospodarczej w regionie;
- analizą przepływów finansowych generowanych przez nieruchomość: wysokość, stabilność, dopasowanie walutowe, stress testy;
- oceny jakościowe sponsora projektu oraz jego potencjał finansowy i wola wspierania projektu.

Bank wykorzystuje metodę pogrupowania przypisującą ekspozycje do odpowiednich kategorii ryzyka, określających nadzorcze wartości oczekiwanej straty (EL) oraz wagi ryzyka.

Przypisanie do odpowiednich kategorii nadzorczych odbywa się po ocenie ryzyka transakcji z wykorzystaniem zbudowanych przez Bank wewnętrznych modeli ratingowych oraz modelu funkcji przejścia, dokonującej transformacji oceny punktowej nadanej w ramach ww. modeli wewnętrznych na kategorie nadzorcze.

Portfel detaliczny pozyskany przy współpracy z mBank S.A.

Na potrzeby oceny wiarygodności klienta wnoszącego o detaliczny produkt kredytowy zabezpieczony hipoteką oraz monitoringu/raportowania ryzyka kredytowego dla tego portfela wykorzystywane są grupowe modele ryzyka kredytowego, których Bank jest użytkownikiem lokalnym. Szczegółowe zasady i zakres współpracy między Bankami w zakresie grupowych modeli ryzyka, określają zapisy odrębnej umowy o współpracy w zakresie zarządzania ryzykiem. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego dla tej części portfela kalkulowany jest z wykorzystaniem metody standardowej, gdyż według stanu na 31 grudnia 2016 roku objęty on jest planem stopniowego wdrożenia.

W obszarze bankowości detalicznej funkcjonują następujące modele wchodzące w skład systemu ratingowego:

- model straty z tytułu niewykonania zobowiązania (LGD). W ujęciu tego modelu strata została zdefiniowana jako funkcja zależna od poziomu odzysku ze spłat własnych klienta oraz – możliwej, zrealizowanej w trakcie procesu egzekucyjnego wartości zabezpieczenia na nieruchomości,
- model współczynnika konwersji kredytowej (CCF). Współczynnik ten jest integralną częścią modelu EAD (CCF jako stopień zrealizowania przez klienta zobowiązań pozabilansowych w dniu zaistnienia defaultu),
- model prawdopodobieństwa zaniechania spłaty (PD), który jest modelem modułowym integrującym funkcjonujące w obszarze bankowości detalicznej modele aplikacyjne, behawioralne oraz bazujące na danych zewnętrznych z Biura Informacji Kredytowej (BIK).

Dodatkowe informacje

Ratingi nadawane przez zewnętrzne agencje ratingowe mają w ocenie ryzyka kredytowego Banku bardzo ograniczone znaczenie z uwagi na dominującą formę organizacyjną kredytobiorców – spółki celowe.

Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem na ryzyko kredytowe obliczone z wykorzystaniem metody wewnętrznych ratingów zostały przedstawione w Nocie 45.

Ocena jakości portfela kredytowego Banku dokonywana jest w oparciu o monitoring terminowości spłat oraz monitoring analizy sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorcy.

Kredyty dla osób fizycznych monitorowane są miesięcznie pod kątem terminowości spłat oraz prawidłowości w zakresie ustanowionych skutecznych zabezpieczeń hipotecznych. W tym samym okresie monitorowana jest także realizacja wszystkich zobowiązań umownych klienta (w tym ubezpieczenie nieruchomości i cesja praw z polis).

Portfel komercyjny i budżetowy monitorowany jest miesięcznie pod kątem terminowości spłat, natomiast sytuacja ekonomiczno-finansowa monitorowana jest z częstotliwością kwartalną lub półroczną w zależności od oceny ryzyka transakcji mierzonego uzyskaną liczbą punktów w modelu ratingowym. Dodatkowo miesięcznie monitorowana jest realizacja inwestycji oraz rozliczeń z wykonawcami – w przypadku finansowania budowy.

Jak ujawniono w nocie 21, 94,47% wartości brutto kredytów i pożyczek udzielonych klientom stanowią kredyty nieprzeterminowane, bez stwierdzonej utraty wartości. Pozostałe 5,53% wartości portfela kredytowego przypada na kredyty przeterminowane bez rozpoznanej utraty wartości (2,24%) oraz kredyty z rozpoznaną utratą wartości (3,29%).

3.1.3. Pomiar utraty wartości

Bank dokonuje pomiaru utraty wartości dla ekspozycji kredytowych zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości nr 39.

Na potrzeby analizy utraty wartości w Banku wyodrębniono cztery portfele:

- portfel komercyjny,
- portfel detaliczny pozyskany przy współpracy z mBank S.A.,

- portfel kredytów dla jednostek samorządu terytorialnego, w tym poręczonych przez jednostki samorządu terytorialnego, zwany dalej „portfel JST”,
- portfel pozostałych kredytów detalicznych.

Portfel komercyjny podzielono na dwa podportfele wyodrębniając kredyty komercyjne (kredyty deweloperskie, komercyjne i dla osób prawnych) oraz pozostałe kredyty dla przedsiębiorców indywidualnych.

Ekspozycja kredytowa uznawana jest za obarczoną przesłanką utraty wartości wtedy, gdy dla dłużnika (właściciela kontraktu) zidentyfikowana została przesłanka niewykonania zobowiązania. mBank Hipoteczny S.A. stosuje jednolitą definicję niewykonania zobowiązania (default) we wszystkich obszarach zarządzania ryzykiem kredytowym, w tym dla celów kalkulacji odpisów, rezerw i wymogu kapitałowego. Podstawą przyjętej definicji default jest definicja niewykonania zobowiązania zawarta w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Rozporządzenie CRR).

Portfel kredytów komercyjnych, JST oraz pozostałych kredytów detalicznych

Bank przyjmuje, że zaszło niewykonanie zobowiązań (zdarzenie default) w odniesieniu do danego dłużnika, jeżeli wystąpiło co najmniej jedno z trzech następujących zdarzeń:

- a) nastąpiło pogorszenie jakości kredytowej kontrahenta/transakcji. Bank uznaje, że dłużnik prawdopodobnie nie wywiąże się w pełni ze swoich zobowiązań kredytowych wobec Banku, podmiotu dominującego wobec Banku bez konieczności podejmowania przez Bank działań, takich jak realizacja zabezpieczenia, o ile takowe istnieje,
- b) wystąpiły opóźnienia w płatnościach o ponad 90 dni. Którakolwiek z ekspozycji o charakterze zobowiązania kredytowego dłużnika wobec Banku, podmiotu dominującego wobec Banku jest przeterminowana o ponad 90 dni, z zastrzeżeniem że:
 - w przypadku ekspozycji detalicznych, kwota przeterminowana przekracza 500 PLN,
 - w przypadku pozostałych ekspozycji, kwota przeterminowana przekracza 3 000 PLN,
- c) klasyfikacja podmiotu do sytuacji default przez jednostkę dominującą wobec Banku.

Za datę defaultu Bank przyjmuje datę zidentyfikowania przesłanki defaultu – na podstawie powzięcia informacji o twardych i miękkich przesłankach oraz na podstawie przeprowadzonej analizy oceny ekspozycji.

Następujące elementy stanowią „twarde” przesłanki zajścia zdarzenia niewykonania zobowiązania i oznaczają pogorszenie jakości kredytowej klienta/transakcji w myśl wyżej przyjętej definicji:

- a) dokonanie odpisu z tytułu utraty wartości na skutek wyraźnego pogorszenia wiarygodności kredytowej dłużnika,
- b) zbycie przez Bank ekspozycji ze znaczną stratą ekonomiczną związaną ze zmianami jej wiarygodności kredytowej,
- c) zezwolenie przez Bank na wymuszoną restrukturyzację zobowiązania kredytowego, o ile może to skutkować zmniejszeniem zobowiązań finansowych poprzez umorzenie istotnej części zobowiązania lub odroczenie spłaty kwoty głównej, odsetek lub – jeżeli dotyczy – prowizji,
- d) złożenie przez Bank wniosku o postawienie dłużnika w stan upadłości lub podobnego wniosku w odniesieniu do zobowiązań kredytowych dłużnika wobec Banku, podmiotu dominującego wobec Banku,
- e) postawienie dłużnika w stan upadłości lub uzyskanie przez niego podobnej ochrony prawnej, powodującej uniknięcie lub opóźnienie spłaty zobowiązań kredytowych wobec Banku, podmiotu dominującego wobec Banku,
- f) oszustwo ze strony klienta (dostarczenie nieprawdziwych danych w momencie udzielenia kredytu bądź w momencie jego monitorowania, wyłudzenie kredytu itp.),
- g) wypowiedzenie umowy (całości lub części) i/lub wszczęcie działań windykacyjnych.

Oprócz przesłanek twardych, które determinują zajście zdarzenia default Bank identyfikuje przesłanki miękkie. Wystąpienie przesłanki miękkiej nie rodzi natomiast automatycznej konieczności klasyfikacji, jako zajście zdarzenia default. Przesłanki miękkie mają uzupełniający charakter. Są to zagadnienia, które Bank powinien dodatkowo rozważyć przy analizie sytuacji kredytobiorcy, a które mogą wskazywać na jej pogorszenie. Jeśli w ocenie Banku zidentyfikowane przesłanki miękkie mają dla konkretnego przypadku istotne znaczenie, Bank powinien przystąpić do oceny, czy zaszło zdarzenie default niezależnie od braku przesłanek twardych.

Bank dokonuje kalkulacji odpisów z tytułu utraty wartości w oparciu o analizę indywidualną (portfel komercyjny oraz budżetowy) oraz portfelową (portfel detaliczny oraz te ekspozycje z portfela komercyjnego oraz budżetowego, dla których w analizie indywidualnej nie stwierdzono utraty wartości).

Proces kalkulacji odpisów aktualizujących w analizie indywidualnej polega na:

- a) określeniu szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (spłat) zarówno z zabezpieczeń jak i wpłat dokonywanych przez kredytobiorców, z uwzględnieniem planowanych kosztów,
- b) obliczeniu różnicy między wartością bilansową danego składnika aktywów, a bieżącą wartością szacowanych odzysków i kosztów zdyskontowanych efektywną stopą procentową,
- c) ewidencji księgowej odpisów aktualizujących.

W przypadku wystąpienia przesłanek utraty wartości oraz dokonania analizy indywidualnej danej ekspozycji kredytowej, nie stwierdzającej utraty wartości, wyliczany jest odpis aktualizujący w oparciu o parametry analizy portfelowej.

W przypadku nie wystąpienia przesłanek utraty wartości wobec ekspozycji kredytowej, w oparciu o prawdopodobieństwo zaniechania regulowania zobowiązań (*default*) wyliczany jest w analizie portfelowej odpis aktualizujący na poniesione, ale nie zidentyfikowane straty.

Analiza portfelowa obejmuje wszystkie kredyty detaliczne i komercyjne nie objęte analizą indywidualną. Bank stosuje szacowane na potrzeby pomiaru utraty wartości parametry określające wskaźnik uzdrowień (ZLGD), wskaźnik wadliwych zabezpieczeń (BD) oraz wskaźnik relacji między odzyskiem a wartością zabezpieczenia (CRR), a także indywidualny dla każdej ekspozycji wskaźnik relacji zadłużenia do wartości zabezpieczenia (LTV) służące do wyznaczenia LGD w analizie portfelowej oraz dodatkowo parametry PD oraz LIP. Bank przyjmuje, że LIP wynosi 8 miesięcy dla portfela kredytów komercyjnych oraz 12 miesięcy dla kredytów detalicznych. Parametr PD aktualnie wyznaczany jest z wykorzystaniem 3 letniego szeregu czasowego. Parametr LGD szacowany jest w oparciu o dane od 2009 roku, dobór zakresu danych dokonywany jest pod kątem zapewnienia adekwatności oszacowań wysokości odpisów z tytułu utraty wartości do aktualnych warunków ekonomicznych. Każdy z wyodrębnionych portfeli posiada własny zestaw parametrów ZLGD, BD, CRR i PD.

W przypadku aktywów, dla których rozpoznano utratę wartości, Bank przeprowadza zaostrożony monitoring np. dokonuje ponownej wyceny bankowo-hipotecznej wartości nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie kredytu.

Portfel detaliczny pozyskany przy współpracy z mBank S.A.

Dla portfela detalicznego pozyskanego przy współpracy z mBank S.A. przyjmuje się, że wystąpiła przesłanka utraty wartości ekspozycji detalicznej, gdy osoba fizyczna będąca zobowiązana z tytułu danego produktu jest w stanie default, to znaczy:

- a) przeterminowanie przynajmniej jednego zobowiązania kredytowego dłużnika utrzymuje się przez okres przekraczający 90 dni oraz łączna kwota przeterminowana na wszystkich ekspozycjach kredytowych dłużnika (przeterminowanych powyżej 31 dni) przekracza 500 złotych,
- b) jedna z transakcji klienta podlega restrukturyzacji,
- c) wiarygodność kredytowa zostaje sprzedana ze znaczną ekonomiczną stratą kredytową,
- d) złożony zostaje przez Bank wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, postępowania upadłościowego lub naprawczego (skutkującego możliwym zaniechaniem lub opóźnieniem w spłacie) przez dłużnika,
- e) został dokonany odpis z tytułu utraty wartości na skutek wyraźnego pogorszenia się wiarygodności kredytowej klienta.

Kalkulacja odpisów aktualizujących na bilansowe ekspozycje kredytowe i rezerw na pozabilansowe ekspozycje kredytowe opiera się o parametry ryzyka wyznaczone z wykorzystaniem metodologii stosowanej na potrzeby zaawansowanej metody wewnętrznych ratingów (AIRB), po niezbędnej eliminacji różnic pomiędzy podejściem wynikającym z AIRB i MSR 39.

Czynnikami analizowanymi przy ujęciu utraty wartości kredytów są wszystkie przesłanki utraty wartości rozpoznawane przez Bank, w tym m.in. znaczące trudności finansowe dłużnika oraz naruszenie umowy, tj. niespłacenie odsetek lub części kapitałowej zobowiązania.

Podstawowym prawnym zabezpieczeniem kredytów udzielonych klientom przez Bank jest hipoteka ustanowiona na rzecz Banku na pierwszym miejscu w księdze wieczystej prowadzonej dla nieruchomości.

Wartość nieruchomości będącej zabezpieczeniem kredytu udzielonego przez Bank szacowana jest w oparciu o koncepcję tzw. wartości bankowo-hipotecznego zakładającej utrzymanie przez nieruchomość wartości w dłuższym okresie.

W przypadku niekorzystnych zmian wartości zabezpieczeń Bank dokonuje ich weryfikacji poprzez ponowne przeprowadzenie wyceny nieruchomości. Zależnie od efektów wyceny, Bank co do zasady negocjuje z kredytobiorcą zgodnie z zawartą umową kredytową:

- a) ustanowienie dodatkowego zabezpieczenia,
- b) zmianę zabezpieczenia,
- c) dokonanie jednorazowej spłaty zadłużenia do poziomu LTV akceptowanego przez Bank,
- d) renegocjację warunków umowy.

W wyniku analizy wyceny Bank dokonuje aktualizacji szacowanej kwoty odzysku z wpłat własnych i z zabezpieczeń oraz dokonuje odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości.

Brak osiągnięcia porozumienia może skutkować częściowym lub pełnym wypowiedzeniem umowy, jeżeli sytuacja ekonomiczno-finansowa kredytobiorcy wykazuje trwałe pogorszenie.

Bank posiada plan awaryjny na wypadek nieoczekiwanych, radykalnych zmian cen na rynku nieruchomości.

3.1.4. Przejęte zabezpieczenia

Bank może przejąć bezpośrednio do swojego majątku nieruchomość dłużnika Banku, na której została ustanowiona hipoteka zabezpieczająca spłatę kredytu, w zamian za umorzenie zobowiązania kredytowego lub jego części, wynikającego z umowy kredytu.

Przejęciu podlegają nieruchomości dłużnika Banku, stanowiące przedmiot zabezpieczenia hipotecznego spłaty zobowiązań wynikających z umowy kredytu lub też inne nieruchomości wskazane przez dłużnika Banku i zaakceptowane przez Bank jako przedmiot przejęcia.

Bank jest zobowiązany do podjęcia działań zmierzających do zbycia przejętej nieruchomości lub jej części niezwłocznie po jej nabyciu/przejęciu.

Decyzja dotycząca strategii sprzedaży przejętej/nabytej przez Bank nieruchomości lub jej części oraz jej trybie jest podejmowana przez Zarząd Banku.

W 2016 roku Bank nie przejął żadnych zabezpieczeń. Zmniejszenie wartości zapasów związane jest ze sprzedażą lokali mieszkalnych usytuowanych w przejętej nieruchomości w latach ubiegłych oraz utworzeniem odpisów z tytułu utraty wartości przejętych nieruchomości.

Zmiana stanu przejętych zabezpieczeń

	Okres od 01.01.2016 do 31.12.2016	Okres od 01.01.2015 do 31.12.2015
Stan na początek okresu	6 768	8 192
Zwiększenia (z tytułu)	382	166
- rozwiązania odpisów z tytułu utraty wartości	222	34
- pozostałe zwiększenia	160	132
Zmniejszenia (z tytułu)	(3 718)	(1 590)
- sprzedaży nieruchomości	(1 779)	(1 302)
- utworzenia odpisów z tytułu utraty wartości	(1 939)	(288)
Stan na koniec okresu	3 432	6 768

3.1.5. Polityka mBanku Hipotecznego S.A. w zakresie forbearance

Bank oferuje klientom, którzy są tymczasowo w trudnej sytuacji finansowej i nie są w stanie sprostać pierwotnym warunkom spłaty kredytu, łagodniejsze warunki obsługi zobowiązań, pozwalające na utrzymanie ich bieżącej obsługi, bez których problemy finansowe klientów uniemożliwiłyby spłatę kredytu w terminie określonym umową kredytową.

Zmiany umów kredytowych mogą być inicjowane przez klienta lub Bank i obejmują m.in. restrukturyzację zadłużenia, nowy harmonogram spłaty, odroczenie terminu płatności rat kapitałowych przy utrzymaniu płatności odsetek.

Rodzaj oferowanej ulgi powinien być odpowiedni do charakteru i przewidywanego czasu trwania trudnej sytuacji finansowej klienta. Do zawarcia porozumienia z klientem konieczne jest przekonanie Banku o gotowości i zdolności klienta do spłaty kredytu. Przed udzieleniem jakiegokolwiek ulgi przeprowadzana jest ocena jej wpływu na poprawę zdolności klienta do spłaty.

Bank renegotjuje umowy kredytowe z klientami mającymi trudności finansowe w celu maksymalizacji możliwości odzyskania należności kredytowych oraz minimalizacji ryzyka defaultu klientów.

Wobec klientów detalicznej części, zgodnie z polityką forbearance, działania pomocowe mogą przyjąć różne formy w zależności od typu i skali problemów finansowych klienta. Działania o charakterze krótkoterminowym polegają głównie na czasowej redukcji wielkości rat lub zawieszeniu rat kapitałowych przy utrzymaniu płatności odsetek. Klientom, których problemy finansowe mają długotrwały charakter, Bank może zaoferować wydłużenie terminu spłaty, które może obejmować zmniejszenie wysokości spłat.

Wobec klientów korporacyjnych będących w trudnej sytuacji finansowej Bank stosuje, zgodnie z polityką forbearance, szeroki wachlarz działań mających na celu wsparcie procesu biznesowego począwszy od zaniechania działań, do których Bank jest upoważniony w przypadku naruszenia warunków umownych bądź covenantów, a na restrukturyzacji umów kredytowych kończąc. Przy tym umowy restrukturyzacyjne mogą uchylać lub łagodzić warunki dodatkowe zawarte w umowie pierwotnej, jeżeli jest to optymalna strategia przetrwania biznesu klienta.

Ryzyko braku spłaty portfela produktów podlegającego polityce forbearance jest mitygowane kwotą 505 299 tys. zł przyjętych zabezpieczeń (wartość bankowo-hipoteczna nieruchomości stanowiąca zabezpieczenie kredytu), tak więc możliwy wpływ tego portfela na pogorszenie jakości całego portfela Banku jest istotnie ograniczony.

Struktura portfela kredytów w kategorii forbearance w mBanku Hipotecznym S.A. według stanu na 31 grudnia 2016 roku przedstawia się następująco:

Dane bilansowe	Wartość brutto	z tego w default	Opisy aktualizujące	Wartość netto
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	355 738	208 717	47 486	308 252
Klienci korporacyjni	348 583	208 381	47 422	301 161
Klienci indywidualni	7 155	336	64	7 091
Razem dane bilansowe	355 738	208 717	47 486	308 252

mBank Hipoteczny S.A.Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości
Finansowej za 2016 rok

(w tys. zł)

Struktura portfela kredytów w kategorii forbearance w mBanku Hipotecznym S.A. według stanu na 31 grudnia 2015 roku przedstawia się następująco:

Dane bilansowe	Wartość brutto	z tego w default	Opisy aktualizujące	Wartość netto
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	355 873	163 780	33 957	321 916
Klienci korporacyjni	353 913	163 780	33 954	319 959
Klienci indywidualni	1 960	-	3	1 957
Razem dane bilansowe	355 873	163 780	33 957	321 916

Wielkość portfela klientów, którym Bank udzielił ulgi pozostaje niewielka w porównaniu do całkowitej wielkości portfela kredytowego Banku. Udział portfela forbearance stanowi 3,74% (według stanu na 31.12.2015 r. 4,75%) całego portfela. Portfel ekspozycji forbearance w kategorii default wyniósł według stanu na 31 grudnia 2016 r. 58,67% portfela forbearance (według stanu na 31.12.2015 r. 46,02%). Portfel ekspozycji w kategorii default został pokryty odpisami w 22,63% (według stanu na 31.12.2015 r. 20,37%). Ryzyko braku spłaty portfela forbearance jest mitygowane przyjętymi zabezpieczeniami w postaci hipoteki na nieruchomości o wartości bankowo-hipotecznej 505 299 tys. zł (według stanu na 31.12.2015 r. 612 697 tys. zł), w tym w kategorii default 287 772 tys. zł (według stanu na 31.12.2015 r. 250 404 tys. zł).

Zmiany wartości bilansowej ekspozycji w kategorii forbearance w latach 2016 i 2015

	Wartość brutto	w tym default	Opisy aktualizujące	Wartość netto
Saldo 01.01.2016	355 873	163 780	33 957	321 916
Wyjścia z forbearance	(47 758)	(4 906)	(523)	(47 235)
Zmiana zaangażowania	(18 442)	(10 974)	9 356	(27 798)
Nowe forbearance	66 065	60 817	4 696	61 369
Saldo 31.12.2016	355 738	208 717	47 486	308 252

	Wartość brutto	w tym default	Opisy aktualizujące	Wartość netto
Saldo 01.01.2015	336 133	197 029	35 453	300 680
Wyjścia z forbearance	(21 505)	(21 505)	(917)	(20 588)
Zmiana zaangażowania	(22 739)	(11 744)	(773)	(21 966)
Nowe forbearance	63 984	-	194	63 790
Saldo 31.12.2015	355 873	163 780	33 957	321 916

Ekspozycje w kategorii forbearance według charakteru udzielonej ulgi według stanu na 31 grudnia 2016 roku

Typ ulgi (31.12.2016r.)	Wartość brutto	w tym default	Opisy aktualizujące	Wartość netto
Refinansowanie	25 293	25 293	46	25 247
Zmiana warunków	330 445	183 424	47 440	283 005
Suma końcowa	355 738	208 717	47 486	308 252

Ekspozycje w kategorii forbearance według charakteru udzielonej ulgi według stanu na 31 grudnia 2015 roku

Typ ulgi (31.12.2015r.)	Wartość brutto	w tym default	Opisy aktualizujące	Wartość netto
Refinansowanie	25 267	25 267	78	25 189
Zmiana warunków	330 606	138 513	33 879	296 727
Suma końcowa	355 873	163 780	33 957	321 916

Ekspozycje w kategorii forbearance bez rozpoznanej utraty wartości według długości okresu przeterminowania według stanu na 31 grudnia 2016 roku

Ekspozycje forbearance bez rozpoznanej utraty wartości (31.12.2016r.)	Wartość brutto	w tym default	Opisy aktualizujące	Wartość netto
Nieprzeterminowane	173 929	33 404	309	173 620
do 30 dni	6 496	-	13	6 483
od 31 do 90 dni	616	616	1	615
Suma końcowa	181 041	34 020	323	180 718

mBank Hipoteczny S.A.Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości
Finansowej za 2016 rok

(w tys. zł)

Ekspozycje w kategorii forbearance bez rozpoznanej utraty wartości według długości okresu przeterminowania według stanu na 31 grudnia 2015 roku

Ekspozycje forbearance bez rozpoznanej utraty wartości (31.12.2015r.)	Wartość brutto	w tym default	Opisy aktualizujące	Wartość netto
Nieprzeterminowane	224 887	33 128	690	224 197
do 30 dni	334	-	1	333
od 31 do 90 dni	3 377	3 377	10	3 367
ponad 90 dni	9 639	9 639	30	9 609
Suma końcowa	238 237	46 144	731	237 506

Ekspozycje w kategorii forbearance z rozpoznaną utratą wartości według długości okresu przeterminowania według stanu na 31 grudnia 2016 roku

Ekspozycje forbearance z rozpoznaną utratą wartości (31.12.2016r.)	Wartość brutto	w tym default	Opisy aktualizujące	Wartość netto
Nieprzeterminowane	60 817	60 817	4 688	56 129
do 30 dni	32 464	32 464	17	32 447
od 31 do 90 dni	-	-	-	-
ponad 90 dni	81 416	81 416	42 458	38 958
Suma końcowa	174 697	174 697	47 163	127 534

Ekspozycje w kategorii forbearance z rozpoznaną utratą wartości według długości okresu przeterminowania według stanu na 31 grudnia 2015 roku

Ekspozycje forbearance z rozpoznaną utratą wartości (31.12.2015r.)	Wartość brutto	w tym default	Opisy aktualizujące	Wartość netto
Nieprzeterminowane	35 188	35 188	-	35 188
do 30 dni	-	-	-	-
od 31 do 90 dni	-	-	-	-
ponad 90 dni	82 448	82 448	33 226	49 222
Suma końcowa	117 636	117 636	33 226	84 410

Ekspozycje w kategorii forbearance według struktury branżowej według stanu na 31 grudnia 2016 roku

Stan na 31.12.2016 r.	Wartość brutto	z tego w default	Opisy aktualizujące	Wartość netto
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	281 861	141 659	47 186	234 675
Budownictwo	66 722	66 722	236	66 486
Osoby fizyczne	7 155	-	336	7 091
Razem	355 738	208 717	47 486	308 252

Ekspozycje w kategorii forbearance według struktury branżowej według stanu na 31 grudnia 2015 roku

Stan na 31.12.2015 r.	Wartość brutto	z tego w default	Opisy aktualizujące	Wartość netto
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	238 809	91 528	33 708	205 101
Budownictwo	79 300	72 252	136	79 164
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	35 804	-	110	35 694
Osoby fizyczne	1 960	-	3	1 957
Razem	355 873	163 780	33 957	321 916

W 2016 roku przychody z tytułu odsetek związane z ekspozycjami w kategorii forbearance wyniosły 11 871 tys. zł (za okres zakończony 31 grudnia 2015 roku: 13 380 tys. zł).

Bankowość detaliczna

Bank nie traktuje kredytów ze zmienionymi warunkami, jako podlegających polityce forbearance w przypadkach, gdy zmiany wynikają z wniosku klienta i nie występują bieżące lub nie są przewidywane trudności finansowe klienta, a ponadto modyfikacje warunków umowy spełniają kryteria polityki decyzyjnej dla zdrowego portfela. W normalnym toku współpracy z klientem, klient niebędący w trudnej sytuacji finansowej występuje z wnioskiem o zmianę warunków umowy, na przykład, w zakresie renegocjacji warunków cenowych ze względu na zmianę warunków rynkowych lub aby zwiększyć swoją zdolność do obsługi kolejnego kredytu. Jeżeli taki wniosek spełnia wszystkie kryteria decyzyjne oraz jest udzielany na warunkach rynkowych to taki kredyt nie jest klasyfikowany do kategorii forbearance.

W przypadku, gdy klient wnioskuje o wydłużenie terminu spłaty, zmniejszenie wysokości płaconych rat lub o inne złagodzenie warunków oraz jest to spowodowane trudnościami finansowymi klienta, zmodyfikowane umowy są traktowane jako produkty pomocowe podlegające polityce forbearance i są odpowiednio wykazywane w sprawozdaniu finansowym.

Produkty pomocowe (forbearance) dostępne w bankowości detalicznej są oferowane wyłącznie klientom będącym w trudnej sytuacji finansowej. Rodzaj oferowanego produktu pomocowego zależy od skali i charakteru trudności finansowych klienta.

Poniższa lista możliwych działań pomocowych podlegających polityce forbearance nie wyczerpuje wszystkich dostępnych, ale obejmuje najczęściej stosowane:

- zastosowanie indywidualnego harmonogramu spłat,
- wydłużenie ostatecznej daty spłaty/ przedłużenie czasu trwania kredytu,
- restrukturyzacja,
- odroczenia spłat odsetek,
- odroczenia spłat rat kapitałowych,

przy założeniu, że niezastosowanie zmian skutkować mogło brakiem spłat kredytu a w konsekwencji stratą po stronie Banku.

Działania pomocowe o charakterze krótkoterminowym koncentrują się na czasowej redukcji wysokości rat i mogą mieć charakter zawieszenia spłat kapitału przy utrzymaniu spłat odsetek.

Klientom, których problemy finansowe mają charakter długoterminowy, może być oferowane wydłużenie terminu spłaty zobowiązań lub refinansowanie długu, które jest przesłanką do klasyfikacji klienta do kategorii default.

Konieczność udzielenia kolejnego produktu pomocowego skutkuje przeklasyfikowaniem produktu do kategorii non-performing, a w przypadku braku regularnej obsługi, gdy przeterminowanie w spłacie przekroczy 90 dni, klient jest przeklasyfikowywany do kategorii default.

Portfel ten podlega regularnemu przeglądowi i raportowaniu do kierownictwa Pionu Ryzyka. Ocenie podlega skuteczność podejmowanych działań, regularność obsługi produktów zrestrukturyzowanych w zależności od typu produktów oraz segmentu klientów.

Bank zaprzestaje wykazywania produktu pomocowego, jako forbearance w przypadkach:

- spłata kredytu jest uważana za niezagrażoną (performing),
- minęły co najmniej 2 lata próby od uznania ekspozycji za niezagrażoną (performing), lub kontrakt nie był w kategorii zagrożonej (non-performing) w momencie udzielania ulgi,
- wystąpiły regularne wpływy z tytułu należności lub odsetek (opóźnienia w spłacie na kontrakcie nie przekraczające 31 DPD w istotnej wysokości), co najmniej od połowy okresu próby,
- żadna z ekspozycji dłużnika nie jest przeterminowana powyżej 31 dni na koniec okresu próby w kwocie wyższej niż 500 zł.

Portfel produktów w statusie forbearance w detalicznej części według stanu na 31 grudnia 2016 roku wyniósł 7 155 tys. zł (według stanu na 31.12.2015 r. 1 960 tys. zł).

Bankowość korporacyjna

Relacje kredytowe pomiędzy Bankiem a klientami korporacyjnymi opierają się na produktach, których warunki udzielania uwzględniają rodzaj działalności gospodarczej prowadzonej przez Klienta oraz są przedmiotem negocjacji.

Kredyty hipoteczne renegocjowane z powodów komercyjnych, np. w przypadkach istotnej poprawy sytuacji finansowej klienta bądź w celu utrzymania relacji z klientem przy nie występowaniu trudnej sytuacji kredytowej nie są traktowane jako forbearance i nie są przedmiotem poniższego ujawnienia.

Forbearance występuje wtedy, gdy z powodu bieżącej lub przyszłej trudnej sytuacji finansowej klienta, Bank udziela produktów na warunkach poniżej standardowych obowiązujących w Banku, które w innych okolicznościach nie byłyby zaakceptowane.

Zmiana warunków jest traktowana jako ulga podlegająca polityce forbearance, gdy poprawia zdolność klienta do spłaty długu lub zapobiega defaultowi klienta.

Wobec klientów korporacyjnych będących w trudnej sytuacji finansowej Bank stosuje szeroki wachlarz działań mających na celu wsparcie procesu biznesowego Klienta, przy czym poniższa lista możliwych działań restrukturyzacyjnych podlegających polityce forbearance nie wyczerpuje wszystkich dostępnych, ale obejmuje najczęściej stosowane:

- zwiększenie kwoty kredytu,
- zmiana harmonogramu spłat,
- wydłużenie okresu kredytowania,
- restrukturyzacja (średnio lub długoterminowe refinansowanie),
- kapitalizacja odsetek,
- obniżenie marży Banku,
- udzielenie karencji na spłatę kapitału przy zachowaniu płatności odsetek,
- zawieszenie, odstąpienie od realizacji działań wynikających z dodatkowych warunków zawartych w umowie (tzw. covenantów).

Ocena utraty wartości na podstawie indywidualnej analizy wykonywana jest w każdej sytuacji, w której wystąpiło jakiegokolwiek kryterium uznania ekspozycji za default zgodnie z obowiązującą w Banku metodyką.

Portfel kredytów zaklasyfikowanych do kategorii forbearance podlega w Banku szczególnemu monitoringowi przez wszystkie jednostki uczestniczące w procesie kredytowania i stałej ocenie czy nie wystąpiły przesłanki trwałej utraty wartości należności Banku. Transakcje zakwalifikowane do tej kategorii pozostają w tym portfelu i są wykazywane jako forbearance przez minimum 24 miesiące od daty udzielenia ulgi (tzw. okres próby). Do uznania, że klient wrócił do kategorii normalnej konieczna jest prawidłowa obsługa zadłużenia i brak przeterminowania na koniec okresu próby. Klient może być usunięty z portfela forbearance przed końcem okresu próby tylko w przypadku całkowitej spłaty zadłużenia.

Wszystkie produkty kredytowe udzielone klientowi obsługiwanemu w obszarze restrukturyzacji w ramach Sekcji Kredytów Trudnych w Departamencie Ryzyka Kredytowego mają status forbearance i podlegają ujawnieniu.

Portfel produktów w statusie forbearance w korporacyjnej części według stanu na 31 grudnia 2016 roku wyniósł 348 583 tys. zł (według stanu na 31 grudnia 2015 roku 353 913 tys. zł).

3.1.6. Ryzyko kontrahenta wynikające z transakcji na instrumentach pochodnych

Bank zawiera transakcje na instrumenty pochodne tylko w celach zabezpieczenia ryzyka walutowego oraz ryzyka stopy procentowej. Bank nie prowadzi działalności handlowej, wszystkie transakcje na instrumenty pochodne zaliczane są do portfela bankowego. Bank posiada w portfelu instrumenty pochodne na ryzyko stopy procentowej (IRS) oraz ryzyko kursu walutowego (kontrakty FX SWAP). W Banku obowiązują limity zaangażowania kredytowego na transakcje pochodne, zatwierdzane przez Zarządu Banku. Wielkości obowiązujących limitów zaangażowania kredytowego dla poszczególnych banków podlegają przeglądowi i weryfikacji minimum raz w roku. Bank ustala limity tylko dla banków, z którymi została podpisana umowa ISDA (ang. International Swaps and Derivatives Association) z aneksem CSA (ang. Credit Support Annex) oraz dla centralnych izb rozliczeniowych, przez które Bank będzie rozliczał transakcje pochodne. Ryzyko kontrahenta ograniczone jest poprzez wybór struktury individual segregated account w izbie rozliczeniowej. Wysokość wykorzystania limitów zaangażowania kredytowego kontrolowana jest w trybie dziennym. Zarówno w 2016 jak i 2015 roku nie wystąpiły przypadki przekroczenia limitów. Według stanu na 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku transakcje na instrumenty pochodne były zwarte wyłącznie z mBankiem S.A. i z centralną izbą rozliczeniową. W związku z powyższym przyjmuje się, że transakcje na instrumentach pochodnych w Banku mają ograniczony profil ryzyka kredytowego.

3.1.7. Instrumenty dłużne: inwestycyjne papiery wartościowe

Wartość inwestycyjnych papierów wartościowych według stanu na 31 grudnia 2016 roku wynosiła 1 134 049 tys. zł, a według stanu na 31 grudnia 2015 roku wynosiła 748 505 tys. zł. Instrumenty dłużne zarówno na 31 grudnia 2016 roku jak i na 31 grudnia 2015 roku posiadały rating A w skali agencji ratingowej Fitch Ratings.

Wartość bilansowa netto inwestycyjnych papierów wartościowych stanowiących dodatkowe zabezpieczenie zobowiązań z tytułu wyemitowanych hipotecznych i publicznych listów zastawnych:

- według stanu na 31 grudnia 2016 roku wyniosła 89 667 tys. zł,
- według stanu na 31 grudnia 2015 roku wyniosła 66 343 tys. zł

Wartość bilansowa netto inwestycyjnych papierów wartościowych stanowiących zabezpieczenie zobowiązań z tytułu funduszu ochrony środków gwarantowanych:

- według stanu na 31 grudnia 2016 roku wyniosła 1 008 tys. zł,
- według stanu na 31 grudnia 2015 roku wyniosła 2 070 tys. zł

Inwestycyjne papiery wartościowe, na których ustanowiono zabezpieczenie zostały przedstawione w Nocie 35.

Zarówno według stanu na 31 grudnia 2016 roku jak i według stanu na 31 grudnia 2015 roku wszystkie inwestycyjne papiery wartościowe były instrumentami nieprzeterminowanymi, bez rozpoznanej utraty wartości.

3.2. Koncentracja aktywów, zobowiązań i pozycji pozabilansowych

Ryzyko koncentracji geograficznej

Nie prezentuje się w Banku aktywów, zobowiązań i pozycji pozabilansowych według obszarów geograficznych z uwagi na nieistotność geograficznego zróżnicowania ryzyk. Bank działa tylko na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Ryzyko koncentracji dużych zaangażowań, ryzyko koncentracji zaangażowań

Ryzyko koncentracji jest to ryzyko mogące istotnie wpłynąć na stabilność i bezpieczeństwo działania Banku, poprzez niewykonanie zobowiązania przez pojedynczy podmiot, podmioty powiązane kapitałowo lub organizacyjnie oraz przez grupy podmiotów, w przypadku których prawdopodobieństwo niewykonania tego zobowiązania jest zależne od wspólnych czynników.

W ramach zarządzania ryzykiem koncentracji Bank dokonuje identyfikacji ryzyka, jego pomiaru, monitorowania i raportowania.

Pomiar ryzyka koncentracji w Banku dokonywany jest poprzez ustalenie wielkości zaangażowania, które generuje ryzyko koncentracji i odniesienie tej wielkości do ustalonych limitów wynikających z przepisów prawa oraz limitów wewnętrznych.

Bank ogranicza ryzyko kredytowe za pomocą wewnętrznych limitów koncentracji zaangażowań, określonych w wewnętrznych procedurach.

Ustalając propozycję wysokości wewnętrznych limitów koncentracji zaangażowań, Bank bierze pod uwagę następujące kwestie:

- a) sytuację makroekonomiczną w kraju,
- b) sytuację na rynku nieruchomości w kraju,
- c) sytuację na rynkach finansowych w kraju,
- d) realizację polityki kredytowej Banku w poprzednich latach,
- e) wyniki działań restrukturyzacyjnych i windykacyjnych Banku,
- f) pochodzące z wiarygodnych źródeł (ośrodki akademickie) informacje dotyczące sytuacji ekonomicznej podmiotów, branż, gałęzi sektorów gospodarki, stosownie do zaleceń Uchwały Nr 384/2008 KNF,
- g) informacje ekonomiczne i jakościowe dotyczące procesu zarządzania w podmiotach, wobec których posiada zaangażowanie z których wynika ryzyko koncentracji,
- h) czynniki wynikające z innych rodzajów ryzyka związanych ze zidentyfikowanymi zaangażowaniami, z których wynika ryzyko koncentracji (m.in. stopy procentowej,

płynności, operacyjne i polityczne), mogące negatywnie wpłynąć na podwyższenie ryzyka koncentracji,

- i) wyniki testów warunków skrajnych.

Wewnętrzne limity zaangażowań określone są w stosunku do wielkości funduszy własnych Banku oraz w stosunku do sumy zaangażowań Banku.

W Banku prowadzone jest miesięczne raportowanie monitorowanego ryzyka koncentracji w odniesieniu do:

- a) monitorowania grup kapitałowych,
- b) monitorowania limitu koncentracji zaangażowań,
- c) monitorowania limitu dużych zaangażowań,
- d) monitorowania limitu kredytów udzielonych podmiotom powiązanim z Bankiem,
- e) monitorowania limitów wewnętrznych.

Ryzyko koncentracji branżowej

Bank koncentruje swoją działalność na udzielaniu podmiotom prawnym kredytów zabezpieczonych hipoteką na nieruchomości, kredytów dla jednostek samorządu terytorialnego i kredytów zabezpieczonych gwarancją lub poręczeniem jednostek samorządu terytorialnego. Niezależnie od zewnętrznych limitów koncentracji kredytowej Zarząd Banku ustala limity wewnętrzne związane m.in. z:

- a) koncentracją branżową według typu finansowanej nieruchomości,
- b) finansowaniem nieruchomości w budowie i zakupów ziemi,
- c) udziałem finansowania poszczególnych typów nieruchomości w portfelu kredytowym,
- d) koncentracją geograficzną, koncentracją walutową,
- e) rodzajem stosowanych w Banku stóp procentowych (oprocentowanie stałe i zmienne)
- f) długością okresu kredytowania.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku w Banku nie wystąpiło przekroczenie limitu ekspozycji wobec podmiotu lub grupy powiązanych klientów określonego w art. 395.1 Rozporządzenia CRR.

Ocena indywidualnego ryzyka kredytowego w przypadku finansowania nieruchomości komercyjnych dokonywana jest w oparciu o ocenę zdolności kredytowej kredytobiorców, ratingi transakcji kredytowych, których częścią są wybrane wskaźniki ilościowe, tj. wskaźnik pokrycia obsługi długu (DSCR), pokrycia obsługi odsetek (ISCR), poziom funduszy własnych, a w przypadku deweloperów mieszkaniowych poziom ceny benchmarkingowej oraz mierniki jakościowe, np. sposób zarządzania projektem oraz identyfikacja zdarzenia default. Ratingi w Banku obejmują różne segmenty finansowania specjalistycznego zdefiniowane w procedurach bankowych pod kątem ich zróżnicowania ze względu na typ i fazę inwestycyjną. Bank ocenia ryzyko transakcji kredytowych przez szacunki parametrów ryzyka. W szczególności Bank, którego działalność jest obciążona ryzykiem kredytowym, przed zawarciem transakcji i w trakcie jej trwania – w trybie monitoringu – przeprowadza ocenę ryzyka w oparciu o zindywidualizowane systemy ratingowe, które powstały na podstawie podejścia eksperckiego.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w finansowaniu nieruchomości komercyjnych obejmuje również: tworzenie odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości bilansowych ekspozycji kredytowych oraz odpisów na pozabilansowe ekspozycje kredytowe, wskaźniki tworzenia i rozwiązywania odpisów, stosowanie limitów, stress testów, analiz scenariuszowych, monitorowanie limitu koncentracji wierzytelności, stosowanie zabezpieczeń kredytów, stosowanie konserwatywnych zasad określania bankowo-hipotecznego wartości nieruchomości, stosowanie statystycznych modeli do aktualizowania wartości nieruchomości.

Poniższa tabela prezentuje strukturę koncentracji zaangażowania bilansowego w poszczególne branże.

Lp	Branże	Wartość bilansowa netto (w tys. zł)	Udział w portfelu (%)	Wartość bilansowa netto (w tys. zł)	Udział w portfelu (%)
		31.12.2016		31.12.2015	
1.	Osoby fizyczne	4 371 412	46,45	2 601 184	35,19
2.	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	3 249 144	34,52	2 581 345	34,92
3.	Budownictwo	1 363 935	14,49	1 749 932	23,67
4.	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	183 279	1,95	191 123	2,59
5.	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	93 210	0,99	91 245	1,23
6.	Administracja publiczna i obrona narodowa; Obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	73 200	0,78	92 666	1,25
7.	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	51 994	0,55	55 481	0,75
8.	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	10 983	0,12	14 007	0,19
9.	Dostawa wody; Gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	4 671	0,05	6 367	0,09
10.	Informacja i komunikacja	-	0,00	7 932	0,11
11.	Pozostałe	9 677	0,10	461	0,01
	Razem	9 411 505	100,00	7 391 743	100,00

3.3. Strategia wykorzystywania instrumentów finansowych

Bank w swojej działalności wykorzystuje instrumenty finansowe, w tym także instrumenty pochodne. Bank emituje listy zastawne i obligacje. Zobowiązania Banku oprocentowane są zarówno zmienną jak i stałą stopą procentową. Bank lokuje pozyskane środki w aktywa o akceptowalnym poziomie ryzyka, mając na celu powiększanie marży procentowej. W celu zabezpieczenia ryzyka walutowego oraz ryzyka stopy procentowej Bank zawiera transakcje na instrumenty pochodne.

Bank zawierając ww. transakcje zachowuje przy tym poziom płynności wystarczający do uregulowania wszystkich pojawiających się zobowiązań.

Instrumenty pochodne

Bank sprawuje ścisłą kontrolę nad otwartymi pozycjami pochodnymi netto, tzn. różnicą pomiędzy kontraktami kupna i sprzedaży, zarówno pod względem kwoty nominalnej kontraktu, jak i okresu obowiązywania. W dowolnym momencie kwota podlegająca ryzyku kredytowemu ogranicza się do bieżącej wartości godziwej instrumentów, których wycena jest dodatnia (tzn. aktywów), co, w odniesieniu do instrumentów pochodnych, stanowi jedynie niewielki ułamek wartości umowy lub wartości nominalnych wykorzystywanych do wyrażania wolumenu istniejących instrumentów.

Zobowiązania pozabilansowe o charakterze kredytowym

Zobowiązania pozabilansowe o charakterze kredytowym dotyczą niewykorzystanej części udzielonych kredytów. Bank zastrzega sobie możliwość nie wypłacenia niewykorzystanej części kredytu w przypadku pogorszenia się zdolności kredytowej klienta, dlatego też prawdopodobna wysokość straty z tego tytułu jest znacznie niższa, niż cała kwota niewykorzystanych zobowiązań z tytułu kredytów.

Bank posiada rozwiązania organizacyjne zapewniające formalne i faktyczne rozdzielenie procesów oceny ryzyka kredytowego od procesu podejmowania decyzji kredytowych. Decyzje kredytowe są podejmowane kolegialnie, stosownie do kompetencji decyzyjnych, po uwzględnieniu rekomendacji przedstawianej przez dyrektora departamentu odpowiedzialnego za analizę ryzyka kredytowego.

3.4. Ryzyko rynkowe

Bank narażony jest na ryzyko rynkowe rozumiane jako ryzyko zmian bieżącej wyceny instrumentów finansowych tworzących portfele Banku, które wynikają ze zmian cen i wartości parametrów rynkowych. Ekspozycja na ryzyko rynkowe Banku wynika z otwartych pozycji w instrumentach odsetkowych, walutowych, które narażone są na rynkowe zmiany wartości odpowiednich czynników ryzyka, a w szczególności na zmiany wartości stóp procentowych, kursów walutowych oraz spreadu kredytowego.

Profil ryzyka wynika ze strategii działania Banku. Bank oferuje produkty oparte o zmienną i stałą stopę procentową, przy czym preferowane są produkty oparte o zmienną stopę procentową.

Bank oferuje produkty w walutach obcych EUR i USD. Bank nie dokonuje operacji na własny rachunek w celach handlowych, posiada jedynie portfel bankowy. Główną metodą zarządzania ryzykiem rynkowym w Banku jest stosowanie naturalnego zabezpieczenia, czyli pozyskiwanie środków na finansowanie w walutach i o oprocentowaniu bezpośrednio dopasowanym do odpowiadających aktywów. Charakter działalności Banku powoduje, iż narażenie na ryzyko rynkowe powinno być utrzymywane na poziomie możliwie niskim. Bank dąży do ograniczania ekspozycji na ryzyko rynkowe wynikających ze struktury aktywów i zobowiązań poprzez zawieranie transakcji zabezpieczających, których katalog jest zatwierdzany przez Zarząd Banku. Identyfikacja ryzyk rynkowych i płynności uwzględnia czynniki wewnętrzne i zewnętrzne. Do czynników wewnętrznych zalicza się czynniki takie jak: specyfika działalności kredytowej oraz specyfika struktury refinansowania. Do czynników zewnętrznych należą czynniki stanowiące otoczenie Banku: rynek międzybankowy, zachowania rynków finansowych, strategia i polityka akcjonariusza wobec Banku. Ryzyko rynkowe jest identyfikowane we wszystkich typach produktów i rodzajach działalności. W procesie identyfikacji stosowane są metody powszechnie uznane. Bank określa poziom ryzyka poprzez pomiar wartości narażonej na ryzyko (Value at Risk – VaR) oraz przez przeprowadzanie testów warunków skrajnych.

VaR jest statystyczną miarą poziomu ryzyka rynkowego, która wyraża potencjalną stratę, na jaką narażony jest portfel w ciągu określonego czasu, dla danego poziomu ufności, w normalnych warunkach rynkowych, z tytułu zmian czynników ryzyka (kursów wymiany walut, stóp procentowych, spreadów kredytowych¹). Potencjalność straty oznacza, że z wcześniej ustalonym, dużym prawdopodobieństwem (poziom ufności), przy którym wyznaczana jest wartość zagrożona, w ciągu zadanego okresu można się spodziewać straty mniejszej niż wyznaczona wartość VaR.

Wartość zagrożona w Banku jest wyznaczana za pomocą metody symulacji historycznej. W metodzie tej wyznacza się rozkład zmian wartości portfela na podstawie historycznego rozkładu zmian czynników ryzyka, zaobserwowanego w określonym okresie czasu. VaR wyznaczany jest w jednodniowym horyzoncie czasowym na podstawie 254 obserwacji historycznych i monitorowany jest na poziomie ufności 97,5%.

Według stanu na 31 grudnia 2016 roku VaR wyniósł 506,81 tys. zł wobec 100,75 tys. zł według stanu na 31 grudnia 2015 roku przy poziomie ufności 97,5%.

W zestawieniu poniżej przedstawiono wartości średnie i maksymalne VaR Banku w okresie od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku oraz w okresie 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku.

w tys. zł	12 miesięcy do 31.12.2016 r. *		12 miesięcy do 31.12.2015 r.	
	średnia	maksimum	średnia	maksimum
Ryzyko spreadu kredytowego	625	720	nie dotyczy	nie dotyczy
Ryzyko stopy procentowej	201	294	26	83
Ryzyko kursu walutowego	28	257	29	459
VaR całkowity	624	821	55	455

* dla ryzyka spreadu kredytowego oraz VaR całkowitego statystyki policzone są za okres 84 dni roboczych

Test warunków skrajnych i analizy scenariuszowe

Dodatkową miarą ryzyka rynkowego, uzupełniającą pomiar wartości zagrożonej, jest test warunków skrajnych, który pokazuje hipotetyczną zmianę bieżącej wyceny portfela Banku, która nastąpiłaby na skutek przyjęcia przez czynniki ryzyka (kursy wymiany walut, stopy procentowe, spready kredytowe) zdefiniowanych skrajnych wartości w jednodniowym horyzoncie czasowym. Bank stosuje scenariusze standardowe i rozszerzone dużych zmian wartości czynników ryzyka. Według stanu na 31 grudnia 2016 roku, kwota ryzyka wynikająca z rozszerzonego scenariusza wyniosła 18 573 tys. zł, natomiast średnia kwota ryzyka dla tego scenariusza w okresie 8 marca 2016² roku do 31 grudnia 2016 roku wyniosła 19 212 tys. zł.

¹ Począwszy od 1 września 2016 roku w kalkulacji wartości zagrożonej uwzględniany jest dodatkowy czynnik ryzyka – spread kredytowy

² W dniu 8 marca 2016 przyjęto Uchwałę Zarządu zmieniającą Załącznik nr 1 Limity rynkowe do Polityki zarządzania ryzykiem rynkowym, który wprowadza nowe rodzaje scenariuszy testów warunków skrajnych.

mBank Hipoteczny S.A.Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości
Finansowej za 2016 rok

(w tys. zł)

Poniżej przedstawiono dekompozycję kwoty ryzyka wynikającą z opisanego testu warunków skrajnych, na kwotę przypisaną do ryzyka stopy procentowej i ryzyka walutowego.

Test warunków skrajnych	31.12.2016				31.12.2015		
	Razem	Ryzyko stopy procentowej	Ryzyko walutowe	Ryzyko spreadu kredytowego	Razem	Ryzyko stopy procentowej	Ryzyko walutowe
Kwota ryzyka w tys. zł	(18 573)	(3 948)	63	(14 688)	1 080	(3 079)	4 159

3.5. Ryzyko walutowe

Ryzyko kursu walutowego wynika z narażenia aktualnej wartości ekspozycji Banku w aktywach, zobowiązaniach i pozycjach pozabilansowych wyrażonej w złotych na niekorzystny wpływ zmian rynkowych kursów walutowych.

Bank narażony jest w niewielkim stopniu na ryzyko walutowe, ponieważ nie utrzymuje istotnego niedopasowania walutowego aktywów i zobowiązań (pozycji walutowej) poprzez dopasowywanie struktury walutowej prowadzonej akcji kredytowej i źródeł refinansowania oraz domykanie otwartych pozycji walutowych kontraktami pochodnymi (Nota 20). Ryzyko wpływu zmian kursu walutowego na wynik finansowy Banku jest ograniczone, a istniejące w Banku procedury kontroli i raportowania eliminują możliwość jego powstawania w istotny sposób. W ramach zarządzania ryzykiem walutowym, Bank dokonuje oceny skali i struktury ryzyka walutowego wyłącznie na podstawie bieżącej pozycji walutowej Banku. Monitoringowi podlega także pozycja walutowa uwzględniająca przewidywane spłaty i wypłaty kredytów mające wpływ na ryzyko walutowe. Bank zarządza pozycją walutową dokonując transakcji kupna/sprzedaży walut z terminem natychmiastowym lub przyszłym oraz zawierając transakcje typu SWAP.

Tabela poniżej przedstawia ekspozycje Banku narażone na ryzyko walutowe na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku. W tabeli przedstawiono aktywa i zobowiązania Banku według wartości bilansowej w podziale na poszczególne waluty transakcji.

31.12.2016	PLN	EUR	USD	Razem
Aktywa				
Kasa, operacje z bankiem centralnym	5 530	-	-	5 530
Należności od banków	138	15 862	262	16 262
Pochodne instrumenty finansowe	3 775	41 385	-	45 160
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	5 932 185	3 398 031	81 289	9 411 505
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	1 134 049	-	-	1 134 049
Wartości niematerialne	13 357	-	-	13 357
Rzeczowe aktywa trwałe	7 603	-	-	7 603
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	8 644	-	-	8 644
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	-	-	-	-
Inne aktywa	7 210	179	-	7 389
AKTYWA RAZEM	7 112 491	3 455 457	81 551	10 649 499
Zobowiązania				
Zobowiązania wobec innych banków	2 693 714	623 103	-	3 316 817
Pochodne instrumenty finansowe	9 459	176	-	9 635
Zobowiązania wobec klientów	26 942	9 293	159	36 394
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	4 089 448	2 034 018	-	6 123 466
Różnice z rachunkowości zabezpieczeń dotyczące wartości godziwej pozycji zabezpieczanych	-	29 305	-	29 305
Zobowiązania podporządkowane	200 484	-	-	200 484
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	2 791	-	-	2 791
Pozostałe zobowiązania i rezerwy	25 140	1 768	-	26 908
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	7 047 978	2 697 663	159	9 745 800
Pozycja bilansowa netto	64 513	757 794	81 392	903 699
Zobowiązania do udzielenia kredytów	991 540	278 381	-	1 269 921

mBank Hipoteczny S.A.Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości
Finansowej za 2016 rok

(w tys. zł)

31.12.2015	PLN	EUR	USD	Razem
Aktywa				
Kasa, operacje z bankiem centralnym	7 521	-	-	7 521
Należności od banków	151 612	53 558	10	205 180
Pochodne instrumenty finansowe	2 747	29 465	-	32 212
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	4 370 961	2 938 032	82 750	7 391 743
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	748 505	-	-	748 505
Wartości niematerialne	8 152	-	-	8 152
Rzeczowe aktywa trwałe	7 523	-	-	7 523
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	7 213	-	-	7 213
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	1 597	-	-	1 597
Inne aktywa	9 424	55	-	9 479
AKTYWA RAZEM	5 315 255	3 021 110	82 760	8 419 125
Zobowiązania				
Zobowiązania wobec innych banków	1 767 064	1 109 762	82 915	2 959 741
Pochodne instrumenty finansowe	1 401	2 369	-	3 770
Zobowiązania wobec klientów	210 818	54 430	261	265 509
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	2 922 239	1 242 663	-	4 164 902
Różnice z rachunkowości zabezpieczeń dotyczące wartości godziwej pozycji zabezpieczanych	-	21 530	-	21 530
Zobowiązania podporządkowane	200 899	-	-	200 899
Pozostałe zobowiązania i rezerwy	20 365	73	-	20 438
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	5 122 786	2 430 827	83 176	7 636 789
Pozycja bilansowa netto	192 469	590 283	(416)	782 336
Zobowiązania do udzielenia kredytów	847 706	132 261	-	979 967

3.6. Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej jest to ryzyko wynikające z narażenia aktualnego i przyszłego wyniku finansowego oraz kapitału Banku na niekorzystny wpływ zmian stóp procentowych. Bank zarządza luką stopy procentowej poprzez dopasowywanie terminów przeszacowań aktywów i zobowiązań. W przypadku pojawienia się takiego niedopasowania, stosuje odpowiednie instrumenty zabezpieczające (transakcje pochodne IRS, Basis Swap). Transakcje pochodne na stopę procentową są zawierane wyłącznie w celu zabezpieczenia pozycji wynikających z działalności kredytowej i jej finansowania.

Miarami ryzyka stopy procentowej są luka niedopasowania terminów przeszacowania oraz określany na jej podstawie dochód odsetkowy narażony na ryzyko („EaR”).

Nagła zmiana rynkowych stóp procentowych o 100 BP dla wszystkich terminów zapadalności w przypadku, gdyby miała charakter trwały i o niekorzystnym kierunku spowodowałaby zmniejszenie rocznego dochodu odsetkowego o:

EaR (w tys. zł)	31.12.2016	31.12.2015
dla pozycji wyrażonych w PLN	5 732	7 518
dla pozycji wyrażonych w USD	3	5
dla pozycji wyrażonych w EUR	772	312

Przy wyliczaniu tych wartości, przyjęto założenie, że struktura aktywów i zobowiązań ujętych w sprawozdaniach finansowych według stanu na 31 grudnia 2016 roku i według stanu na 31 grudnia 2015 roku nie ulegnie zmianie w trakcie najbliższego roku, ani że Bank nie podejmie żadnych działań w celu zmiany ekspozycji narażonej na ryzyko.

Utrzymywanie poziomu ryzyka stopy procentowej w 2016 roku na podobnym poziomie jak w 2015 roku jest wynikiem bieżącego dopasowywania terminów przeszacowania udzielanych kredytów i odpowiadających im źródeł finansowania. Dodatkowo, Bank w celu ograniczania ryzyka stopy procentowej zawiera transakcje zabezpieczające typu IRS.

mBank Hipoteczny S.A.Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości
Finansowej za 2016 rok

(w tys. zł)

Poniżej przedstawione zostały ekspozycje Banku na ryzyko stopy procentowej. Dane w tabeli przedstawiają aktywa i zobowiązania finansowe według wartości bilansowej, uszeregowane zgodnie z terminami zmiany oprocentowania wynikającego z umowy lub dotyczy ich zapadalności.

31.12.2016	Do 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesiący	Od 3 do 12 miesiący	Od 1 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Pozycje nieodsetkowe	Razem
Aktywa							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	5 530	-	-	-	-	-	5 530
Należności od banków	16 262	-	-	-	-	-	16 262
Pochodne instrumenty finansowe	411	30 721	14 028	-	-	-	45 160
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	2 236 766	5 818 399	1 356 190	150	-	-	9 411 505
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	715 666	-	124 853	293 530	-	-	1 134 049
AKTYWA RAZEM	2 974 635	5 849 120	1 495 071	293 680	-	-	10 612 506
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec innych banków	933 031	2 162 460	221 326	-	-	-	3 316 817
Pochodne instrumenty finansowe	2 890	3 166	3 579	-	-	-	9 635
Zobowiązania wobec klientów	3	-	-	-	-	36 391	36 394
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	1 421 952	2 550 273	1 236 169	373 935	541 137	-	6 123 466
Zobowiązania podporządkowane	-	200 484	-	-	-	-	200 484
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	2 357 876	4 916 383	1 461 074	373 935	541 137	36 391	9 686 796
Luka bilansowa	616 759	932 737	33 997	(80 255)	(541 137)	(36 391)	925 710

31.12.2015	Do 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesiący	Od 3 do 12 miesiący	Od 1 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Pozycje nieodsetkowe	Razem
Aktywa							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	7 521	-	-	-	-	-	7 521
Należności od banków	205 180	-	-	-	-	-	205 180
Pochodne instrumenty finansowe	10 450	13 260	8 502	-	-	-	32 212
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	2 179 467	3 405 846	1 806 284	-	146	-	7 391 743
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	647 159	-	101 346	-	-	-	748 505
AKTYWA RAZEM	3 049 777	3 419 106	1 916 132	-	146	-	8 385 161
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec innych banków	969 575	1 663 142	327 024	-	-	-	2 959 741
Pochodne instrumenty finansowe	211	495	3 064	-	-	-	3 770
Zobowiązania wobec klientów	253 134	1 584	8 451	-	-	2 340	265 509
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	809 068	1 350 802	1 475 793	212 747	316 492	-	4 164 902
Zobowiązania podporządkowane	-	200 899	-	-	-	-	200 899
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	2 031 988	3 216 922	1 814 332	212 747	316 492	2 340	7 594 821
Luka bilansowa	1 017 789	202 184	101 800	(212 747)	(316 346)	(2 340)	790 340

3.7. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności jest to zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem płynności jest zapewnienie zdolności Banku do terminowej spłaty zobowiązań i finansowania stabilnie rosnących aktywów oraz minimalizacja wpływu tego ryzyka na wynik finansowy Banku.

Bank zarządza ryzykiem płynności w sposób zapewniający utrzymanie płynności śróddziennej, krótko, średnio i długoterminowej. Bank określa zasady identyfikacji, pomiaru, oceny, monitorowania i raportowania ryzyka. W ramach zarządzania ryzykiem płynności rynku, Bank dywersyfikuje źródła finansowania głównie w ramach współpracy z mBank S.A. Bank finansuje długoterminowe aktywa w pierwszej kolejności hipotecznymi listami zastawnymi o długim terminie wymagalności, liniami kredytowymi, a bieżące zapotrzebowanie na środki finansowe zaspokaja na rynku międzybankowym oraz poprzez emisje krótkoterminowych obligacji.

Bank posiada plan awaryjny na wypadek wystąpienia kryzysu płynności. Plan określa przypadki sytuacji kryzysowych powodujących zagrożenie utraty płynności lub powstanie innego zagrożenia dla zarządzania ryzykiem walutowym i stopy procentowej, identyfikuje rezerwowe źródła finansowania Banku, wskazuje ogólny schemat postępowania Banku w sytuacji kryzysowej.

Bank zapewnia śróddzienną płynność płatniczą poprzez utrzymywanie portfela płynnościowego, składającego się z instrumentów możliwych do szybkiego upłynnienia.

Bank do zarządzania i monitorowania ryzykiem płynności wykorzystuje limity skumulowanej luki płynności, liczby kontrolne (MAT) oraz limity ustawowe, a w szczególności limit pasywów (o którym mowa w art. 15 ust. 2 Ustawy o listach zastawnych i bankach hipotecznych)

mBank Hipoteczny S.A.Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości
Finansowej za 2016 rok

(w tys. zł)

oraz limity nadzorczych miar płynności krótkoterminowej i długoterminowej określone w Uchwale KNF i Rozporządzeniu.

W 2016 i w 2015 roku Bank monitorował wszystkie normy płynnościowe określone w uchwale KNF 386/2008 z 17 grudnia 2008 roku:

- M1 - luka płynności krótkoterminowej,
- M2 - współczynnik płynności krótkoterminowej,
- M3 - współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych funduszami własnymi,
- M4 - współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi.

W poniższej tabeli przedstawiono wartości norm płynnościowych M1 – M4 oraz miarę LCR według stanu na 31 grudnia 2016 roku oraz ich wartości średnie, minimalne i maksymalne:

Norma płynności*	wartość według stanu na 31.12.2016	średnia	minimum	maksimum
M1	1 186 731 tys. zł	670 120 tys. zł	173 855 tys. zł	1 464 323 tys. zł
M2	2,599	1,738	1,173	3,230
M3	86,577	72,880	51,753	91,472
M4	1,081	1,068	1,032	1,117
LCR	181%	198%	107%	1070%

*miary M2, M3 i M4 są miarami relatywnymi wyrażonymi w postaci ułamka dziesiętnego

LCR (Liquidity Coverage Ratio) – wskaźnik pokrycia wypływów netto określający relację zabezpieczenia przed utratą płynności do jej wypływów płynności netto przez okres występowania warunków skrajnych trwających 30 dni kalendarzowych.

Miara LCR w 2016 roku pozostawała na bezpiecznym poziomie.

W poniższej tabeli przedstawiono wartości norm płynnościowych M1 – M4 według stanu na 31 grudnia 2015 roku oraz ich wartości średnie, minimalne i maksymalne:

Norma płynności*	wartość według stanu na 31.12.2015	średnia	minimum	maksimum
M1	789 930 tys. zł	427 569 tys. zł	12 101 tys. zł	838 726 tys. zł
M2	3,243	1,767	1,012	3,305
M3	51,754	41,694	37,205	51,754
M4	1,080	1,075	1,039	1,134
LCR	850%	696%	209%	4374%

*miary M2, M3 i M4 są miarami relatywnymi wyrażonymi w postaci ułamka dziesiętnego

W 2016 i w 2015 roku nie doszło do przekroczenia limitu zobowiązań i żadnej z norm płynności.

3.7.1. Przepływy środków pieniężnych z transakcji na niepochodnych instrumentach finansowych

Poniższa tabela zawiera niezdykontowane wartości przepływów pieniężnych wymaganych do zapłacenia lub otrzymania przez Bank. Przepływy zaprezentowano na datę bilansową w podziale według pozostałego umownego terminu wymagalności. Kwoty denominowane w walutach obcych zostały przeliczone na PLN według średniego kursu NBP z dnia bilansowego.

Zobowiązania (według umownych terminów wymagalności) na dzień 31 grudnia 2016 roku

	Do 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesięcy	Od 3 miesięcy do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Aktywa (według oczekiwanych terminów zapadalności)						
Kasa, operacje z bankiem centralnym	5 530	-	-	-	-	5 530
Należności od banków	16 297	-	-	-	-	16 297
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	60 551	156 991	641 619	3 240 551	8 532 666	12 632 378
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	237 814	-	140 721	786 847	-	1 165 382
Aktywa razem	320 192	156 991	782 340	4 027 398	8 532 666	13 819 587
Planowane spłaty pozabilansowych zobowiązań do udzielenia kredytów i gwarancji	34	251	17 269	844 755	405 703	1 268 012
Aktywa i pozabilans razem	320 226	157 242	799 609	4 872 153	8 938 369	15 087 599
Zobowiązania (według umownych terminów wymagalności)						
Zobowiązania wobec innych banków	27 488	113 006	640 325	1 832 471	941 885	3 555 175
Zobowiązania wobec klientów	36 390	-	-	-	-	36 390
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	198 745	532 346	589 476	3 715 057	1 589 222	6 624 846
Zobowiązania podporządkowane	-	2 579	7 881	41 869	226 222	278 551
Zobowiązania razem	262 623	647 931	1 237 682	5 589 397	2 757 329	10 494 962
Pozabilansowe zobowiązania do udzielenia kredytów i gwarancji	475 526	109 732	386 345	296 408	-	1 268 011
Zobowiązania i pozabilans razem	738 149	757 663	1 624 027	5 885 805	2 757 329	11 762 973
Luka płynności netto	(417 923)	(600 421)	(824 418)	(1 013 652)	6 181 040	3 324 626

Zobowiązania (według umownych terminów wymagalności) na dzień 31 grudnia 2015 roku

	Do 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesięcy	Od 3 miesięcy do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Aktywa (według oczekiwanych terminów zapadalności)						
Kasa, operacje z bankiem centralnym	7 521	-	-	-	-	7 521
Należności od banków	205 180	-	-	-	-	205 180
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	44 967	124 268	635 368	2 785 839	6 054 391	9 644 833
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	471 575	-	103 420	181 693	-	756 688
Aktywa razem	729 243	124 268	738 788	2 967 532	6 054 391	10 614 222
Planowane spłaty pozabilansowych zobowiązań do udzielenia kredytów i gwarancji	28	3 681	6 945	767 904	201 409	979 967
Aktywa i pozabilans razem	729 271	127 949	745 733	3 735 436	6 255 800	11 594 189
Zobowiązania (według umownych terminów wymagalności)						
Zobowiązania wobec innych banków	266 355	149 726	218 054	1 703 762	828 275	3 166 172
Zobowiązania wobec klientów	252 642	1 588	8 498	-	-	262 728
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	5 958	15 659	529 447	2 461 120	1 644 095	4 656 279
Zobowiązania podporządkowane	-	3 021	7 873	41 829	236 662	289 385
Zobowiązania razem	524 955	169 994	763 872	4 206 711	2 709 032	8 374 564
Pozabilansowe zobowiązania do udzielenia kredytów i gwarancji	265 735	244 480	352 254	117 498	-	979 967
Zobowiązania i pozabilans razem	790 690	414 474	1 116 126	4 324 209	2 709 032	9 354 531
Luka płynności netto	(61 419)	(286 525)	(370 393)	(588 773)	3 546 768	2 239 658

Kwoty ujawnione w analizie terminów wymagalności to umowne niezdykontowane przepływy środków pieniężnych.

3.7.2. Przepływy środków pieniężnych z transakcji na pochodnych instrumentach finansowych

Pochodne instrumenty finansowe rozliczane w kwotach netto

Do pochodnych instrumentów finansowych rozliczanych przez Bank na bazie netto należą kontrakty swap na stopę procentową (IRS).

W poniższej tabeli przedstawiono pochodne zobowiązania finansowe Banku, które będą rozliczane na bazie netto, w podziale na poszczególne terminy zapadalności według stanu na datę bilansową. Kwoty w walutach obcych zostały przeliczone na PLN według średniego kursu NBP z dnia bilansowego. Ujawnione w tabeli kwoty są niezdykontowanymi umownymi wpływami środków pieniężnych.

31.12.2016

Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie netto	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Kontrakty SWAP na stopę procentową (IRS)	-	2 384	5 635	23 250	1 391	32 660
Wycena netto razem	-	2 384	5 635	23 250	1 391	32 660

31.12.2015

Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie netto	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Kontrakty SWAP na stopę procentową (IRS)	(304)	2 767	4 391	19 529	1 061	27 444
Wycena netto razem	(304)	2 767	4 391	19 529	1 061	27 444

Pochodne instrumenty finansowe rozliczane w kwotach brutto

Do pochodnych instrumentów finansowych rozliczanych przez Bank na bazie brutto należą pochodne walutowe instrumenty finansowe: walutowe kontrakty SWAP na datę waluty SPOT i FORWARD.

W poniższej tabeli przedstawiono pochodne instrumenty finansowe Banku, które będą rozliczane na bazie brutto, w podziale na poszczególne okresy zapadalności według stanu na datę bilansową. Kwoty w walutach obcych zostały przeliczone na PLN według średniego kursu NBP z dnia bilansowego.

31.12.2016

Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie brutto	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	Razem
Kontrakty walutowe SWAP:				
- wypływy	152 882	413 898	295 552	862 332
- wpływy	150 516	414 197	295 152	859 865

31.12.2015

Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie brutto	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	Razem
Kontrakty walutowe SWAP:				
- wypływy	102 276	117 191	387 797	607 264
- wpływy	103 473	117 842	389 715	611 030

4. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych

Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów bądź zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny. Wycena wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się albo:

- na głównym rynku danego składnika aktywów bądź zobowiązania,
- w przypadku braku głównego rynku, na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

Zarówno główny jak i najbardziej korzystny rynek muszą być dostępne dla Banku.

Zgodnie z praktykami rynkowymi Bank wycenia instrumenty finansowe, w których utrzymuje otwarte pozycje, stosując ceny rynkowe (wycena do rynku) lub uznane w praktyce rynkowej modele wyceny (wycena z modelu) zasilane cenami lub parametrami rynkowymi, a w nielicznych przypadkach parametrami estymowanymi wewnątrznie przez Bank. Wszystkie istotne otwarte pozycje w instrumentach pochodnych (walutowych i stopy procentowej) są wyceniane odpowiednimi modelami rynkowymi, które są zasilane cenami lub parametrami obserwowalnymi przez rynek.

Poniżej zaprezentowane są główne założenia i metody wykorzystane przez Bank podczas szacowania wartości godziwej instrumentów finansowych.

Należności od banków

Bank przyjął założenie, że wartością godziwą lokat o zmiennym oprocentowaniu oraz lokat o stałym oprocentowaniu poniżej 1 roku jest ich wartość bilansowa. Bank nie posiada lokat złożonych na okres dłuższy niż 1 rok.

Należności z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych klientom

Wartość godziwa należności z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych klientom została wyliczona jako wartość bieżąca przyszłych przepływów pieniężnych przy zastosowaniu bieżących stóp procentowych uwzględniając wysokość marży na ryzyko kredytowe oraz urealnione terminy spłaty wynikające z umów kredytowych. Poziom marż kredytowych został wyznaczony w oparciu o notowania rynkowe mediany marż kredytowych dla systemu ratingowego Moody's. Przypisanie marży kredytowej do danej ekspozycji kredytowej nastąpiło w wyniku zmapowania systemu ratingowego Moody's z wewnętrznym systemem ratingowym Banku. W celu odzwierciedlenia faktu, że większość ekspozycji Banku jest zabezpieczona podczas, gdy mediana kwotowań rynkowych jest skoncentrowana wokół emisji niezabezpieczonych, Bank dokonał korekty z tego tytułu.

Należności z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych klientom prezentowane są na poziomie 3 w hierarchii wartości godziwej.

Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży

W momencie początkowego ujęcia w księgach wykazywane są w wartości godziwej uiszczonej zapłaty. Koszty transakcji są włączane do wyceny wartości początkowej metodą efektywnej stopy procentowej.

Bank dokonuje na dzień bilansowy wyceny dłużnych papierów wartościowych notowanych na giełdzie lub dla których istnieje aktywny rynek według wartości godziwej (bieżącej ceny rynkowej), wycena dokonywana jest w oparciu o kurs zamknięcia sesji.

Wszelkie zwiększenia lub utrata wartości księgowane są na dzień wyceny, tj. na koniec miesiąca, oddzielnie dla każdego rodzaju papierów wartościowych.

Znajdujące się w portfelu Banku papiery wartościowe tego samego emitenta, tej samej serii, a zakupione w różnych okresach i po różnych cenach, Bank sprzedaje stosując zasadę FIFO – rozchód papierów następuje w kolejności ich zakupu.

Instrumenty finansowe po stronie zobowiązań to:

- środki na rachunkach bankowych,
- kredyty otrzymane,
- inne zobowiązania finansowe z odroczonym terminem płatności,
- otrzymane pożyczki podporządkowane,
- depozyty,
- zobowiązania z tytułu wyemitowanych przez Bank listów zastawnych oraz obligacji.

Bank nie posiada instrumentów finansowych po stronie zobowiązań o stałej stopie procentowej powyżej 1 roku poza zobowiązaniami z tytułu wyemitowanych przez Bank listów zastawnych.

Bank przyjął założenie, że wartość godziwa zobowiązań o stałej stopie procentowej poniżej 1 roku oraz zobowiązań o zmiennej stopie procentowej z tytułu środków na rachunkach bieżących, kredytów otrzymanych, innych zobowiązań finansowych z odroczonym terminem

mBank Hipoteczny S.A.Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości
Finansowej za 2016 rok

(w tys. zł)

płatności, depozytów i otrzymanych pożyczek podporządkowanych jest równa ich wartości bilansowej.

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych (listów zastawnych i obligacji)

Bank oszacował wartość godziwą dla wyemitowanych listów zastawnych i niezabezpieczonych obligacji korporacyjnych o wysokim ratingu z wykorzystaniem spreadu kredytowego. Dla dotychczas wyemitowanych transz podlegających obrotowi wtórnemu przyjęto założenie, że wartość spreadu kredytowego jest taka sama jak dla emisji na rynku pierwotnym o takim samym okresie do zapadalności. Cena czysta poszczególnych transz listów zastawnych znajdujących się w obrocie została oszacowana z uwzględnieniem okresu pozostającego do wykupu, wartości oczekiwanego spreadu kredytowego dla emisji na rynku wtórnym oraz kwotowań z krzywej swapowej.

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych prezentowane są na poziomie 3 w hierarchii wartości godziwej.

W tabeli poniżej przedstawiono podsumowanie wartości bilansowych i godziwych dla każdej grupy aktywów i zobowiązań finansowych, które nie zostały wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Banku według ich wartości godziwej.

Aktywa finansowe i zobowiązania finansowe	31.12.2016		31.12.2015	
	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Aktywa finansowe				
Kasa, operacje z bankiem centralnym	5 530	5 530	7 521	7 521
Należności od banków	16 262	16 262	205 180	205 180
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	9 411 505	9 727 512	7 391 743	7 542 198
Klienci korporacyjni	4 867 619	4 975 144	4 606 821	4 648 842
Klienci indywidualni	4 403 438	4 607 345	2 638 649	2 742 969
Klienci budżetowi	140 448	145 023	146 273	150 387
Aktywa finansowe razem	9 433 297	9 749 304	7 604 444	7 754 899
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania wobec innych banków	3 316 817	3 316 817	2 959 741	2 959 741
Zobowiązania wobec klientów, w tym:	36 394	36 394	265 509	265 509
Klienci korporacyjni	36 227	36 227	265 364	265 364
Klienci indywidualni	132	132	141	141
Klienci budżetowi	35	35	4	4
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	6 123 466	6 185 089	4 164 902	4 186 469
Zobowiązania podporządkowane	200 484	200 484	200 899	200 899
Zobowiązania finansowe razem	9 677 161	9 738 784	7 591 051	7 612 618

W tabeli poniżej przedstawiono hierarchię wartości godziwej dla aktywów i zobowiązań finansowych, wycenianych do wartości godziwej zgodnie z założeniami opisanymi powyżej, wyłącznie na potrzeby ujawnień według stanu na 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku.

31.12.2016	w tym:	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
		Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Inne techniki wyceny
WYCENY WYŁĄCZNIE NA POTRZEBY UJAWNIENÍ				
Aktywa finansowe				
Kasa, operacje z bankiem centralnym	5 530	-	-	5 530
Należności od banków	16 262	-	-	16 262
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	9 727 512	-	-	9 727 512
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania wobec innych banków	3 316 817	-	-	3 316 817
Zobowiązania wobec klientów	36 394	-	-	36 394
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	6 185 089	-	-	6 185 089
Zobowiązania podporządkowane	200 484	-	-	200 484
Aktywa finansowe razem	9 749 304	-	-	9 749 304
Zobowiązania finansowe razem	9 738 784	-	-	9 738 784

mBank Hipoteczny S.A.Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości
Finansowej za 2016 rok

(w tys. zł)

31.12.2015	w tym:	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
		Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Inne techniki wyceny
WYCENY WYŁĄCZNIE NA POTRZEBY UJAWNIEŃ				
Aktywa finansowe				
Kasa, operacje z bankiem centralnym	7 521	-	-	7 521
Należności od banków	205 180	-	-	205 180
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	7 542 198	-	-	7 542 198
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania wobec innych banków	2 959 741	-	-	2 959 741
Zobowiązania wobec klientów	265 509	-	-	265 509
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	4 186 469	-	-	4 186 469
Zobowiązania podporządkowane	200 899	-	-	200 899
Aktywa finansowe razem	7 754 899	-	-	7 754 899
Zobowiązania finansowe razem	7 612 618	-	-	7 612 618

W tabeli poniżej przedstawiono hierarchię wartości godziwej dla aktywów i zobowiązań finansowych, które zostały wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Banku według wartości godziwej. Wycena dla instrumentów na poziomie 2 jest dokonywana na bazie modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych z uwzględnieniem bieżących stóp procentowych.

31.12.2016	w tym:	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
		Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Inne techniki wyceny
POWTARZALNE POMIARY WARTOŚCI GODZIWEJ				
AKTYWA FINANSOWE				
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży, w tym:	1 134 049	902 587	231 462	-
- Obligacje skarbowe	902 587	902 587	-	-
- Bony pieniężne	231 462	-	231 462	-
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	45 160	-	45 160	-
- Instrumenty odsetkowe	41 997	-	41 997	-
- Instrumenty walutowe	3 163	-	3 163	-
AKTYWA FINANSOWE RAZEM	1 179 209	902 587	276 622	-

31.12.2016	w tym:	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
		Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Inne techniki wyceny
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE				
Pochodne instrumenty finansowe	9 635	-	9 635	-
- Instrumenty odsetkowe	176	-	176	-
- Instrumenty walutowe	9 459	-	9 459	-
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE RAZEM	9 635	-	9 635	-
POWTARZALNE POMIARY WARTOŚCI GODZIWEJ				
AKTYWA FINANSOWE RAZEM	1 179 209	902 587	276 622	-
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE RAZEM	9 635	-	9 635	-

mBank Hipoteczny S.A.Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości
Finansowej za 2016 rok

(w tys. zł)

31.12.2015	w tym:	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
		Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych	Inne techniki wyceny
POWTARZALNE POMIARY WARTOŚCI GODZIWEJ				
AKTYWA FINANSOWE				
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży, w tym:	748 505	278 642	469 863	-
- Obligacje skarbowe	278 642	278 642	-	-
- Bony pieniężne	469 863	-	469 863	-
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	32 212	-	32 212	-
- Instrumenty odsetkowe	29 995	-	29 995	-
- Instrumenty walutowe	2 217	-	2 217	-
AKTYWA FINANSOWE RAZEM	780 717	278 642	502 075	-

31.12.2015	w tym:	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
		Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych	Inne techniki wyceny
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE				
Pochodne instrumenty finansowe	3 770	-	3 770	-
- Instrumenty odsetkowe	2 369	-	2 369	-
- Instrumenty walutowe	1 401	-	1 401	-
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE RAZEM	3 770	-	3 770	-
POWTARZALNE POMIARY WARTOŚCI GODZIWEJ				
AKTYWA FINANSOWE RAZEM	780 717	278 642	502 075	-
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE RAZEM	3 770	-	3 770	-

W odniesieniu do instrumentów finansowych wycenianych w sposób powtarzalny do wartości godziwej, sklasyfikowanych na poziomie 1 i 2 hierarchii wartości godziwej, ewentualne przypadki, w których mogłoby nastąpić przeniesienie pomiędzy tymi poziomami są monitorowane przez właściwe departamenty Banku na podstawie wewnętrznych zasad.

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły zmiany klasyfikacji składników sprawozdania z sytuacji finansowej w hierarchii wartości godziwej.

5. Ważniejsze oszacowania i oceny dokonywane w związku z zastosowaniem zasad rachunkowości

Bank dokonuje oszacowań i przyjmuje założenia, które mają wpływ na wartości aktywów i zobowiązań wykazywanych w następnym okresie. Szacunki i założenia, podlegające ciągłej ocenie, oparte są o doświadczenia historyczne i inne czynniki, w tym oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione.

Utrata wartości kredytów i pożyczek

Bank przeprowadza przegląd swojego portfela kredytowego pod kątem utraty wartości przynajmniej raz na kwartał. Aby ustalić, czy należy wykazać utratę wartości w rachunku zysków i strat, Bank ocenia czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na możliwe do zmniejszenia szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek. Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości kredytu, kwotę straty oblicza się jako różnicę między wartością bilansową danego składnika aktywów, a bieżącą wartością szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu niespłaconych kredytów, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowaną według pierwotnej efektywnej stopy procentowej danego składnika aktywów finansowych. Gdyby wartość bieżąca szacowanych przepływów pieniężnych dla portfela kredytów z rozpoznaną indywidualną utratą wartości uległa zmianie o +/- 10%, to szacowana wielkość utraty wartości kredytów ulegałaby odpowiednio zmniejszeniu o 16 745 tys. zł lub zwiększeniu o 21 592 tys. zł. Szacunek ten został przeprowadzony dla portfela kredytów w przypadku których utrata wartości rozpoznawana jest w oparciu o indywidualną analizę przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu odzysków z zabezpieczeń. Zasady pomiaru utraty wartości zostały opisane w Nocie 3.1.3.

Utrata wartości aktywów niefinansowych – zapasów

Odpisy z tytułu utraty wartości przejętych nieruchomości kalkulowane są w okresach półrocznych oraz rocznych. Kalkulacja odpisu polega na porównaniu cen sprzedaży nieruchomości (mieszkań) na porównywalnym rynku w ostatnim półroczu/roku do cen z dnia nabycia przedmiotowych nieruchomości (mieszkań). Strata na sprzedaży jest przesłanką do oszacowania odpisu z tytułu utraty wartości dla niesprzedanych nieruchomości w danej lokalizacji/w danym projekcie.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Bank dokonuje aktywowania w podatku odroczonym odpisów aktualizujących na kredyty w przypadku zaistnienia zdarzeń pozwalających na uprawdopodobnienie nieściągalności kredytów zgodnie z obowiązującymi przepisami podatkowymi, w tym na skutek prowadzonych działań windykacyjnych.

Świadczenia oparte na akcjach fantomowych

Bank prowadzi program wynagrodzeń dla Zarządu Banku oraz pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku oparty na akcjach fantomowych rozliczanych w środkach pieniężnych.

Opis konstrukcji Programu został opisany w nocie 42.

Zgodnie z zapisami MSR 19 do ustalenia wartości bieżącej zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych zastosowana została metoda prognozowanych uprawnień jednostkowych. Podstawą do obliczenia rezerwy na odroczoną część wynagrodzenia zmiennego dla uprawnionych pracowników Banku, jest kwota premii, którą Bank zobowiązuje się wypłacić na podstawie Polityki wynagrodzeń pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku.

Akcje fantomowe przyznawane są w liczbie wynikającej z wyceny tych akcji za okres oceny. Wycena akcji fantomowej obliczana jest każdorazowo na koniec okresu sprawozdawczego jako iloraz wartości księgowej Banku i liczby akcji zwykłych. Wypłata z akcji fantomowych uzależniona jest od średniej wyceny tych akcji uzyskanej z dwóch wartości: wartości akcji fantomowej na koniec okresu rocznego poprzedzającego dzień wypłaty i wartości akcji fantomowej na koniec pierwszego półrocza roku, w którym ma nastąpić wypłata w danym okresie sprawozdawczym. Wspomniana średnia wartość jest mnożona przez liczbę akcji fantomowych przypadających do realizacji w danym okresie, a wynik tego działania określa kwotę wypłaty gotówkowej wynikającej z posiadanych akcji fantomowych. Ostateczna wartość premii, stanowiąca iloczyn liczby akcji, oraz przewidywanej ich wartości na datę bilansową poprzedzającą realizację każdej z odroczonej transz jest dyskontowana aktuarialnie. Zdyskontowaną kwotę pomniejsza się o zdyskontowane aktuarialnie na ten sam dzień kwoty rocznych odpisów na rezerwę. Dyskonto aktuarialne oznacza iloczyn dyskonta finansowego i prawdopodobieństwa dotrwania każdego z uczestników indywidualnie do momentu całkowitego nabycia uprawnień do każdej z odroczonej transz. Kwoty rocznych odpisów obliczane są zgodnie z metodą prognozowanych uprawnień jednostkowych („Projected Unit Credit Method”). Prawdopodobieństwo, o którym mowa powyżej ustalone zostało metodą ryzyk współzawodniczących („Multiple Decrement Model”), gdzie pod uwagę wzięto trzy następujące ryzyka: możliwość zwolnienia się z pracy, ryzyko całkowitej niezdolności do pracy, ryzyko śmierci.

Wartość rezerwy na wynagrodzenie zmienne według stanu na 31 grudnia 2016 roku wyniosła 2 770 tys. zł, według stanu na 31 grudnia 2015 roku wyniosła 2 008 tys. zł.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych i innych instrumentów finansowych

Wartość godziwa instrumentów finansowych nie notowanych na aktywnych rynkach ustala się stosując techniki wyceny. Wszystkie modele są zatwierdzane przed użyciem, a także kalibrowane w celu zapewnienia, że otrzymane wyniki odzwierciedlają faktyczne dane i porównywalne ceny rynkowe. W miarę możliwości w modelach wykorzystywane są wyłącznie dane możliwe do zaobserwowania, pochodzące z aktywnego rynku. Metody ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych zostały opisane w Nocie 4.

Klasyfikacja do ekspozycji forbearance

Zgodnie z polityką Banku w zakresie forbearance, zaprezentowaną w nocie 3.1.5., Bank dokonuje klasyfikacji ekspozycji/klientów podlegających polityce forbearance na podstawie profesjonalnego osądu.

6. Segmenty działalności

Zgodnie z wymogiem „podejścia zarządczego” informacje o segmentach są przedstawiane zgodnie z zasadami raportowania wewnętrznego dostarczanego Zarządowi Banku (główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych), którego zadaniem jest alokacja zasobów do segmentów działalności i przeprowadzanie oceny ich wyników.

mBank Hipoteczny S.A. jest specjalistycznym bankiem hipotecznym, odgrywającym wiodącą rolę na rynku finansowania nieruchomości komercyjnych oraz emisji listów zastawnych, papierów dłużnych za pośrednictwem których refinansuje swoją działalność kredytową.

W Banku funkcjonują dwie linie biznesowe:

- detaliczna, skupiona na udzielaniu kredytów hipotecznych w ramach współpracy z mBank S.A.,
- komercyjna, polegająca na finansowaniu nieruchomości przychodowych takich jak budynki biurowe, centra handlowe, hotele, powierzchnie magazynowe i dystrybucyjne oraz finansowaniu nieruchomości mieszkaniowych (osiedla mieszkań i domów) realizowanych przez deweloperów mieszkaniowych.

Od końca 2012 roku Bank nie finansuje jednostek samorządu terytorialnego ani innych podmiotów z poręczeniem jednostek samorządu terytorialnego, niemniej Bank posiada powstały historycznie portfel transakcji kredytowych dla tego segmentu, który stanowi podstawę emisji publicznych listów zastawnych.

Uwzględniając specjalistyczny charakter działalności Banku wydzielone zostały następujące segmenty działalności:

- Kredyty komercyjne – w tym kredyty: na refinansowanie, dla deweloperów mieszkaniowych, dla deweloperów komercyjnych,
- Kredyty detaliczne – kredyty dla osób fizycznych pozyskane w ramach współpracy z mBank S.A.,
- Pozostałe – w tym kredyty: dla jednostek samorządu terytorialnego (JST), na zakup gruntu, dla osób fizycznych nie finansowanych w ramach współpracy z mBank S.A.

Segmenty wyodrębnione zostały z punktu widzenia określonych grup klientów oraz produktów według jednorodnych cech transakcji. Ten sposób podziału obszarów jest spójny ze sposobem zarządzania sprzedażą.

Kredyty komercyjne – jest to segment działalności Banku, do którego zaliczane są kredyty:

- na refinansowanie – udzielone na zakup lub refinansowanie ukończonych obiektów o przeznaczeniu komercyjnym (obiekty biurowe, magazyny, centra handlowe, centra logistyczne, hotele, pensjonaty, lokale użytkowe itp.), w tym kredyty komercyjne nabyte od mBanku S.A.,
- dla deweloperów mieszkaniowych – udzielone na finansowanie mieszkaniowych projektów deweloperskich (osiedla domów jedno lub wielorodzinnych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem),
- dla deweloperów komercyjnych – udzielone na finansowanie komercyjnych projektów deweloperskich, zgodnych z polityką kredytową Banku.

Kredyty detaliczne – jest to segment działalności Banku, do którego zalicza się:

- kredyty dla osób fizycznych udzielone na cele mieszkaniowe w PLN, zabezpieczone hipoteką na nieruchomości mieszkalnej, których sprzedaż realizowana jest w ramach umowy agencyjnej z mBank S.A. – model agencyjny,
- kredyty dla osób fizycznych w PLN, zabezpieczone hipoteką na nieruchomości mieszkalnej, nabyte od mBanku S.A., mogące stanowić podstawę emisji hipotecznych listów zastawnych - pooling.

Pozostałe kredyty - jest to segment schyłkowy działalności Banku ze względu na zaprzestanie sprzedaży w tym segmencie. Bank zalicza do tego segmentu następujące kredyty:

- dla jednostek samorządu terytorialnego – udzielone jednostkom samorządu terytorialnego (gminom, powiatom, województwom), jak również kredyty zabezpieczone gwarancją lub poręczeniem jednostek samorządu terytorialnego (spółkom prawa

handlowego utworzonym przez JST, samodzielnym publicznym zakładem opieki zdrowotnej),

- na zakup gruntu – udzielone na finansowanie lub refinansowanie zakupu gruntów pod deweloperskie projekty mieszkaniowe,
- dla osób fizycznych – udzielone osobom fizycznym nie w ramach współpracy z mBank S.A. Bank zaprzestał sprzedaży w tym segmencie w 2004 roku.

Pozycje nieprzypisane aktywów – w tej pozycji prezentowane są wszystkie niekredytowe aktywa Banku.

Na podstawie wyżej przyjętej segmentacji produktowej wyznaczany jest wynik brutto poszczególnych segmentów działalności uwzględniający wszystkie pozycje rachunku zysków i strat.

Głównym założeniem podziału segmentowego w ramach rachunku zysków i strat jest jak najwierniejsze przedstawienie opłacalności danego segmentu w działalności Banku. W tym celu Bank przypisuje na poziomie każdej umowy kredytowej wszystkie bezpośrednie dochody, takie jak przychody odsetkowe, przychody prowizyjne oraz określa poziom odpisów aktualizujących.

Ze względu na brak możliwości przypisania zobowiązań do poszczególnych grup segmentowych Bank wyznacza segmentowe koszty odsetkowe oraz koszty prowizyjne według określonego schematu opisanego poniżej.

Bank dzieli koszty refinansowania na trzy kategorie: koszty publicznych listów zastawnych, koszty hipotecznych listów zastawnych oraz uśrednione koszty pozostałych źródeł refinansowania (głównie kredyty i depozyty pozyskane z mBanku S.A.). Dla każdej z tych kategorii oblicza średni koszt refinansowania na podstawie marży wszystkich zobowiązań zaliczanych do danej kategorii.

Bank określa koszty odsetkowe i prowizyjne dla kredytów dla jednostek samorządu terytorialnego na podstawie rzeczywistych kosztów finansowania publicznymi listami zastawnymi oraz przypadającej na ten segment części uśrednionych kosztów pozostałych źródeł finansowania (proporcjonalnie do wysokości zobowiązania refinansującego nadwyżkę kredytów dla JST nad wartość bilansową wyemitowanych listów zastawnych).

Bank określa koszty odsetkowe i prowizyjne pozostałych grup na podstawie kosztów hipotecznych listów zastawnych oraz uśrednionych kosztów pozostałych źródeł refinansowania, proporcjonalnie do udziału kredytów segmentu w całym portfelu kredytowym z wyłączeniem kredytów dla JST.

Pozostałe pozycje rachunku zysków i strat dzielone są albo poprzez udział średniej w roku ekspozycji kredytowej albo poprzez udział aktywów ważonych ryzykiem, w przypadku kosztów administracyjnych i amortyzacji. Bank nie alokuje do poszczególnych segmentów podatku dochodowego, dlatego też informacje w zakresie zysku/straty ujawniane są na poziomie zysku przed opodatkowaniem. Informacje na temat segmentów mierzone są według identycznych zasad jak te przedstawione w polityce rachunkowości.

Podstawowym i jedynym podziałem jest podział na segmenty działalności Banku. Z uwagi na to, iż Bank operuje tylko na terenie Rzeczypospolitej Polskiej nie stosuje segmentacji geograficznej.

W Banku nie występują operacje pomiędzy segmentami działalności.

Wydzielenia aktywów segmentu oraz przychodów i kosztów dokonano na podstawie wewnętrznych informacji przygotowywanych w Banku dla potrzeb zarządczych. Poszczególnym segmentom Banku zostały przypisane aktywa oraz związane z tymi aktywami przychody i koszty. Wynik segmentu uwzględnia wszystkie pozycje przychodów i kosztów. Zobowiązania Banku nie zostały przypisane do poszczególnych segmentów z uwagi na fakt, że podział taki nie jest regularnie przedstawiany Zarządowi Banku.

Wynik brutto dla poszczególnych segmentów operacyjnych Banku prezentowany jest w uzgodnieniu do pozycji rachunku zysków i strat, sporządzanego na potrzeby audytowanego sprawozdania finansowego.

mBank Hipoteczny S.A.Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości
Finansowej za 2016 rok

(w tys. zł)

Okres od 01.01.2016 do 31.12.2016	Kredyty komercyjne	Kredyty detaliczne	Pozostałe kredyty	Razem
Przychody z tytułu odsetek	177 782	126 089	14 777	318 648
Koszty odsetek	(70 045)	(105 752)	(12 710)	(188 507)
Dochód odsetkowy	107 737	20 337	2 067	130 141
Przychody z tytułu opłat i prowizji	4 331	2 162	229	6 722
Koszty z tytułu opłat i prowizji	(640)	(4 503)	(53)	(5 196)
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	(18 614)	(1 166)	(1 808)	(21 588)
Ogólne koszty administracyjne i amortyzacja, podatek od pozycji bilansowych Banku	(56 573)	(24 228)	(1 553)	(82 354)
Pozostałe pozycje rachunku zysków i strat	1 686	722	46	2 454
Wynik segmentu brutto	37 927	(6 676)	(1 072)	30 179

31.12.2016	Kredyty komercyjne	Kredyty detaliczne	Pozostałe kredyty	Pozycja nieprzypisane aktywów	Razem
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	4 710 560	4 342 849	350 390	-	9 403 799
Pozostałe aktywa	-	-	-	1 245 700	1 245 700
Aktywa segmentu	4 710 560	4 342 849	350 390	1 245 700	10 649 499

Okres od 01.01.2015 do 31.12.2015*	Kredyty komercyjne	Kredyty detaliczne	Pozostałe kredyty	Razem
Przychody z tytułu odsetek	180 244	58 915	17 158	256 317
Koszty odsetek	(77 762)	(51 461)	(16 332)	(145 555)
Dochód odsetkowy	102 482	7 454	826	110 762
Przychody z tytułu opłat i prowizji	8 574	3 398	664	12 636
Koszty z tytułu opłat i prowizji	(938)	(5 070)	(99)	(6 107)
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	(24 261)	(656)	142	(24 775)
Ogólne koszty administracyjne i amortyzacja	(49 293)	(11 479)	(1 803)	(62 575)
Pozostałe pozycje rachunku zysków i strat	(2 476)	(577)	(91)	(3 144)
Wynik segmentu brutto	34 088	(6 930)	(361)	26 797

31.12.2015*	Kredyty komercyjne	Kredyty detaliczne	Pozostałe kredyty	Pozycja nieprzypisane aktywów	Razem
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	4 408 134	2 569 136	414 378	96	7 391 744
Pozostałe aktywa	-	-	-	1 027 381	1 027 381
Aktywa segmentu	4 408 134	2 569 136	414 378	1 027 477	8 419 125

* W 2016 roku Bank dokonał agregacji segmentów:

- Kredyty na refinansowanie, Kredyty dla deweloperów mieszkaniowych, Kredyty dla deweloperów komercyjnych w jeden segment "**Kredyty komercyjne**" ze względu na ich zbliżoną charakterystykę ekonomiczną oraz podobieństwo zgodnie z wymogami MSSF 8, a w szczególności: rodzaj produktów i usług (są to kredyty zabezpieczone nieruchomościami na projekty komercyjne), rodzaj klientów (są to kredyty dla podmiotów gospodarczych), sposób ustalenia marż i oprocentowania, oceny ryzyka i zabezpieczeń;
- Kredyty dla JST, Kredyty na zakup gruntu, Kredyty dla osób fizycznych (portfel historyczny) - w kolejny segment "**Pozostałe kredyty**".

W związku z powyższą zmianą odpowiednio zostały przekształcone dane porównawcze według stanu na 31.12.2015 r.

Kryterium agregacji na segmenty operacyjne w Banku oparte jest na bieżącej działalności biznesowej. Segment „Pozostałe kredyty” stanowią umowy kredytowe w ramach historycznej działalności niebędącej aktualną ofertą produktową.

Wynik brutto dla poszczególnych segmentów operacyjnych Banku prezentowany jest w uzgodnieniu do pozycji rachunku zysków i strat, sporządzanego na potrzeby audytowanego sprawozdania finansowego.

7. Wynik z tytułu odsetek

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2016	2015
Przychody z tytułu odsetek		
Kredyty i pożyczki z uwzględnieniem odwrócenia dyskonta dotyczącego odpisu z tytułu utraty wartości	278 632	227 009
Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe	971	528
Inwestycyjne papiery wartościowe	18 489	14 266
Zabezpieczenia pieniężne	106	14
Depozyty przyjęte	28	-
Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych zaklasyfikowanych do księgi bankowej	12 942	8 967
Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń	7 480	5 533
Przychody z tytułu odsetek, razem	318 648	256 317
Koszty z tytułu odsetek		
Z tytułu rozliczeń z bankami	(51 124)	(41 226)
Z tytułu rozliczeń z klientami	(869)	(914)
Z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(126 076)	(97 491)
Z tytułu pożyczki podporządkowanej	(10 421)	(5 924)
Z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	(17)	-
Koszty z tytułu odsetek, razem	(188 507)	(145 555)
Wynik z tytułu odsetek, razem	130 141	110 762

W 2016 roku przychody z tytułu odsetek związane z aktywami finansowymi, które utraciły wartość, wyniosły 9 056 tys. zł (za okres zakończony 31 grudnia 2015 r.: 5 866 tys. zł).

Wynik z tytułu odsetek w podziale na poszczególne sektory przedstawia się następująco:

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2016	2015
Przychody z tytułu odsetek		
Od sektora bankowego	26 383	23 892
Od pozostałych podmiotów, w tym:	292 265	232 425
- od klientów korporacyjnych	162 378	168 499
- od klientów indywidualnych	112 373	54 000
- od sektora budżetowego	17 514	9 926
Przychody z tytułu odsetek, razem	318 648	256 317

Przychody z tytułu odsetek od bonów pieniężnych zostały zaprezentowane w pozycji „Przychody z tytułu odsetek od sektora bankowego” natomiast przychody z tytułu odsetek od obligacji skarbowych w pozycji „Przychody z tytułu odsetek od sektora budżetowego”.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2016	2015
Koszty z tytułu odsetek		
Od sektora bankowego	(61 545)	(47 150)
Od pozostałych podmiotów, w tym:	(886)	(914)
- od klientów korporacyjnych	(869)	(914)
Z tytułu emisji własnych	(126 076)	(97 491)
Koszty z tytułu odsetek, razem	(188 507)	(145 555)

8. Wynik z tytułu opłat i prowizji

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2016	2015
Przychody z tytułu opłat i prowizji		
Opłaty i prowizje z tytułu działalności kredytowej	6 365	12 163
Prowizje za prowadzenie rachunków	321	428
Prowizje za realizację przelewów	36	45
Przychody z tytułu opłat i prowizji, razem	6 722	12 636
Koszty z tytułu opłat i prowizji		
Koszty z tytułu analiz i wycen nieruchomości związane z działalnością kredytową	(1 620)	(4 126)
Koszty obsługi produktów kredytowych	(2 091)	(390)
Koszty związane z programem emisji dłużnych papierów wartościowych (listy zastawne i obligacje)	(726)	(929)
Prowizje za przelewy i prowadzenie rachunków	(109)	(94)
Koszty z tytułu prowizji od linii stand-by	(66)	(356)
Pozostałe	(584)	(212)
Koszty z tytułu opłat i prowizji, razem	(5 196)	(6 107)
Wynik z tytułu opłat i prowizji, razem	1 526	6 529

9. Wynik na działalności handlowej

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2016	2015
Wynik z pozycji wymiany	4 240	2 036
Różnice kursowe netto z przeliczenia	11 783	(8 542)
Wycena walutowych instrumentów pochodnych	(7 543)	10 578
Wynik na pozostałej działalności handlowej oraz rachunkowości zabezpieczeń	(2 504)	(2 470)
Instrumenty na ryzyko odsetkowe	(2 181)	(78)
Rachunkowość zabezpieczeń, w tym:	(323)	(2 392)
- wynik z wyceny pozycji zabezpieczanej	(7 775)	4 233
- wynik z wyceny instrumentów zabezpieczających	7 452	(6 625)
Wynik na działalności handlowej, razem	1 736	(434)

Do wyniku z pozycji wymiany zaliczane są zrealizowane i niezrealizowane dodatnie i ujemne różnice kursowe oraz zyski i straty z transakcji spot i kontraktów terminowych. Wynik z operacji instrumentami odsetkowymi obejmuje wynik z kontraktów swap stóp procentowych, które nie zostały wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające.

10. Pozostałe przychody operacyjne

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2016	2015
Odpisy aktualizujące wartość należności (poza kredytowymi)	899	-
Przychody ze sprzedaży usług	849	432
Zwrot podatku VAT ujętego w kosztach lat ubiegłych	559	-
Zwrot nadpłaty na pokrycie kosztów nadzoru nad bankami	177	63
Przychody z tyt. rozwiązania rezerw na przyszłe zobowiązania	55	180
Przychody z tytułu odzyskanych należności przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych	20	52
Przychody ze sprzedaży lub likwidacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych	14	-
Otrzymane odszkodowania, kary i grzywny	7	-
Pozostałe	536	36
Pozostałe przychody operacyjne, razem	3 116	763

11. Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2016	2015
Odpisy netto na kredyty i pożyczki udzielone klientom (Nota 21)	(21 552)	(24 759)
Odpisy netto na zobowiązania warunkowe wobec klientów	(36)	(16)
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	(21 588)	(24 775)

12. Ogólne koszty administracyjne

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2016	2015
Koszty pracownicze	(34 339)	(32 434)
Koszty rzeczowe, w tym:	(22 662)	(19 564)
- koszty logistyki	(8 331)	(7 238)
- koszty IT	(5 430)	(4 487)
- koszty marketingu	(5 256)	(4 128)
- koszty usług konsultingowych	(2 790)	(2 203)
- pozostałe koszty rzeczowe	(855)	(1 508)
Składka i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	(3 572)	(3 959)
Podatki i opłaty	(1 654)	(1 340)
Koszty / rezerwa na koszty z tytułu Funduszu Wsparcia Kredytobiorców	(10)	(350)
Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	(235)	(229)
Ogólne koszty administracyjne, razem	(62 472)	(57 876)

Pozycja „Koszty logistyki” obejmuje koszty z tytułu najmu nieruchomości oraz koszty leasingu środków transportu w wysokości 3 706 tys. zł (2015: 3 144 tys. zł).

Koszty pracownicze

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2016	2015
Koszty wynagrodzeń	(26 507)	(26 116)
Koszty ubezpieczeń społecznych	(4 279)	(3 821)
Koszty świadczeń emerytalnych	(11)	(9)
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	(218)	(413)
Wynagrodzenie dotyczące płatności w formie akcji fantomowych rozliczane w środkach pieniężnych	(2 185)	(915)
Pozostałe świadczenia na rzecz pracowników	(1 139)	(1 160)
Koszty świadczeń pracowniczych, razem	(34 339)	(32 434)

W 2016 roku średni poziom zatrudnienia w Banku wyniósł 227 osób (2015 rok: 218 osób).

Wynagrodzenie dotyczące płatności w formie akcji fantomowych rozliczane w środkach pieniężnych dotyczy kosztów programu zmiennego wynagradzania pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku. Świadczenia oparte na akcjach fantomowych rozliczane w środkach pieniężnych zostały opisane w Nocie 2.17. Opis programu zmiennego wynagrodzenia dla pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku został opisany w Nocie 42.

13. Pozostałe koszty operacyjne

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2016	2015
Odpisy aktualizujące wartość zapasów	(1 717)	(254)
Strata na sprzedaży aktywów przejętych za długi (zapasów) oraz koszty ich utrzymania	(411)	(384)
Koszty postępowania egzekucyjnego	(199)	(243)
Zapłacone odszkodowania, kary, grzywny	(20)	(6)
Koszty wycen nieruchomości	(9)	(763)
Koszty z tytułu utworzonych odpisów na pozostałe należności (poza kredytowymi)	-	(1 746)
Rezerwy na sprawy sporne	-	(18)
Strata na sprzedaży lub likwidacji środków trwałych	-	(15)
Koszty tworzenia odpisów z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych	-	(12)
Pozostałe	(47)	(32)
Pozostałe koszty operacyjne, razem	(2 403)	(3 473)

14. Podatek dochodowy

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2016	2015
Podatek dochodowy bieżący	(7 719)	(3 579)
Podatek dochodowy odroczony (Nota 31)	962	(4 427)
Podatek dochodowy, razem	(6 757)	(8 006)
Zysk przed opodatkowaniem	30 179	26 797
Podatek zgodnie ze stawką obowiązującą w danym roku podatkowym (19%)	(5 734)	(5 091)
Dochody niepodlegające opodatkowaniu	5 908	1 420
- aktywowane odpisy lat ubiegłych	4 822	-
- spisanie wierzytelności nieściągalnych	1 032	1 334
- pozostałe przychody niepodlegające opodatkowaniu	54	86
Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów, w tym:	(7 227)	(4 335)
- wartość utworzonych odpisów na należności	(3 689)	(3 893)
- podatek od pozycji bilansowych Banku	(3 171)	-
- koszty opłaty ostrożnościowej na BFG	(216)	(140)
- pozostałe	(151)	(302)
Korekty dotyczące bieżącego podatku z lat ubiegłych	296	-
Obciążenie podatkowe, razem	(6 757)	(8 006)
Kalkulacja efektywnej stopy podatkowej		
Zysk brutto	30 179	26 797
Podatek dochodowy	(6 757)	(8 006)
Efektywna stopa podatkowa	22,39%	29,88%
Nominalna stopa podatkowa	19,00%	19,00%

Podatek dochodowy ujmowany jest jako podatek bieżący oraz podatek odroczony. Podatek dochodowy bieżący ujmowany jest w rachunku zysków i strat. Podatek dochodowy odroczony w zależności od źródła pochodzenia różnic przejściowych ujmowany jest w rachunku zysków i strat bądź w pozostałych dochodach całkowitych. Bieżący podatek jest zobowiązaniem podatkowym odnoszącym się do przychodów do opodatkowania przy zastosowaniu aktualnej stopy podatkowej, wraz ze wszystkimi korektami zobowiązania podatkowego dotyczącego poprzednich lat.

Władze podatkowe mogą kontrolować prawidłowość rozliczeń z tytułu podatków w okresie 5 lat licząc od końca roku, w którym upłynął termin złożenia deklaracji podatkowej. Od początku działalności Banku nie została przeprowadzana kontrola podatkowa przez organy skarbowe w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych.

15. Zysk na jedną akcję

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2016	2015
Podstawowy:		
Zysk netto z działalności przypadający na akcjonariuszy mBanku Hipotecznego S.A.	23 422	18 791
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	3 042 186	2 909 068
Podstawowy zysk netto na akcję (wyrażony w złotych na jedną akcję)	7,70	6,46
Rozwodniony:		
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy mBanku Hipotecznego S.A., zastosowany przy ustalaniu rozwodnionego zysku na akcję	23 422	18 791
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	3 042 186	2 909 068
Rozwodniony zysk netto na akcję (wyrażony w złotych na jedną akcję)	7,70	6,46

Podstawowy zysk na akcję wylicza się jako iloraz zysku przypadającego na akcjonariuszy Banku oraz średniej ważonej liczby akcji zwykłych w trakcie roku.

Zysk rozwodniony jest równy podstawowemu zyskowi na jedną akcję, ponieważ brak jest elementów powodujących rozwodnienie.

Średnia ważona liczby akcji zwykłych występujących w ciągu okresu to liczba akcji zwykłych na początku danego okresu, skorygowana o liczbę akcji zwykłych odkupionych lub wyemitowanych w ciągu tego okresu ważona wskaźnikiem odzwierciedlającym okres występowania tych akcji. Wskaźnik odzwierciedlający okres występowania poszczególnych akcji jest to liczba dni, przez jaką określone akcje występują, do całkowitej liczby dni w danym okresie.

16. Pozostałe całkowite dochody

Poniżej przedstawiono szczegółowe informacje dotyczące pozostałych całkowitych dochodów netto za lata 2016 i 2015

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2016	2015
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat, w tym:	(1 993)	(917)
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	(1 993)	(917)
Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych ujęte w roku obrotowym (netto)	(1 993)	(917)
Pozycje, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat, w tym:	(2)	3
Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń po okresie zatrudnienia	(2)	3
Zyski aktuarialne	-	3
Straty aktuarialne	(2)	-
Pozostałe dochody całkowite netto, razem	(1 995)	(914)

17. Kasa, operacje z bankiem centralnym

Bank posiada w Narodowym Banku Polskim rachunek bieżący, którego stan na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosił 5 530 tys. zł. Na dzień 31 grudnia 2015 roku Bank posiadał środki na rachunku bieżącym w wysokości 7 521 tys. zł. Na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o Narodowym Banku Polskim, mBank Hipoteczny S.A. utrzymuje rezerwę obowiązkową. Średnia arytmetyczna dziennych stanów środków rezerwy obowiązkowej, którą Bank zobligowany był utrzymać w danym okresie na rachunkach bieżących w NBP, wynosiła:

- 2 965 tys. zł dla okresu od 30 listopada 2016 roku do 1 stycznia 2017 roku,
- 7 139 tys. zł dla okresu od 31 grudnia 2015 roku do 1 lutego 2016 roku.

Stawka oprocentowania środków utrzymywanych jako rezerwa obowiązkowa zarówno na 31 grudnia 2016 roku jak i na 31 grudnia 2015 roku wynosiła 1,35%.

mBank Hipoteczny S.A.Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości
Finansowej za 2016 rok

(w tys. zł)

18. Należności od banków

	31.12.2016	31.12.2015
Rachunki bieżące	16 258	55 172
Lokaty w innych bankach (lokaty jednodniowe)	-	150 006
Inne należności	4	2
Ujęte w ekwiwalentach środków pieniężnych	16 262	205 180
Należności (brutto) od banków, razem	16 262	205 180
Należności (netto) od banków, razem	16 262	205 180
Należności od banków krótkoterminowe (do 1 roku)	16 262	205 180

Należności od banków	31.12.2016		31.12.2015	
	zaangażowanie (tys. zł)	udział/ pokrycie (%)	zaangażowanie (tys. zł)	udział/ pokrycie (%)
Nieprzeterminowane, bez rozpoznanej utraty wartości	16 262	100,00	205 180	100,00
Razem brutto	16 262	100,00	205 180	100,00
Razem netto	16 262	100,00	205 180	100,00

Wszystkie należności były należnościami od banków polskich.

19. Pochodne instrumenty finansowe

	Nominał		Wartość godziwa	
	kupno	sprzedaż	aktywa	zobowiązania
Stan na 31 grudnia 2016				
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu				
Walutowe instrumenty pochodne				
- Kontrakty FX SWAP	865 174	867 642	3 163	9 459
Razem instrumenty pochodne z transakcji pozagiełdowych	865 174	867 642	3 163	9 459
Razem walutowe instrumenty pochodne	865 174	867 642	3 163	9 459
Pochodne na stopę procentową				
- Kontrakty IRS	150 000	150 000	612	-
Razem instrumenty pochodne na stopę procentową z transakcji pozagiełdowych	150 000	150 000	612	-
Razem instrumenty pochodne na stopę procentową	150 000	150 000	612	-
Razem aktywa/zobowiązania przeznaczone do obrotu	1 015 174	1 017 642	3 775	9 459
Instrumenty pochodne zabezpieczające				
Instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie wartości godziwej	760 928	760 928	41 385	6 717
- Kontrakty IRS	760 928	760 928	41 385	6 717
Razem instrumenty pochodne zabezpieczające	760 928	760 928	41 385	6 717
Razem rozpoznane pochodne aktywa/zobowiązania	1 776 102	1 778 570	45 160	16 176
Efekt kompensowania	-	-	-	(6 541)
Razem rozpoznane pochodne aktywa/zobowiązania przeznaczone do obrotu	1 776 102	1 778 570	45 160	9 635
Krótkoterminowe (do 1 roku)	865 174	867 642	3 163	9 459
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	910 928	910 928	41 997	176

Efekt kompensacji obejmuje 6 541 tys. zł z tytułu złożonego zabezpieczenia Variation Margin w związku z zawartymi transakcjami na instrumentach pochodnych podlegającymi kompensacji.

mBank Hipoteczny S.A.Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości
Finansowej za 2016 rok

(w tys. zł)

	Nominał		Wartość godziwa	
	kupno	sprzedaż	aktywa	zobowiązania
Stan na 31 grudnia 2015				
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu				
Walutowe instrumenty pochodne				
- Kontrakty FX SWAP	613 746	609 984	2 217	1 401
Razem instrumenty pochodne z transakcji pozagiełdowych	613 746	609 984	2 217	1 401
Razem walutowe instrumenty pochodne	613 746	609 984	2 217	1 401
Pochodne na stopę procentową				
- Kontrakty IRS	200 000	200 000	530	-
Razem instrumenty pochodne na stopę procentową z transakcji pozagiełdowych	200 000	200 000	530	-
Razem instrumenty pochodne na stopę procentową	200 000	200 000	530	-
Razem aktywa/zobowiązania przeznaczone do obrotu	813 746	809 984	2 747	1 401
Instrumenty pochodne zabezpieczające				
Instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenie wartości godziwej	528 426	528 426	29 465	2 369
- Kontrakty IRS	528 426	528 426	29 465	2 369
Razem instrumenty pochodne zabezpieczające	528 426	528 426	29 465	2 369
Razem rozpoznane pochodne aktywa/zobowiązania	1 342 172	1 338 410	32 212	3 770
Efekt kompensowania	-	-	-	-
Razem rozpoznane pochodne aktywa/zobowiązania przeznaczone do obrotu	1 342 172	1 338 410	32 212	3 770
Krótkoterminowe (do 1 roku)	813 746	809 984	2 747	1 401
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	528 426	528 426	29 465	2 369

20. Rachunkowość zabezpieczeń

Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej. Jedynym rodzajem ryzyka zabezpieczanym w ramach rachunkowości zabezpieczeń jest ryzyko zmiany stóp procentowych. Wynik z wyceny pozycji zabezpieczanej oraz instrumentów zabezpieczających zaprezentowany jest w poniższych tabelach. Zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność. Bank dokumentuje własną ocenę efektywności transakcji zabezpieczających przed zmianami wartości godziwej, mierzoną zarówno prospektywnie jak i retrospektywnie od momentu ustalenia oraz przez cały okres trwania relacji instrumentu zabezpieczającego z zabezpieczaną pozycją.

Opis relacji zabezpieczającej

Bank zabezpiecza ryzyko zmiany wartości godziwej hipotecznych listów zastawnych o stałym oprocentowaniu wyemitowanych przez Bank. Zabezpieczane ryzyko wynika ze zmian stóp procentowych.

Pozycje zabezpieczane

Pozycjami zabezpieczanymi są hipoteczne listy zastawne o wartości nominalnej 172 000 tys. EUR, o stałym oprocentowaniu.

Instrumenty zabezpieczające

Instrumentami zabezpieczającymi są transakcje Interest Rate Swap, zamieniające stałą stopę procentową na zmienną.

Prezentacja wyniku na transakcjach zabezpieczanych i zabezpieczających

Korekta do wartości godziwej zabezpieczanych zobowiązań oraz wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w rachunku zysków i strat w wyniku na działalności handlowej za wyjątkiem przychodów i kosztów odsetkowych elementu odsetkowego wyceny z tytułu instrumentów zabezpieczających, które prezentowane są w pozycji Przychody/koszty odsetkowe na instrumentach pochodnych zawartych w ramach rachunkowości zabezpieczeń.

mBank Hipoteczny S.A.Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości
Finansowej za 2016 rok

(w tys. zł)

W poniższej tabeli zaprezentowane zostały pozycje zabezpieczane na 31 grudnia 2016 roku. W poniższej tabeli wartość nominalna została podana w tys. euro natomiast wartość bilansowa zobowiązania, różnice z rachunkowości zabezpieczeń dotyczące wartości godziwej oraz zmiana wartości godziwej z tytułu rachunkowości zabezpieczeń w tys. zł.

Dłużne instrumenty finansowe według rodzaju	Wartość nominalna	Oprocentowanie na 31.12.2016	Termin wykupu	Wartość bilansowa zobowiązania	Różnice z rachunkowości zabezpieczeń dotyczące wartości godziwej	Zmiana wartości godziwej z tytułu rachunkowości zabezpieczeń
Listy zastawne (EUR)	30 000	2,75%	2020-07-28	132 936	5 220	(192)
Listy zastawne (EUR)	8 000	3,50%	2029-02-28	35 816	5 059	(1 733)
Listy zastawne (EUR)	15 000	3,50%	2029-03-15	67 198	9 516	(3 264)
Listy zastawne (EUR)	20 000	3,20%	2029-05-30	88 700	12 453	(4 393)
Listy zastawne (EUR)	20 000	1,12%	2018-10-22	88 459	732	(155)
Listy zastawne (EUR)	20 000	1,14%	2022-02-25	88 653	1 749	(1 607)
Listy zastawne (EUR)	11 000	1,29%	2025-04-24	48 756	2	(1 857)
Listy zastawne (EUR)	13 000	1,18%	2026-09-20	57 444	(1 986)	3 440
Listy zastawne (EUR)	35 000	1,18%	2026-09-20	154 570	(3 440)	1 986
Razem pozycje zabezpieczane				762 532	29 305	(7 775)

W poniższej tabeli zaprezentowane zostały pozycje zabezpieczane na 31 grudnia 2015 roku. W poniższej tabeli wartość nominalna została podana w tys. euro natomiast wartość bilansowa zobowiązania, różnice z rachunkowości zabezpieczeń dotyczące wartości godziwej oraz zmiana wartości godziwej z tytułu rachunkowości zabezpieczeń w tys. zł.

Dłużne instrumenty finansowe według rodzaju	Wartość nominalna	Oprocentowanie na 31.12.2015	Termin wykupu	Wartość bilansowa zobowiązania	Różnice z rachunkowości zabezpieczeń dotyczące wartości godziwej	Zmiana wartości godziwej z tytułu rachunkowości zabezpieczeń
Listy zastawne (EUR)	30 000	2,75%	2020-07-28	127 653	5 028	(754)
Listy zastawne (EUR)	8 000	3,50%	2029-02-28	34 432	3 325	651
Listy zastawne (EUR)	15 000	3,50%	2029-03-15	64 621	6 252	1 225
Listy zastawne (EUR)	20 000	3,20%	2029-05-30	85 281	8 059	1 650
Listy zastawne (EUR)	20 000	1,12%	2018-10-22	85 094	577	(251)
Listy zastawne (EUR)	11 000	1,29%	2025-04-24	46 917	(1 854)	1 855
Listy zastawne (EUR)	20 000	1,14%	2022-02-25	85 241	143	(143)
Razem pozycje zabezpieczane				529 239	21 530	4 233

W poniższej tabeli zaprezentowane zostały pozycje zabezpieczające na 31 grudnia 2016 roku. W poniższej tabeli wartość nominalna została podana w tys. euro natomiast wartość godziwa i zmiana wartości godziwej z tytułu rachunkowości zabezpieczeń w tys. zł.

Instrumenty pochodne	Wartość nominalna	Termin zakończenia transakcji	Wartość godziwa aktywa	Wartość godziwa zobowiązania	Zmiana wartości godziwej z tytułu rachunkowości zabezpieczeń
IRS (EUR)	30 000	2020-07-28	8 498	-	(315)
IRS (EUR)	8 000	2029-02-28	6 454	-	1 820
IRS (EUR)	15 000	2029-03-15	11 804	-	3 434
IRS (EUR)	20 000	2029-05-30	12 268	-	4 714
IRS (EUR)	20 000	2018-10-22	761	-	202
IRS (EUR)	20 000	2022-02-25	1 600	-	1 789
IRS (EUR)	11 000	2025-04-24	-	70	1 979
IRS (EUR)	13 000	2026-09-20	-	2 274	(2 135)
IRS (EUR)	35 000	2026-09-20	-	4 373	(4 036)
Razem pozycje zabezpieczające			41 385	6 717	7 452

mBank Hipoteczny S.A.Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości
Finansowej za 2016 rok

(w tys. zł)

W poniższej tabeli zaprezentowane zostały pozycje zabezpieczające na 31 grudnia 2015 roku. W poniższej tabeli wartość nominalna została podana w tys. euro natomiast wartość godziwa i zmiana wartości godziwej z tytułu rachunkowości zabezpieczeń w tys. zł.

Instrumenty pochodne	Wartość nominalna	Termin zakończenia transakcji	Wartość godziwa aktywa	Wartość godziwa zobowiązania	Zmiana wartości godziwej z tytułu rachunkowości zabezpieczeń
IRS (EUR)	30 000	2020-07-28	8 646	-	(26)
IRS (EUR)	8 000	2029-02-28	4 566	-	(1 008)
IRS (EUR)	15 000	2029-03-15	8 259	-	(1 890)
IRS (EUR)	20 000	2029-05-30	7 477	-	(2 323)
IRS (EUR)	20 000	2018-10-22	517	-	442
IRS (EUR)	20 000	2022-02-25	-	285	201
IRS (EUR)	11 000	2025-04-24	-	2 084	(2 021)
Razem pozycje zabezpieczające			29 465	2 369	(6 625)

Łączny wynik na rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej ujęty w rachunku zysków i strat w 2016 i 2015 roku

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2016	2015
Przychody odsetkowe na instrumentach pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej (Nota 7)	7 480	5 533
Wynik z wyceny pozycji zabezpieczanej (Nota 9)	(7 775)	4 233
Wynik z wyceny instrumentów zabezpieczających (Nota 9)	7 452	(6 625)
Łączny wynik na rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	7 157	3 141

Wartość godziwa (równa wartości księgowej) instrumentów pochodnych zabezpieczających została zaprezentowana w Nocie 19 "Pochodne instrumenty finansowe".

21. Kredyty i pożyczki udzielone klientom

	31.12.2016	31.12.2015
Kredyty i pożyczki udzielone klientom korporacyjnym	4 957 222	4 701 272
Kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym	4 407 440	2 641 448
Kredyty i pożyczki udzielone klientom budżetowym	140 490	146 317
Inne należności	7 706	95
Kredyty i pożyczki (brutto) od klientów	9 512 858	7 489 132
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości utworzone na należności od klientów (wielkość ujemna)	(101 353)	(97 389)
Kredyty i pożyczki (netto) od klientów	9 411 505	7 391 743
Krótkoterminowe (do 1 roku)	683 724	678 031
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	8 727 781	6 713 712

Według stanu na 31 grudnia 2016 roku w portfelu kredytowym Banku wartość bilansowa brutto kredytów udzielonych klientom korporacyjnym, indywidualnym oraz dla sektora budżetowego w oparciu o zmienną stopę procentową wynosiła 9 505 133 tys. zł, w oparciu o stałą stopę procentową 19 tys. zł. Według stanu na 31 grudnia 2015 roku w oparciu o zmienną stopę procentową wartość bilansowa brutto wynosiła 7 489 018 tys. zł, a w oparciu o stałą stopę procentową 19 tys. zł.

Pozycja "Inne należności" obejmuje zabezpieczenia gotówkowe złożone przez Bank pod transakcje pochodne z centralną izbą rozliczeniową.

mBank Hipoteczny S.A.Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości
Finansowej za 2016 rok

(w tys. zł)

Wartość bilansowa brutto portfela detalicznego pozyskanego w ramach współpracy z mBank S.A. wyniosła:

- według stanu na 31 grudnia 2016 roku - 4 344 866 tys. zł,
- według stanu na 31 grudnia 2015 roku - 2 569 974 tys. zł.

Wartość bilansowa brutto portfela komercyjnego przeniesionego w ramach poolingu komercyjnego z mBank S.A. wyniosła:

- według stanu na 31 grudnia 2016 roku - 261 375 tys. zł,
- według stanu na 31 grudnia 2015 roku - 251 982 tys. zł.

Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek

	31.12.2016	31.12.2015
Poniesione, ale nie zidentyfikowane straty		
Zaangażowanie bilansowe brutto	9 199 935	7 284 837
Odpis aktualizujący na ekspozycje analizowane portfelowo	(9 775)	(14 338)
Zaangażowanie bilansowe netto	9 190 160	7 270 499
Należności, które utraciły wartość		
Kredyty udzielone klientom korporacyjnym	304 605	198 551
Kredyty udzielone klientom indywidualnym	8 318	5 744
Zaangażowanie bilansowe brutto razem	312 923	204 295
Odpis aktualizujący na ekspozycje, które utraciły wartość	(91 578)	(83 051)
Zaangażowanie bilansowe netto	221 345	121 244

Zmiany stanu odpisów na utratę wartości kredytów i pożyczek

	Stan odpisów na 01.01.2016	Utworzenie odpisów	Rozwiązanie odpisów	Należności spisane w ciężar odpisów	Pozostałe zmiany	Stan odpisów na 31.12.2016
Klienci korporacyjni	(94 546)	(40 965)	20 784	17 413	5	(97 309)
Klienci indywidualni	(2 799)	(4 563)	3 185	175	-	(4 002)
Klienci budżetowi	(44)	-	7	-	(5)	(42)
Ogółem zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość kredytów i pożyczek	(97 389)	(45 528)	23 976	17 588	-	(101 353)

	Stan odpisów na 01.01.2015	Utworzenie odpisów	Rozwiązanie odpisów	Należności spisane w ciężar odpisów	Pozostałe zmiany	Stan odpisów na 31.12.2015
Klienci korporacyjni	(85 356)	(35 687)	11 428	15 069	-	(94 546)
Klienci indywidualni	(2 291)	(3 216)	2 708	-	-	(2 799)
Klienci budżetowi	(52)	-	8	-	-	(44)
Ogółem zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość kredytów i pożyczek	(87 699)	(38 903)	14 144	15 069	-	(97 389)

Kredyty i pożyczki udzielone klientom w podziale na jakość portfela

Kredyty i pożyczki udzielone klientom	31.12.2016		31.12.2015	
	zaangażowanie (tys. zł)	udział/pokrycie (%)	zaangażowanie (tys. zł)	udział/pokrycie (%)
Nieprzeterminowane, bez rozpoznanej utraty wartości	8 987 247	94,47	7 082 378	94,57
Przeterminowane, bez rozpoznanej utraty wartości	212 688	2,24	202 459	2,70
Pozycje z rozpoznaną utratą wartości	312 923	3,29	204 295	2,73
Razem brutto	9 512 858	100,00	7 489 132	100,00
Odpis na kredyty nieprzeterminowane, bez rozpoznanej utraty wartości	(9 280)	(0,10)	(13 650)	(0,18)
Odpis na kredyty przeterminowane, bez rozpoznanej utraty wartości	(495)	(0,01)	(688)	(0,01)
Odpis na kredyty z rozpoznaną utratą wartości	(91 578)	(0,96)	(83 051)	(1,11)
Odpis razem	(101 353)	(1,07)	(97 389)	(1,30)
Razem netto	9 411 505	98,93	7 391 743	98,70

Kredyty i pożyczki nieprzeterminowane, bez rozpoznanej utraty wartości

Kwoty brutto kredytów i pożyczek nieprzeterminowanych, bez rozpoznanej utraty wartości według oceny ratingowej przedstawiono poniżej.

	score z modeli wewnętrznych 31.12.2016		31.12.2016	score z modeli wewnętrznych 31.12.2015		31.12.2015
	[SCOREmin brak oceny ratingowej]	[SCOREmax brak oceny ratingowej]		[SCOREmin brak oceny ratingowej]	[SCOREmax brak oceny ratingowej]	
Ekspozycje stale wyłączone z metody IRB			437 400			498 212
Ekspozycje podlegające czasowemu wyłączeniu spod metody IRB - portfel detaliczny pozyskany przy współpracy z mBank S.A.	-	-	4 302 793	-	-	2 550 076
Ekspozycje objęte metodą IRB - kredytowanie specjalistyczne, w tym:	-	-	4 247 054	-	-	4 034 090
- kategoria nadzorcza 1	45	54	2 244	45	54	8 813
- kategoria nadzorcza 2	23	45	4 071 392	24	45	3 562 921
- kategoria nadzorcza 3	11	23	133 811	12	24	338 330
- kategoria nadzorcza 4	1	11	1 328	1	12	7 957
- kategoria nadzorcza 5	default	default	38 279	default	default	116 069
Razem			8 987 247			7 082 378

Do kalkulacji wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego Bank stosuje metodę wewnętrznych ratingów (IRB) z zastosowaniem podejścia nadzorczego w zakresie przypisywania kategorii ryzyka ekspozycjom z tytułu kredytowania specjalistycznego. Przypisanie do odpowiedniej kategorii nadzorczej odbywa się po ocenie ryzyka transakcji z wykorzystaniem zbudowanych przez Bank wewnętrznych modeli ratingowych oraz modelu funkcji przejścia, dokonującego transformacji oceny punktowej nadawanej w ramach danych modeli wewnętrznych na kategorie nadzorcze. Poszczególne kategorie nadzorcze wymienione w powyższej tabeli określają nadzorcze wagi ryzyka i oczekiwane straty.

Na podstawie corocznego przeglądu funkcji przejścia, 1 marca 2016 roku wprowadzono zmiany w mapie przejścia - obniżono granicę pomiędzy kategorią nadzorczą 2 i kategorią nadzorczą 3 z 24 do 23 punktów, a pomiędzy kategorią nadzorczą 3 i kategorią nadzorczą 4 z 12 do 11 punktów. Przegląd został przeprowadzony w oparciu o zaktualizowaną próbę, a zmiana granic mapowania funkcji przejścia nie wpłynęła znacząco na wymóg kapitałowy wyznaczony zgodnie z metodą wewnętrznych ratingów - wpływ zmiany oszacowano jako zmniejszenie wymogów kapitałowych w wysokości 0,63% wartości obliczonych na 31.12.2015 r.

Zgodnie z pierwotną wersją planu stopniowego wdrożenia, metodą IRB miały zostać objęte ekspozycje z tytułu finansowania specjalistycznego w portfelu komercyjnym, jednak w efekcie realizacji strategii biznesowej i spodziewanego znaczącego wzrostu udziału ekspozycji detalicznych w sumie bilansowej Banku, 10 grudnia 2013 roku Bank podjął wewnętrzną uchwałę w sprawie zmiany zakresu wdrożenia metody IRB, natomiast 12 grudnia 2013 roku przekazano do KNF informację o rozszerzeniu planu stopniowego wdrożenia metody wewnętrznych ratingów o portfel detaliczny pozyskany przy współpracy z mBank S.A. Stosowanie stałego wyłączenia z metody IRB w stosunku do tej klasy ekspozycji nie znajdowało dłużej uzasadnienia i stanowiło zagrożenie w kontekście wskaźnika stałych wyłączeń. Bank przewiduje rozpoczęcie obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego dla ekspozycji obecnie objętych czasowym wyłączeniem z metody IRB w III kwartale 2017 roku, po uzyskaniu odpowiedniej zgody od władz nadzorczych.

Portfel detaliczny pozyskany przy współpracy z mBank S.A., objęty czasowym wyłączeniem z metody IRB, charakteryzuje się bardzo dobrą jakością, koszty ryzyka kształtują się na bardzo niskim poziomie 0,04%, w portfelu tym występują jedynie pojedyncze przypadki niewykonania zobowiązania, a PD wynosi 0,31%.

Kwoty brutto kredytów i pożyczek nieprzeterminowanych, bez rozpoznanej utraty wartości w podziale na klasy klientów przedstawiono poniżej.

	31.12.2016	31.12.2015
Klienci korporacyjni	4 481 989	4 322 972
Klienci indywidualni	4 357 974	2 612 994
Klienci budżetowi	139 578	146 317
Inne należności	7 706	95
Razem	8 987 247	7 082 378

Ocena jakości kredytowej kredytów i pożyczek nieprzeterminowanych, bez rozpoznanej utraty wartości

	31.12.2016	31.12.2015
Kredyty i pożyczki o ograniczonym ryzyku kredytowym	256 407	361 058
Kredyty i pożyczki o standardowym ryzyku kredytowym	8 692 383	6 605 066
Kredyty i pożyczki o podwyższonym ryzyku kredytowym	38 457	116 254
Razem	8 987 247	7 082 378

Do portfela kredytów i pożyczek o ograniczonym ryzyku kredytowym Bank zalicza kredyty i pożyczki udzielone klientom budżetowym oraz klientom korporacyjnym, których podstawowym prawnym zabezpieczeniem jest gwarancja lub poręczenie jednostek samorządu terytorialnego. Dodatkowo do tej kategorii Bank zalicza należności z tytułu złożonych w izbie rozliczeniowej depozytów zabezpieczających instrumenty pochodne rozliczane za pośrednictwem kontrahenta centralnego. Do portfela kredytów i pożyczek o standardowym ryzyku kredytowym Bank zalicza kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym i korporacyjnym, których podstawowym zabezpieczeniem jest hipoteka ustanowiona na nieruchomości, dla których nie wystąpiły przesłanki utraty wartości.

Do portfela kredytów i pożyczek o podwyższonym ryzyku kredytowym Bank zalicza kredyty i pożyczki udzielone klientom korporacyjnym, dla których wystąpiły przesłanki utraty wartości, ale Bank nie rozpoznaje utraty wartości z uwagi na przewidywanie odzyskania ekspozycji kredytowej w pełnej wysokości.

Kredyty i pożyczki przeterminowane, bez rozpoznanej utraty wartości

Jako zaangażowania przeterminowane przyjmuje się zaangażowania wobec klientów lub banków, dla których przynajmniej jedna z należności jest przeterminowana o jeden dzień lub więcej dni. Przy czym dla portfela udzielonego przy współpracy z mBank S.A. zaangażowanie przeterminowane to zaangażowanie na opóźnionych kontraktach (o jeden lub więcej dni). Dla kredytów i pożyczek przeterminowanych krócej niż o 90 dni nie rozpoznaje się utraty wartości, chyba że inne dostępne informacje świadczą o jej wystąpieniu. W rzadkich przypadkach dla kredytów i pożyczek przeterminowanych dłużej niż o 90 dni Bank nie rozpoznaje utraty wartości jeżeli istnieją szczególne przesłanki świadczące o braku utraty wartości tych kredytów i pożyczek.

Kwoty brutto kredytów i pożyczek, które były przeterminowane, lecz dla których nie rozpoznano utraty wartości, w podziale na klasy klientów przedstawiono poniżej.

Kredyty i pożyczki przeterminowane, bez rozpoznanej utraty wartości (31.12.2016 r.)	Klienci korporacyjni	Klienci indywidualni	Klienci budżetowi	Razem klienci
do 30 dni	140 172	38 268	-	178 440
od 31 do 60 dni	7 935	2 183	912	11 030
od 61 do 90 dni	20 907	142	-	21 049
powyżej 90 dni	1 614	555	-	2 169
Razem	170 628	41 148	912	212 688

Kredyty i pożyczki przeterminowane, bez rozpoznanej utraty wartości (31.12.2015 r.)	Klienci korporacyjni	Klienci indywidualni	Klienci budżetowi	Razem klienci
do 30 dni	148 326	19 996	-	168 322
od 31 do 60 dni	-	1 861	-	1 861
od 61 do 90 dni	16 240	708	-	16 948
powyżej 90 dni	15 183	145	-	15 328
Razem	179 749	22 710	-	202 459

Kredyty i pożyczki, dla których rozpoznano utratę wartości

Kwoty brutto kredytów i pożyczek, dla których rozpoznano utratę wartości (przed uwzględnieniem przepływów pieniężnych z tytułu posiadanych zabezpieczeń), w podziale na klasy aktywów przedstawiono poniżej.

Kredyty i pożyczki, dla których rozpoznano utratę wartości	Klienci korporacyjni	Klienci indywidualni	Razem klienci
31.12.2016 r.			
Kredyty i pożyczki z utratą wartości (wartość brutto)	304 605	8 318	312 923
Szacowane kwoty odzysku z wpłat własnych i z zabezpieczeń	215 150	5 926	221 076
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	89 185	2 393	91 578
Wartość bankowo-hipoteczna nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie kredytów	426 670	18 861	445 531
31.12.2015 r.			
Kredyty i pożyczki z utratą wartości (wartość brutto)	198 551	5 744	204 295
Szacowane kwoty odzysku z wpłat własnych i z zabezpieczeń	117 167	3 969	121 136
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	81 276	1 775	83 051
Wartość bankowo-hipoteczna nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie kredytów	265 800	16 196	281 996

W pozycji wartość bankowo-hipoteczna nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie kredytów Bank pokazał aktualną wartość przyjętych zabezpieczeń, nieskorygowaną do zmniejszającej się wartości ekspozycji kredytowej. Wartość bankowo-hipoteczna nieruchomości stanowiących zabezpieczenie kredytów udzielonych przez Bank przewyższa wartość zaangażowania, dlatego w przypadku wystąpienia dodatkowych należności związanych z ekspozycjami, np. dodatkowych kosztów egzekucyjnych itp. Bank będzie w stanie zaspokoić swoje roszczenia.

Wartość bankowo-hipoteczna nieruchomości ustalana jest na potrzeby Banku i stanowi wartość, która w jego ocenie odzwierciedla poziom ryzyka związanego z nieruchomością, jako przedmiotem zabezpieczenia udzielanych kredytów. Wartość bankowo-hipoteczna nieruchomości uwzględnia w szczególności jedynie te cechy nieruchomości oraz związane z nią dochody, które przy założeniu racjonalnej eksploatacji mają charakter trwały, i które może uzyskać każdy posiadacz tej nieruchomości.

Finansowy efekt zabezpieczeń

W poniższej notce zaprezentowano wpływ wartości przyjętych przez Bank zabezpieczeń związanych z udzielonymi przez Bank kredytami i pożyczkami na poziom utworzonych odpisów.

Stan na 31 grudnia 2016 roku	Wartość brutto	Odpisy utworzone	Odpisy bez uwzględnienia przepływów z zabezpieczeń	Finansowy efekt zabezpieczeń
Dane bilansowe				
Należności od banków	16 262	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	9 512 858	(101 353)	(252 123)	150 770
Klienci korporacyjni	4 957 222	(97 309)	(240 481)	143 172
Klienci indywidualni	4 407 440	(4 002)	(11 600)	7 598
Klienci budżetowi	140 490	(42)	(42)	-
Inne należności	7 706	-	-	-
Razem dane bilansowe	9 529 120	(101 353)	(252 123)	150 770
Dane pozabilansowe				
Zobowiązania do udzielenia kredytów	1 269 921	(54)	(67)	13
Razem dane pozabilansowe	1 269 921	(54)	(67)	13

mBank Hipoteczny S.A.Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości
Finansowej za 2016 rok

(w tys. zł)

Stan na 31 grudnia 2015 roku	Wartość brutto	Odpisy utworzone	Odpisy bez uwzględnienia przepływów z zabezpieczeń	Finansowy efekt zabezpieczeń
Dane bilansowe				
Należności od banków	205 180	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	7 489 132	(97 389)	(182 824)	85 435
Klienci korporacyjni	4 701 272	(94 546)	(173 827)	79 281
Klienci indywidualni	2 641 448	(2 799)	(8 953)	6 154
Klienci budżetowi	146 317	(44)	(44)	-
Inne należności	95	-	-	-
Razem dane bilansowe	7 694 312	(97 389)	(182 824)	85 435
Dane pozabilansowe				
Zobowiązania do udzielenia kredytów	979 967	(18)	(35)	17
Razem dane pozabilansowe	979 967	(18)	(35)	17

22. Inwestycyjne papiery wartościowe

	31.12.2016		
	Inwestycyjne papiery wartościowe, na których nie ustanowiono zabezpieczeń	Inwestycyjne papiery wartościowe, na których ustanowiono zabezpieczenia	Razem inwestycyjne papiery wartościowe
Dłużne papiery wartościowe:	1 043 374	90 675	1 134 049
Emitowane przez rząd	811 912	90 675	902 587
- obligacje rządowe	811 912	90 675	902 587
Emitowane przez bank centralny	231 462	-	231 462
- bony pieniężne	231 462	-	231 462
Dłużne papiery wartościowe razem	1 043 374	90 675	1 134 049
Krótkoterminowe (do 1 roku)	357 323	1 008	358 331
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	686 051	89 667	775 718
Oparte na stałej stopie procentowej	649 846	-	649 846
Oparte na zmiennej stopie procentowej	393 528	90 675	484 203

	31.12.2015		
	Inwestycyjne papiery wartościowe, na których nie ustanowiono zabezpieczeń	Inwestycyjne papiery wartościowe, na których ustanowiono zabezpieczenia	Razem inwestycyjne papiery wartościowe
Dłużne papiery wartościowe:	680 092	68 413	748 505
Emitowane przez rząd	210 229	68 413	278 642
- obligacje rządowe	210 229	68 413	278 642
Emitowane przez bank centralny	469 863	-	469 863
- bony pieniężne	469 863	-	469 863
Dłużne papiery wartościowe razem	680 092	68 413	748 505
Krótkoterminowe (do 1 roku)	569 139	2 070	571 209
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	110 953	66 343	177 296
Oparte na stałej stopie procentowej	569 140	2 070	571 210
Oparte na zmiennej stopie procentowej	110 952	66 343	177 295

Zmiana stanu inwestycyjnych papierów wartościowych

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2016	2015
Inwestycyjne papiery wartościowe		
Stan na początek okresu	748 505	735 220
Zwiększenia	18 243 642	29 369 527
Zmniejszenia (sprzedaż, wykup, umorzenie)	(17 855 637)	(29 355 110)
Zyski/straty z tyt. zmian wartości godziwej	(2 461)	(1 132)
Stan na koniec okresu	1 134 049	748 505

23. Wartości niematerialne

	31.12.2016	31.12.2015
Koncesje, patenty, licencje i podobne wartości, w tym:	4 842	5 556
- oprogramowanie komputerowe	4 842	5 556
Wartości niematerialne w toku wytwarzania	8 515	2 596
Wartości niematerialne, razem	13 357	8 152

Zmiana stanu wartości niematerialnych

Zmiana stanu w okresie od 01.01.2016 roku do 31.12.2016 roku	Nabyte oprogramowanie komputerowe	Wartości niematerialne w toku wytwarzania	Razem
Wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu: 01.01.2016 r.	16 314	2 596	18 910
Zwiększenia (z tytułu)	534	5 922	6 456
- zakupu	534	5 922	6 456
Zmniejszenia (z tytułu)	(109)	(3)	(112)
- inne zmniejszenia	(109)	(3)	(112)
Wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu: 31.12.2016 r.	16 739	8 515	25 254
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu: 01.01.2016 r.	(10 758)	-	(10 758)
Amortyzacja za okres (z tytułu)	(1 139)	-	(1 139)
- odpisów	(1 190)	-	(1 190)
- korekty odpisów	51	-	51
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu: 31.12.2016 r.	(11 897)	-	(11 897)
Wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu: 31.12.2016 r.	4 842	8 515	13 357

mBank Hipoteczny S.A.Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości
Finansowej za 2016 rok

(w tys. zł)

Zmiana stanu w okresie od 01.01.2015 roku do 31.12.2015 roku	Nabyte oprogramowanie komputerowe	Wartości niematerialne w toku wytwarzania	Razem
Wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu: 01.01.2015 r.	13 632	1 349	14 981
Zwiększenia (z tytułu)	3 539	3 002	6 541
- zakupu	1 784	3 002	4 786
- przeniesienia z wartości niematerialnych w toku wytwarzania	1 755	-	1 755
Zmniejszenia (z tytułu)	(857)	(1 755)	(2 612)
- przeniesienia z wartości niematerialnych w toku wytwarzania	-	(1 755)	(1 755)
- likwidacji	(857)	-	(857)
Wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu: 31.12.2015 r.	16 314	2 596	18 910
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu: 01.01.2015 r.	(9 907)	-	(9 907)
Amortyzacja za okres (z tytułu)	(851)	-	(851)
- odpisów	(1 708)	-	(1 708)
- likwidacji	857	-	857
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu: 31.12.2015 r.	(10 758)	-	(10 758)
Wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu: 31.12.2015 r.	5 556	2 596	8 152

24. Rzeczowe aktywa trwałe

	31.12.2016	31.12.2015
Urządzenia techniczne i maszyny	5 653	5 608
Środki transportu	116	392
Środki trwałe w budowie	679	237
Pozostałe środki trwałe	1 155	1 286
Rzeczowe aktywa trwałe, razem	7 603	7 523

Zmiana stanu rzeczowych aktywów trwałych

Zmiana stanu w okresie od 01.01.2016 roku do 31.12.2016 roku	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na początek okresu: 01.01.2016 r.	19 861	2 131	5 439	237	27 668
Zwiększenia (z tytułu)	1 743	-	240	442	2 425
- zakupu	1 743	-	236	442	2 421
- inne zwiększenia	-	-	4	-	4
Zmniejszenia (z tytułu)	(2 413)	(1 357)	(125)	-	(3 895)
- sprzedaży	-	(1 357)	-	-	(1 357)
- likwidacji	(2 328)	-	(116)	-	(2 444)
- inne zmniejszenia	(85)	-	(9)	-	(94)
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu: 31.12.2016 r.	19 191	774	5 554	679	26 198
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu: 01.01.2016 r.	(14 253)	(1 706)	(4 153)	-	(20 112)
Amortyzacja za okres (z tytułu)	715	1 048	(246)	-	1 517
- odpisów	(1 658)	(85)	(367)	-	(2 110)
- korekty odpisów	47	-	5	-	52
- sprzedaży	-	1 133	-	-	1 133
- likwidacji	2 326	-	116	-	2 442
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu: 31.12.2016 r.	(13 538)	(658)	(4 399)	-	(18 595)
Odpis z tytułu utraty wartości na początek okresu: 01.01.2016 r.	-	(33)	-	-	(33)
- zmniejszenie	-	33	-	-	33
Odpis z tytułu utraty wartości na koniec okresu: 31.12.2016 r.	-	-	-	-	-
Wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu: 31.12.2016 r.	5 653	116	1 155	679	7 603

mBank Hipoteczny S.A.

Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2016 rok

(w tys. zł)

Zmiana stanu w okresie od 01.01.2015 roku do 31.12.2015 roku	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na początek okresu: 01.01.2015 r.	19 043	2 211	4 982	-	26 236
Zwiększenia (z tytułu)	2 203	-	877	1 199	4 279
- zakupu	1 704	-	414	1 199	3 317
- przeniesienia z środków trwałych w budowie	499	-	463	-	962
Zmniejszenia (z tytułu)	(1 385)	(80)	(420)	(962)	(2 847)
- sprzedaży	-	(80)	-	-	(80)
- likwidacji	(1 385)	-	(420)	-	(1 805)
- przeniesienia z środków trwałych w budowie	-	-	-	(962)	(962)
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu: 31.12.2015 r.	19 861	2 131	5 439	237	27 668
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu: 01.01.2015 r.	(13 325)	(1 566)	(4 079)	-	(18 970)
Amortyzacja za okres (z tytułu)	(928)	(140)	(74)	-	(1 142)
- odpisów	(2 307)	(195)	(489)	-	(2 991)
- sprzedaży	-	55	-	-	55
- likwidacji	1 379	-	415	-	1 794
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu: 31.12.2015 r.	(14 253)	(1 706)	(4 153)	-	(20 112)
Odpis z tytułu utraty wartości na początek okresu: 01.01.2015 r.	-	(25)	-	-	(25)
- zwiększenie	-	(12)	-	-	(12)
- zmniejszenie	-	4	-	-	4
Odpis z tytułu utraty wartości na koniec okresu: 31.12.2015 r.	-	(33)	-	-	(33)
Wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu: 31.12.2015 r.	5 608	392	1 286	237	7 523

25. Inne aktywa

	31.12.2016	31.12.2015
Pozostałe, w tym:	7 389	9 479
- zapasy	3 432	6 768
- pozostałe rozliczenia międzyokresowe czynne	1 255	1 149
- dłużnicy	822	438
- przychody do otrzymania	410	670
- należność z tytułu rozliczeń modelu agencyjnego	1 431	425
- inne	39	29
Inne aktywa, razem	7 389	9 479
Krótkoterminowe (do 1 roku)	7 389	9 479
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	-	-

Na zapasy składają się aktywa przejęte za długi opisane w nocie 3.1.4.

26. Zobowiązania wobec innych banków

	31.12.2016	31.12.2015
Kredyty otrzymane	2 979 842	2 513 519
Inne zobowiązania finansowe z odroczonym terminem płatności	311 431	113 011
Zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	25 544	19 807
Depozyty terminowe (w tym jednodniowe)	-	313 404
Zobowiązania wobec innych banków, razem	3 316 817	2 959 741
Krótkoterminowe (do 1 roku)	725 401	589 165
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	2 591 416	2 370 576
Depozyty terminowe o stałych stopach procentowych	-	313 404

mBank Hipoteczny S.A.Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości
Finansowej za 2016 rok

(w tys. zł)

Według stanu na 31 grudnia 2016 inne zobowiązania finansowe z odroczonym terminem płatności dotyczą zobowiązania wynikającego z zawartych z mBank S.A. umów przeniesienia portfela kredytów detalicznych zabezpieczonych hipoteką. Według stanu na 31 grudnia 2015 inne zobowiązania finansowe z odroczonym terminem płatności dotyczą zobowiązania wynikającego z zawartych z mBank S.A. umów przeniesienia portfela kredytów detalicznych zabezpieczonych hipoteką na nieruchomości oraz umów przeniesienia kredytów komercyjnych zabezpieczonych hipoteką. Inne zobowiązania finansowe z odroczonym terminem płatności oprocentowane były według zmiennej stopy procentowej. Transakcje zostały opisane w Nocie 43.

Wszystkie kredyty otrzymane oparte były na zmiennej stopie procentowej.

mBank Hipoteczny S.A. nie dostarczył zabezpieczeń swoim kredytodawcom. Bank nie zarejestrował żadnych naruszeń warunków umownych związanych z zobowiązaniami z tytułu zaciągniętych kredytów.

27. Zobowiązania wobec klientów

	31.12.2016	31.12.2015
Klienci korporacyjni:	36 227	265 364
Środki na rachunkach bieżących	-	242 011
Depozyty terminowe (w tym jednodniowe)	-	20 663
Inne zobowiązania (z tytułu)	36 227	2 690
- zabezpieczeń pieniężnych	747	1 130
- pozostałe	35 480	1 560
Klienci indywidualni:	132	141
Inne zobowiązania (z tytułu)	132	141
- zabezpieczeń pieniężnych	65	65
- pozostałe	67	76
Klienci sektora budżetowego:	35	4
Inne zobowiązania (z tytułu)	35	4
- pozostałe	35	4
Zobowiązania wobec klientów, razem	36 394	265 509
Krótkoterminowe (do 1 roku)	35 585	264 825
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	809	684

W dniu 9 października 2016 roku weszła w życie ustawa z dnia 10 czerwca 2016 roku o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji, która zmieniła ustawę o listach zastawnych i bankach hipotecznych w sposób skutkujący brakiem możliwości dalszego świadczenia przez banki hipoteczne usług prowadzenia rachunków bankowych służących obsłudze projektów inwestycyjnych realizowanych z wykorzystaniem kredytów udzielonych przez banki hipoteczne oraz przyjmowania lokat terminowych. W związku z powyższym Zarząd Banku w dniu 12 lipca 2016 roku Uchwałą Nr 85/2016 podjął decyzję o przeniesieniu dotychczasowej obsługi klientów Banku w zakresie prowadzenia rachunków zastrzeżonych oraz zamkniętych rachunków powierniczych do mBanku w drodze wspólnego oferowania klientom produktów mBanku S.A. spełniających ustalone wymogi funkcjonalności. W grudniu 2016 roku na podstawie decyzji Prezesa Zarządu Banku zostały zamknięte pozostałe, nie przeniesione rachunki zastrzeżone.

W powyższej tabeli w pozycji „pozostałe” według stanu na 31 grudnia 2016 roku zostały zaprezentowane głównie środki, które nie zostały jeszcze rozliczone po zamknięciu rachunków zastrzeżonych i pozostawały na koncie przejściowym do czasu złożenia przez właściciela rachunku stosownych dyspozycji rozliczenia salda.

28. Wyemitowane dłużne papiery wartościowe

Podstawę emisji hipotecznych listów zastawnych stanowią wierzytelności zabezpieczone hipoteką wpisaną w księdze wieczystej na pierwszym miejscu.

Podstawę emisji publicznych listów zastawnych stanowią wierzytelności z tytułu kredytów udzielonych jednostkom samorządu terytorialnego, albo kredyty zabezpieczone poręczeniem jednostek samorządu terytorialnego.

Podstawę emisji listów zastawnych mogą również stanowić środki Banku ulokowane w skarbowych papierach wartościowych, Narodowym Banku Polskim lub w gotówce zwane dalej „Zabezpieczeniem zastępczym”.

Zasady w zakresie dopuszczalnej wysokości Zabezpieczenia zastępczego

Bank jest obowiązany utrzymywać, odrębnie dla hipotecznych listów zastawnych oraz publicznych listów zastawnych, utworzoną ze środków stanowiących Zabezpieczenie zastępcze, nadwyżkę w wysokości nie niższej niż łączna kwota nominalnych wartości odsetek od znajdujących się w obrocie odpowiednio hipotecznych albo publicznych listów zastawnych przypadających do wypłaty w okresie kolejnych 6 miesięcy (zwaną dalej „Nadwyżką”). Środki stanowiące Nadwyżkę nie mogą stanowić podstawy emisji listów zastawnych.

W odniesieniu do okresu porównawczego tj. 31 grudnia 2015 roku Zabezpieczenie zastępcze mogło stanowić podstawę emisji listów zastawnych, do wysokości 10% kwoty zabezpieczonych hipoteką wierzytelności Banku.

Zasady w zakresie ustawowego nadzabezpieczenia listów zastawnych

Suma nominalnych kwot wierzytelności Banku:

- z tytułu kredytów zabezpieczonych hipoteką oraz Zabezpieczenia zastępczego, wpisanych do rejestru zabezpieczenia listów zastawnych, stanowiących podstawę emisji hipotecznych listów zastawnych nie może być niższa niż 110% łącznej kwoty nominalnych wartości znajdujących się w obrocie hipotecznych listów zastawnych, przy czym suma nominalnych kwot wierzytelności Banku zabezpieczonych hipoteką, stanowiących podstawę emisji hipotecznych listów zastawnych, nie może być niższa niż 85% łącznej kwoty nominalnych wartości znajdujących się w obrocie hipotecznych listów zastawnych,
- z tytułu kredytów udzielonych jednostkom samorządu terytorialnego, albo kredytów zabezpieczonych poręczeniem jednostek samorządu terytorialnego oraz Zabezpieczenia zastępczego, wpisanych do rejestru zabezpieczenia listów zastawnych, stanowiących podstawę emisji publicznych listów zastawnych nie może być niższa niż 110% łącznej kwoty nominalnych wartości znajdujących się w obrocie publicznych listów zastawnych, przy czym suma nominalnych kwot wierzytelności Banku z tytułu kredytów udzielonych jednostkom samorządu terytorialnego, albo kredytów zabezpieczonych poręczeniem jednostek samorządu terytorialnego, stanowiących podstawę emisji publicznych listów zastawnych, nie może być niższa niż 85% łącznej kwoty.

W odniesieniu do okresu porównawczego tj. 31 grudnia 2015 roku minimalny, wymagany przez prawo poziom zabezpieczenia listów zastawnych w obrocie był określony jako równowartość nominalnej kwoty wyemitowanych listów zastawnych.

Zasady w zakresie refinansowania kredytów ze środków pochodzących z emisji listów zastawnych

Zgodnie z ustawą o listach zastawnych i bankach hipotecznych ze środków uzyskanych z emisji listów zastawnych Bank może refinansować kredyty zabezpieczone hipoteką oraz nabyte wierzytelności innych banków z tytułu udzielonych przez nie kredytów zabezpieczonych hipoteką; refinansowanie w odniesieniu do pojedynczego kredytu lub pojedynczej wierzytelności nie może jednak przekroczyć kwoty odpowiadającej 60% bankowo-hipotecznej wartości nieruchomości, a w przypadku nieruchomości mieszkalnych 80% bankowo-hipotecznej wartości nieruchomości (według stanu na 31.12.2015 r. limit refinansowania wierzytelności zabezpieczonych hipoteką na nieruchomości mieszkalnej wynosił 60% bankowo-hipotecznej wartości nieruchomości).

mBank Hipoteczny S.A.Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości
Finansowej za 2016 rok

(w tys. zł)

W tabelach poniżej zostały przedstawione dane związane z emisją listów zastawnych według stanu na 31 grudnia 2016 roku oraz według stanu na 31 grudnia 2015 roku.

Dane według stanu na 31.12.2016 r.	Hipoteczne listy zastawne	Publiczne listy zastawne
1. Wartość nominalna listów zastawnych w obrocie	5 267 828	-
2. Wartość nominalna wierzytelności wpisanych do rejestru zabezpieczenia listów zastawnych stanowiących podstawę emisji listów zastawnych (wartość kapitału niezapadłego)	7 297 062	322 753
3. Środki Banku, w postaci obligacji skarbowych, wpisane do rejestru zabezpieczenia listów zastawnych, stanowiące dodatkową podstawę emisji listów zastawnych (Zabezpieczenie zastępcze)	33 465	-
4. Poziom zabezpieczenia listów zastawnych wierzytelnościami (2/1)	138,52%	-
5. Łączny poziom zabezpieczenia listów zastawnych (2+3) / 1	139,16%	-
6. Wartość wierzytelności stanowiących zabezpieczenie emisji hipotecznych listów zastawnych w części nieprzekraczającej 60% wartości bankowo-hipotecznej nieruchomości w przypadku nieruchomości komercyjnych	3 394 475	-
7. Wartość wierzytelności stanowiących zabezpieczenie emisji hipotecznych listów zastawnych w części nieprzekraczającej 80% wartości bankowo-hipotecznej nieruchomości w przypadku nieruchomości mieszkalnych	2 988 910	-

Dopuszczalna wysokość Zabezpieczenia zastępczego według stanu na 31.12.2016 r.	Hipoteczne listy zastawne
1. Środki ulokowane w obligacjach skarbowych	90 000
2. Odestki od listów zastawnych w obrocie przypadające do wypłaty w okresie 6 miesięcy (Nadwyżka)	56 535
3. Dopuszczalna wysokość Zabezpieczenia zastępczego (1-2)	33 465

Dane według stanu na 31.12.2015 r.	Hipoteczne listy zastawne	Publiczne listy zastawne
Wartość nominalna listów zastawnych w obrocie	3 927 227	150 000
Wartość nominalna wierzytelności wpisanych do rejestru zabezpieczenia listów zastawnych stanowiących podstawę emisji listów zastawnych (wartość kapitału niezapadłego)	5 403 757	361 911
Środki Banku, w postaci obligacji skarbowych, wpisane do rejestru zabezpieczenia listów zastawnych, stanowiące dodatkową podstawę emisji listów zastawnych (Zabezpieczenie zastępcze)	60 000	-
Wartość wierzytelności stanowiących zabezpieczenie emisji hipotecznych listów zastawnych w części nieprzekraczającej 60% wartości bankowo-hipotecznej nieruchomości	4 342 172	-

Łączna kwota nominalna listów zastawnych w obrocie, zarówno na 31 grudnia 2016 roku jak według stanu na 31 grudnia 2015 roku była notowana na dwóch rynkach w ramach CATALYST: Regulowanym Rynku Papierów Wartościowych prowadzonym przez spółkę BondSpot SA oraz regulowanym rynku giełdowym równoległym prowadzonym przez GPW w Warszawie.

mBank Hipoteczny S.A.Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości
Finansowej za 2016 rok

(w tys. zł)

Stan na 31.12.2016 r.

Dłużne instrumenty finansowe według rodzaju	Wartość nominalna	Oprocentowanie na 31.12.2016	Gwarancje / zabezpieczenia	Termin wykupu	Stan zobowiązania
Emisje długoterminowe (o terminie pierwotnym powyżej jednego roku)					
Listy zastawne (PLN)	200 000	2,79%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2017-06-16	200 194
Listy zastawne (PLN)	200 000	3,09%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2017-04-20	201 188
Listy zastawne (PLN)	200 000	3,50%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2018-06-15	200 122
Listy zastawne (EUR)	10 000	1,70%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2017-10-19	44 378
Listy zastawne (PLN)	80 000	2,81%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2019-06-21	80 015
Listy zastawne (EUR)	30 000	2,75%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2020-07-28	132 936
Listy zastawne (EUR)	50 000	0,82%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2018-10-22	221 338
Listy zastawne (EUR)	7 500	0,61%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2018-02-15	33 202
Listy zastawne (EUR)	8 000	3,50%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2029-02-28	35 816
Listy zastawne (EUR)	15 000	3,50%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2029-03-15	67 198
Listy zastawne (EUR)	20 000	3,20%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2029-05-30	88 700
Listy zastawne (PLN)	300 000	2,72%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2022-07-28	302 501
Listy zastawne (PLN)	200 000	2,72%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2023-02-20	201 224
Listy zastawne (EUR)	20 000	1,12%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2018-10-22	88 459
Listy zastawne (EUR)	50 000	0,56%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2019-10-15	221 119
Listy zastawne (PLN)	200 000	2,58%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2022-04-28	200 281
Listy zastawne (EUR)	20 000	1,14%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2022-02-25	88 653
Listy zastawne (PLN)	250 000	2,67%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2023-10-16	250 372
Listy zastawne (EUR)	11 000	1,29%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2025-04-24	48 756
Listy zastawne (EUR)	50 000	0,37%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2020-06-24	220 782
Listy zastawne (PLN)	500 000	2,83%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2020-09-10	499 677
Listy zastawne (PLN)	255 000	2,88%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2021-09-20	254 525
Listy zastawne (PLN)	300 000	2,93%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2021-03-05	299 906
Listy zastawne (EUR)	50 000	0,56%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2021-06-21	220 681
Listy zastawne (PLN)	50 000	2,91%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2020-04-28	50 879
Listy zastawne (PLN)	100 000	2,91%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2020-04-28	101 662
Listy zastawne (EUR)	70 000	1,05%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2019-08-28	309 986
Listy zastawne (EUR)	13 000	1,18%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2026-09-20	57 444
Listy zastawne (EUR)	35 000	1,18%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2026-09-20	154 570
Listy zastawne (PLN)	400 000	2,58%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2018-07-25	400 432
Obligacje (PLN)	20 000	3,24%	niezabezpieczone	2019-01-16	20 275
Obligacje (PLN)	60 000	3,17%	niezabezpieczone	2019-01-21	60 315
Emisje krótkoterminowe (o terminie pierwotnym poniżej jednego roku)					
Obligacje (PLN)	40 000	2,20%	niezabezpieczone	2017-04-20	39 732
Obligacje (PLN)	10 000	2,12%	niezabezpieczone	2017-01-10	9 995
Obligacje (PLN)	86 000	2,09%	niezabezpieczone	2017-01-02	85 995
Obligacje (PLN)	15 000	2,12%	niezabezpieczone	2017-02-03	14 971
Obligacje (PLN)	80 000	2,13%	niezabezpieczone	2017-02-09	79 813
Obligacje (PLN)	100 000	2,10%	niezabezpieczone	2017-01-04	99 982
Obligacje (PLN)	17 000	2,13%	niezabezpieczone	2017-02-16	16 953
Obligacje (PLN)	60 000	2,13%	niezabezpieczone	2017-03-02	59 784
Obligacje (PLN)	200 000	2,13%	niezabezpieczone	2017-03-02	199 281
Obligacje (PLN)	15 000	2,13%	niezabezpieczone	2017-03-13	14 936
Obligacje (PLN)	15 000	2,13%	niezabezpieczone	2017-03-21	14 929
Obligacje (PLN)	10 000	2,04%	niezabezpieczone	2017-02-17	9 973
Obligacje (PLN)	30 000	2,13%	niezabezpieczone	2017-03-24	29 853
Obligacje (PLN)	60 000	2,04%	niezabezpieczone	2017-02-21	59 824
Obligacje (PLN)	20 000	2,15%	niezabezpieczone	2017-04-04	19 888
Obligacje (PLN)	10 000	2,04%	niezabezpieczone	2017-02-21	9 971
Stan zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych (wartość bilansowa)					6 123 466

mBank Hipoteczny S.A.Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości
Finansowej za 2016 rok

(w tys. zł)

Stan na 31.12.2015 r.

Dłużne instrumenty finansowe według rodzaju	Wartość nominalna	Oprocentowanie na 31.12.2015	Gwarancje / zabezpieczenia	Termin wykupu	Stan zobowiązania
Emisje długoterminowe (o terminie pierwotnym powyżej jednego roku)					
Listy zastawne (PLN)	255 000	2,87%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2021-09-20	254 365
Listy zastawne (PLN)	500 000	2,82%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2020-09-10	499 473
Listy zastawne (EUR)	50 000	0,56%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2020-06-24	212 540
Listy zastawne (EUR)	11 000	1,29%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2025-04-24	46 917
Listy zastawne (PLN)	250 000	2,68%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2023-10-16	250 279
Listy zastawne (EUR)	20 000	1,14%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2022-02-25	85 241
Listy zastawne (PLN)	200 000	2,59%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2022-04-28	200 175
Listy zastawne (EUR)	50 000	0,82%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2019-10-15	212 991
Listy zastawne (EUR)	20 000	1,12%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2018-10-22	85 094
Listy zastawne (PLN)	200 000	2,73%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2023-02-20	201 153
Listy zastawne (PLN)	300 000	2,72%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2022-07-28	302 336
Listy zastawne (EUR)	20 000	3,20%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2029-05-30	85 281
Listy zastawne (EUR)	15 000	3,50%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2029-03-15	64 621
Listy zastawne (EUR)	8 000	3,50%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2029-02-28	34 432
Listy zastawne (EUR)	7 500	0,85%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2018-02-15	31 958
Listy zastawne (EUR)	50 000	1,08%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2018-10-22	213 187
Listy zastawne (EUR)	30 000	2,75%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2020-07-28	127 653
Listy zastawne (PLN)	80 000	2,77%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2019-06-21	79 985
Listy zastawne (PLN)	150 000	3,59%	Publiczny rejestr listów zastawnych	2016-09-28	151 314
Listy zastawne (PLN)	100 000	3,50%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2016-11-15	100 384
Listy zastawne (EUR)	10 000	1,93%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2017-10-19	42 747
Listy zastawne (PLN)	200 000	3,46%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2018-06-15	199 984
Listy zastawne (PLN)	200 000	3,10%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2017-04-20	201 054
Listy zastawne (PLN)	200 000	2,75%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2017-06-16	200 052
Listy zastawne (PLN)	200 000	2,95%	Hipoteczny rejestr listów zastawnych	2016-04-20	201 132
Obligacje (PLN)	60 000	3,18%	niezabezpieczone	2019-01-21	60 286
Obligacje (PLN)	20 000	3,24%	niezabezpieczone	2019-01-16	20 268
Stan zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych (wartość bilansowa)					4 164 902

Zmiana stanu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2016	2015
Stan na początek okresu	4 164 902	3 171 588
Zwiększenia (z tytułu)	5 662 376	1 647 504
- emisji	5 465 469	1 540 713
- naliczenia odsetek	126 076	97 491
- różnic kursowych	70 831	9 300
Zmniejszenia (z tytułu)	(3 703 812)	(654 190)
- wykupu	(3 577 700)	(550 000)
- spłaty odsetek	(126 112)	(104 190)
Stan na koniec okresu	6 123 466	4 164 902
Krótkoterminowe (do 1 roku)	1 219 878	457 675
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	4 903 588	3 707 227
Dłużne papiery wartościowe o stałych stopach procentowych	1 680 952	529 239
Dłużne papiery wartościowe o zmiennych stopach procentowych	4 442 514	3 635 663

mBank Hipoteczny S.A.Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości
Finansowej za 2016 rok

(w tys. zł)

29. Zobowiązania podporządkowane

ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE	Wartość nominalna	Waluta	Oprocentowanie na 31.12.2016	Termin wymagalności / wykupu	Stan zobowiązania (tys. zł)
Stan na 31 grudnia 2016 r.					
mBANK S.A.	100 000	PLN	5,23%	19.12.2022	100 242
mBANK S.A.	100 000	PLN	5,23%	15.12.2025	100 242

ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE	Wartość nominalna	Waluta	Oprocentowanie na 31.12.2015	Termin wymagalności / wykupu	Stan zobowiązania (tys. zł)
Stan na 31 grudnia 2015 r.					
mBANK S.A.	100 000	PLN	5,22%	19.12.2022	100 242
mBANK S.A.	100 000	PLN	5,23%	15.12.2025	100 657

Zarówno na 31.12.2016 r. jak i na 31.12.2015 r. zobowiązania podporządkowane były oprocentowane według zmiennej stopy procentowej.

Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2016	2015
Stan na początek okresu	200 899	100 257
Zwiększenia (z tytułu)	10 421	105 924
- zaciągnięcia pożyczki	-	100 000
- odsetek od pożyczki	10 421	5 924
Zmniejszenia (z tytułu)	(10 836)	(5 282)
- spłaty odsetek od pożyczki	(10 836)	(5 282)
Stan zobowiązań podporządkowanych na koniec okresu	200 484	200 899
Krótkoterminowe (do 1 roku)	484	899
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	200 000	200 000

30. Pozostałe zobowiązania i rezerwy**30.1. Pozostałe zobowiązania**

	31.12.2016	31.12.2015
Pozostałe zobowiązania (z tytułu)	26 748	20 272
- biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów	20 423	16 924
- rozrachunków z tytułu podatku od pozycji bilansowych Banku	1 764	-
- wierzyciele	1 763	-
- rezerwy na niewykorzystane urlopy	1 137	971
- zobowiązań z tytułu podatku dochodowego od wynagrodzeń, rozrachunki z ZUS z tytułu wynagrodzeń, rozrachunki z tytułu VAT	927	956
- rozliczeń z ubezpieczycielami	446	1 353
- pozostałe	288	68
Pozostałe zobowiązania, razem	26 748	20 272
Krótkoterminowe (do 1 roku)	26 748	20 272
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	-	-

mBank Hipoteczny S.A.Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości
Finansowej za 2016 rok

(w tys. zł)

30.2. Rezerwy

	31.12.2016	31.12.2015
Rezerwy (z tytułu)	160	166
- pozabilansowe udzielone zobowiązania warunkowe	54	18
- rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe	106	93
- rezerwy na sprawy sądowe	-	55
Rezerwy, razem	160	166
Krótkoterminowe (do 1 roku)	55	75
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	105	91

Zmiana stanu rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia – rezerwa emerytalno-rentowa

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2016	2015
Stan rezerw na początek okresu	93	88
- odpis na rezerwę	8	6
- koszt odsetkowy	2	3
- zyski i straty aktuarialne ujmowane w pozostałych dochodach całkowitych	3	(4)
- świadczenia wypłacone	-	-
Stan rezerw na koniec okresu	106	93
Przewidywany okres rozliczenia rezerwy:		
Krótkoterminowe (do 1 roku)	1	2
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	105	91

31. Odroczony podatek dochodowy

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego obliczane są w stosunku do wszystkich różnic przejściowych zgodnie z metodą bilansową przy zastosowaniu stawki podatku dochodowego, która będzie obowiązywać w roku powstania obowiązku podatkowego (2016 rok i 2015 rok: 19%).

Poniżej przedstawiono zmiany dotyczące aktywów i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego:

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na 01.01.2016	Przez rachunek zysków i strat	Przez pozostałe dochody całkowite	Stan na 31.12.2016
Odsetki naliczone	9 924	2 972	-	12 896
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	623	1 230	-	1 853
Wycena instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-	424	424
Wartość odpisów aktualizujących wartość należności*	10 700	5 835	-	16 535
Rezerwy i pozostałe zobowiązania dotyczące świadczeń pracowniczych	1 144	281	-	1 425
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości zapasów	48	326	-	374
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	2 282	406	-	2 688
Przychody do rozliczenia (pro wizje rozliczane metodą efektywnej stopy procentowej)	7 606	935	-	8 541
Pozostałe	172	(172)	-	-
Razem aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	32 499	11 813	424	44 736
Realizowane w ciągu 12 miesięcy	35 741			
Do zrealizowania powyżej 12 miesięcy	8 995			

*Pozycja „Wartość odpisów aktualizujących wartość należności” dotyczy odpisów aktualizujących wartość kredytów, dla których Bank spodziewa się, iż ich nieściągalność zostanie udokumentowana.

mBank Hipoteczny S.A.Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości
Finansowej za 2016 rok

(w tys. zł)

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na 01.01.2016	Przez rachunek zysków i strat	Przez pozostałe dochody całkowite	Stan na 31.12.2016
Odsetki naliczone	(7 825)	(1 906)	-	(9 731)
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	(4 702)	(2 052)	-	(6 754)
Wycena instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	(193)	-	44	(149)
Rezerwy i pozostałe zobowiązania dotyczące świadczeń pracowniczych	(6)	-	1	(5)
Koszty zapłacone z góry	(12 273)	(6 720)	-	(18 993)
Różnice kursowe	-	-	-	-
Różnica między amortyzacją podatkową a księgową	(287)	(101)	-	(388)
Pozostałe	-	(72)	-	(72)
Razem rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(25 286)	(10 851)	45	(36 092)

Realizowane w ciągu 12 miesięcy	(36 092)
Do zrealizowania powyżej 12 miesięcy	-

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego (netto)	Stan na 01.01.2016	Przez rachunek zysków i strat	Przez pozostałe dochody całkowite	Stan na 31.12.2016
Razem aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego (netto)	7 213	962	469	8 644

Realizowane w ciągu 12 miesięcy	(351)
Do zrealizowania powyżej 12 miesięcy	8 995

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na 01.01.2015	Przez rachunek zysków i strat	Przez pozostałe dochody całkowite	Stan na 31.12.2015
Odsetki naliczone	12 066	(2 142)	-	9 924
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	2 208	(1 585)	-	623
Wartość odpisów aktualizujących wartość należności*	10 075	625	-	10 700
Rezerwy i pozostałe zobowiązania dotyczące świadczeń pracowniczych	926	218	-	1 144
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości zapasów	-	48	-	48
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	1 400	882	-	2 282
Przychody do rozliczenia (pro wizje rozliczane metodą efektywnej stopy procentowej)	7 869	(263)	-	7 606
Pozostałe	-	172	-	172
Razem aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	34 544	(2 045)	-	32 499

Realizowane w ciągu 12 miesięcy	27 754
Do zrealizowania powyżej 12 miesięcy	4 745

*Pozycja „Wartość odpisów aktualizujących wartość należności” dotyczy odpisów aktualizujących wartość kredytów, dla których Bank spodziewa się, iż ich nieściągalność zostanie udokumentowana.

mBank Hipoteczny S.A.

Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2016 rok

(w tys. zł)

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na 01.01.2015	Przez rachunek zysków i strat	Przez pozostałe dochody całkowite	Stan na 31.12.2015
Odsetki naliczone	(9 677)	1 852	-	(7 825)
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	(5 647)	945	-	(4 702)
Wycena instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	(408)	-	215	(193)
Rezerwy i pozostałe zobowiązania dotyczące świadczeń pracowniczych	(5)	-	(1)	(6)
Koszty zapłacone z góry	(4 834)	(7 439)	-	(12 273)
Różnice kursowe	(2 356)	2 356	-	-
Różnica między amortyzacją podatkową a księgową	(191)	(96)	-	(287)
Razem rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(23 118)	(2 382)	214	(25 286)
Realizowane w ciągu 12 miesięcy	(25 286)			
Do zrealizowania powyżej 12 miesięcy	-			

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego (netto)	Stan na 01.01.2015	Przez rachunek zysków i strat	Przez pozostałe dochody całkowite	Stan na 31.12.2015
Razem aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego (netto)	11 426	(4 427)	214	7 213
Realizowane w ciągu 12 miesięcy	2 468			
Do zrealizowania powyżej 12 miesięcy	4 745			

Podatek odroczony ujęty w rachunku zysków i strat	Rok kończący się 31 grudnia	
	2016	2015
Odsetki naliczone	1 066	(290)
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	(822)	(640)
Wartość odpisów aktualizujących wartość należności*	5 835	625
Rezerwy i pozostałe zobowiązania dotyczące świadczeń pracowniczych	281	218
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości zapasów	326	48
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	406	882
Przychody do rozliczenia (prowinizje rozliczane metodą efektywnej stopy procentowej)	935	(263)
Koszty zapłacone z góry	(6 720)	(7 439)
Różnica między amortyzacją podatkową a księgową	(101)	(96)
Różnice kursowe	-	2 356
Pozostałe	(244)	172
Razem podatek odroczony ujęty w rachunku zysków i strat	962	(4 427)

*Pozycja „Wartość odpisów aktualizujących wartość należności” dotyczy odpisów aktualizujących wartość kredytów, dla których Bank spodziewa się, iż ich nieściągalność zostanie udokumentowana.

Bank dokonuje aktywowania odpisów na kredyty w przypadku oszacowania, że najbardziej prawdopodobnym scenariuszem będzie udokumentowanie nieściągalności zgodnie z obowiązującymi przepisami podatkowymi na skutek prowadzonych działań windykacyjnych.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego są ujmowane w przypadku gdy prawdopodobne jest, że w przyszłości wystąpi dochód do opodatkowania.

32. Różnice między bilansowymi zmianami stanu pozycji oraz zmianami tych pozycji wykazywanymi w działalności operacyjnej w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych

Poniższa tabela stanowi informację dodatkową do sprawozdania z przepływów pieniężnych i prezentuje różnice między bilansowymi zmianami stanu pozycji oraz zmianami stanu tych pozycji wykazywanymi w działalności operacyjnej w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych.

w tys. zł	Rok kończący się 31 grudnia	
	2016	2015
Należności od banków - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	188 918	(174 208)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(2)	7
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(188 918)	174 208
Zmiana stanu należności od banków, razem	(2)	7
Pochodne instrumenty finansowe - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(7 084)	(593)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	4 059	(2 541)
Zmiana stanu z tytułu pochodnych instrumentów finansowych, razem	(3 025)	(3 134)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(2 019 762)	(2 066 002)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	18 584	(3 875)
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(2 001 178)	(2 069 877)
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(385 544)	(13 285)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	1 931	(1 013)
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(238 400)	(10 110)
Wycena ujęta w pozostałych dochodach całkowitych	(2 461)	(1 132)
Zmiana stanu inwestycyjnych papierów wartościowych, razem	(624 474)	(25 540)
Zobowiązania wobec innych banków - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	357 076	979 107
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(1 045)	2 714
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych z działalności finansowej	(341 368)	(349 121)
Zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków, razem	14 663	632 700
Zobowiązania wobec klientów - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(229 116)	15 497
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	37	95
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów, razem	(229 079)	15 592
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych (w tym różnice z rachunkowości zabezpieczeń) - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	1 966 338	989 081
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(6 850)	6 699
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych z działalności finansowej	(1 119 769)	(990 713)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, razem	839 719	5 067
Zobowiązania podporządkowane - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	(414)	100 642
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	414	(642)
Wyłączenie zmiany stanu środków pieniężnych z działalności finansowej	-	(100 000)
Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych, razem	-	-
Pozostałe zobowiązania i rezerwy - zmiana stanu wynikająca z sald bilansowych	6 471	6 349
Wycena aktuarialna rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia ujęta w pozostałych dochodach całkowitych	(3)	4
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań i rezerw, razem	6 468	6 353

33. Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

Zarówno w 2016 roku jak i w 2015 roku Bank nie prowadził żadnych postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej, których wartość stanowi co najmniej 10% kapitałów własnych Banku.

Informacja na temat postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej wniesionych przeciwko Bankowi

1. W dniu 27 października 2016 roku wpłynął do Banku pozew skierowany do Sądu Okręgowego w Warszawie XX Wydział Gospodarczy od kredytobiorcy, któremu Bank wypowiedział umowę kredytu o ustalenie nieważności wypowiedzenia Umowy kredytu, a w dniu 4 października 2016 roku od tego samego kredytobiorcy wpłynął do Banku pozew skierowany do Sądu Okręgowego w Warszawie XX Wydział Gospodarczy o stwierdzenie nieważności Umowy zastawu rejestrowego na udziałach w spółce kredytobiorcy. W obydwu przypadkach Bank złożył odpowiedzi na pozwy.
2. W dniu 15 lutego 2016 roku osoba fizyczna nie będąca klientem Banku wniosła do Sądu Okręgowego w Warszawie XVII wydział Ochrony Konkurencji i Konsumentów pozew o uznanie postanowień umowy o kredyt hipoteczny za niedozwolone. Bank złożył odpowiedź na pozew.
3. Sprawa z powództwa Miasta Stołecznego Warszawa przeciwko mBank Hipoteczny S.A. o zapłatę kwoty 39 tys. zł tytułem odsetek ustawowych od opłaty rocznej za rok 2012 za użytkowanie wieczyste nieruchomości przejętej przez Bank w toku egzekucji z nieruchomości (przysądzenie prawa użytkowania wieczystego przez sąd) położonej w Warszawie przy ul. Nałęczowskiej 33/35 została zakończona w dniu 13 października 2016 roku. W dniu 20 maja 2015 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wydał w sprawie XXIV C 228/15 wyrok, w którym umorzył postępowanie co do roszczenia głównego (zostało wcześniej zaspokojone przez Bank), oddalił roszczenie Miasta Warszawa o zapłatę odsetek ustawowych w kwocie 39 tys. zł oraz obciążył Bank kosztami procesu w kwocie 9 tys. zł. W dniu 23 czerwca 2015 roku Bank złożył zażalenie na zawarte w wyroku postanowienie o obciążeniu Banku kosztami procesu domagając się zmiany postanowienia w tym zakresie tj. o nie obciążanie Banku kosztami procesu. Powód Miasto Warszawa złożyło w terminie apelację od wyroku w zakresie, w jakim oddalono powództwo o odsetki. W dniu 13 października 2016 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie w sprawie I ACa 1693/15 oddalił apelację miasta stołecznego Warszawy, a jednocześnie w sprawie I ACz 1984/15 oddalił zażalenie Banku na postanowienie o kosztach zawarte w wyroku z dnia 20 maja 2015 roku, zatem wyrok z dnia 20 maja 2015 roku uprawomocnił się w całości. Bank uiszczył miastu Warszawa koszty procesu. Druga sprawa z powództwa Miasta Stołecznego Warszawa przeciwko mBank Hipoteczny S.A. o zapłatę brakującej części opłaty rocznej za użytkowanie wieczyste za rok 2012 nieruchomości położonej w Warszawie przy ul. Nałęczowskiej 33/35 w wysokości 3 tys. zł (po ograniczeniu powództwa) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 18 marca 2016 roku została rozstrzygnięta pozytywnie dla Banku 24 lutego 2017 roku (powództwo Miasta Stołecznego Warszawa zostało oddalone).

mBank Hipoteczny S.A.Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości
Finansowej za 2016 rok

(w tys. zł)

34. Zobowiązania pozabilansowe

31.12.2016	Do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
1. Zobowiązania pozabilansowe udzielone i otrzymane	1 708 584	306 591	-	2 015 175
Zobowiązania udzielone	976 831	306 591	-	1 283 422
1. Zobowiązania finansowe:	976 831	306 591	-	1 283 422
a) Zobowiązania do udzielenia kredytu	973 512	296 409	-	1 269 921
b) Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego	3 319	10 182	-	13 501
Zobowiązania otrzymane:	731 753	-	-	731 753
a) Otrzymane zobowiązania finansowe	731 753	-	-	731 753
2. Pochodne instrumenty finansowe (wartość nominalna kontraktów)	1 732 817	742 400	1 079 456	3 554 673
1. Instrumenty pochodne na stopę procentową		742 400	1 079 456	1 821 856
2. Walutowe instrumenty pochodne	1 732 817	-	-	1 732 817
Pozycje pozabilansowe razem	3 441 401	1 048 991	1 079 456	5 569 848

31.12.2015	Do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
1. Zobowiązania pozabilansowe udzielone i otrzymane	1 036 620	125 079	-	1 161 699
Zobowiązania udzielone	865 853	125 079	-	990 932
1. Zobowiązania finansowe:	865 853	125 079	-	990 932
a) Zobowiązania do udzielenia kredytu	862 469	117 498	-	979 967
b) Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego	3 384	7 581	-	10 965
Zobowiązania otrzymane:	170 767	-	-	170 767
a) Otrzymane zobowiązania finansowe	170 767	-	-	170 767
2. Pochodne instrumenty finansowe (wartość nominalna kontraktów)	1 623 730	426 150	630 702	2 680 582
1. Instrumenty pochodne na stopę procentową	400 000	426 150	630 702	1 456 852
2. Walutowe instrumenty pochodne	1 223 730	-	-	1 223 730
Pozycje pozabilansowe razem	2 660 350	551 229	630 702	3 842 281

35. Aktywa, na których ustanowiono zabezpieczenia

Bank, zgodnie z Ustawą o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym na dzień 31 grudnia 2016 roku posiadał obligacje skarbowe w kwocie 1 008 tys. zł (o wartości nominalnej 1 000 tys. zł), a na dzień 31 grudnia 2015 roku posiadał obligacje skarbowe w kwocie 2 070 tys. zł (o wartości nominalnej 2 000 tys. zł), które stanowiły zabezpieczenie funduszu ochrony środków gwarantowanych. Aktywa te wykazywane są w bilansie w pozycji „Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży”.

Bank zabezpieczył wyemitowane hipoteczne i publiczne listy zastawne wierzytelnościami z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek, które zostały opisane w Nocie 28.

Bank dodatkowo zabezpieczył wyemitowane hipoteczne listy zastawne obligacjami skarbowymi o wartości bilansowej według stanu na 31 grudnia 2016 roku tys. zł 89 667 tys. zł (według stanu na 31.12.2015 r. 66 343 tys. zł).

36. Zarejestrowany kapitał akcyjny

Łączna liczba akcji zwykłych na 31 grudnia 2016 roku wyniosła 3 090 000 sztuk (31 grudnia 2015 roku: 2 990 000 sztuk) o wartości nominalnej 100 zł na jedną akcję.

Bank nie wyemitował akcji uprzywilejowanych, żadne ograniczenia praw związanych z akcjami nie występują. Wszystkie akcje uczestniczą w jednakowym stopniu w podziale dywidendy. Wszystkie wyemitowane akcje są w pełni opłacone. Bank nie posiada własnych akcji.

Zwiększenie liczby akcji w 2016 roku miało miejsce z uwagi na przeprowadzenie przez mBank Hipoteczny S.A. emisji 100 000 akcji zwykłych imiennych, o wartości nominalnej 100 zł każda i cenie emisyjnej 1 000 zł każda, na podstawie uchwały nr 1 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy mBanku Hipotecznego S.A., które odbyło się 2 czerwca 2016 roku. Nowe akcje zostały zaoferowane do objęcia spółce mBank S.A. w drodze subskrypcji prywatnej. Akcje zostały w pełni opłacone 24 czerwca 2016 roku. W dniu 1 sierpnia 2016 roku sąd rejestrowy dokonał wpisu do rejestru przedsiębiorców podwyższonego kapitału zakładowego.

mBank Hipoteczny S.A.Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości
Finansowej za 2016 rok

(w tys. zł)

Skład akcjonariatu mBanku Hipotecznego S.A. według stanu na 31 grudnia 2016 roku przedstawiony został w poniższej tabeli:

Nazwa akcjonariusza	Kapitał (w zł)	Akcje/Udziały		Głosy na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy	
		Liczba akcji	%	Liczba akcji	%
mBank S.A.	309 000 000	3 090 000	100,00	3 090 000	100,00
Razem	309 000 000	3 090 000	100,00	3 090 000	100,00

Na Banku nie ciążyą żadne zobowiązania z tytułu zatwierdzonej do wypłaty dywidendy.

ZAREJESTROWANY KAPITAŁ AKCYJNY (STRUKTURA) NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2016 ROKU							
Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii / emisji według wartości nominalnej (w zł)	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy
imiennie	-	-	500 000	50 000 000	gotówka	16.04.1999	01.01.2000
imiennie	-	-	850 000	85 000 000	gotówka	20.09.2000	01.01.2001
imiennie	-	-	400 000	40 000 000	gotówka	24.04.2006	01.01.2006
imiennie	-	-	1 000 000	100 000 000	gotówka	08.01.2013	01.01.2013
imiennie	-	-	100 000	10 000 000	gotówka	30.12.2014	01.01.2015
imiennie	-	-	140 000	14 000 000	gotówka	19.08.2015	01.01.2016
imiennie	-	-	100 000	10 000 000	gotówka	01.08.2016	01.01.2017
Liczba akcji, razem			3 090 000				
Zarejestrowany kapitał akcyjny, razem				309 000 000			

37. Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej tworzony jest z nadwyżki osiągniętej przy emisji akcji powyżej wartości nominalnej pozostałej po pokryciu kosztów emisji, z przeznaczeniem na pokrycie strat bilansowych, jakie mogą wynikać w związku z działalnością Banku.

38. Zyski zatrzymane

	31.12.2016	31.12.2015
Pozostały kapitał zapasowy	224 131	211 340
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	42 500	36 500
Wynik roku bieżącego	23 422	18 791
Zyski zatrzymane, razem	290 053	266 631

Pozostały kapitał zapasowy oraz fundusz ogólnego ryzyka bankowego tworzone są z odpisów z zysku i przeznaczone są na cele określone w statucie lub innych przepisach prawa.

Bank jest zobowiązany do przeznaczenia minimum 8% zysku netto na kapitał zapasowy tworzony ustawowo do czasu, aż osiągnie on poziom jednej trzeciej kapitału akcyjnego Banku. Bank może przeznaczyć także część zysku na fundusz ogólnego ryzyka bankowego na pokrycie nieprzewidzianych strat.

Zgodnie z Uchwałą nr 2 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia mBanku Hipotecznego S.A. z dnia 19 kwietnia 2016 roku zysk netto 2015 roku został przeznaczony na:

- kapitał zapasowy w wysokości 12 791 tys. zł,
- fundusz ogólnego ryzyka bankowego w wysokości 6 000 tys. zł.

Bank zamierza przeznaczyć zysk netto 2016 roku na kapitał zapasowy i częściowo na fundusz ogólnego ryzyka bankowego.

39. Inne pozycje kapitału własnego

	31.12.2016	31.12.2015
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	(1 168)	825
Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych	(1 168)	-
Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych	-	825
Zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	22	24
Zyski aktuarialne programu emerytalnego określonych świadczeń	22	24
Dochody całkowite netto, razem	(1 146)	849

40. Dywidenda na akcję

mBank Hipoteczny S.A. nie planuje wypłaty dywidendy za 2016 rok i nie wypłacił jej za 2015 rok.

41. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Dla potrzeb sprawozdania z przepływów pieniężnych saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych zawiera następujące salda o terminie zapadalności od dnia nabycia krótszym niż trzy miesiące.

	31.12.2016	31.12.2015
Kasa, operacje z bankiem centralnym (Nota 17)	5 530	7 521
Należności od banków (Nota 18)	16 262	205 180
Bony pieniężne	231 462	469 863
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych, razem	253 254	682 564

42. Program motywacyjny dla członków Zarządu Banku oraz pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku**Program motywacyjny dla członków Zarządu Banku oraz pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku z 2012 roku (obowiązujący w 2012 i 2013 roku)**

W dniu 19 września 2012 roku Rada Nadzorcza Banku przyjęła „Regulamin zmiennego wynagradzania członków zarządu BRE Banku Hipotecznego”(obecnie: mBanku Hipotecznego S.A.) oraz „Regulamin zmiennego wynagradzania pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku”.

Zgodnie z powyższymi regulaminami Zarząd Banku oraz pracownicy mający istotny wpływ na profil ryzyka Banku część wynagrodzenia zmiennego otrzymują w postaci akcji fantomowych – akcji o charakterze wirtualnym, niezbywalnej, której właściciel nie jest posiadaczem uprawnień, jakie posiada właściciel akcji zwykłych. Akcje fantomowe przyznawane są w liczbie wynikającej z wyceny tych akcji za okres oceny. Wycena akcji fantomowej obliczana jest każdorazowo na koniec roku sprawozdawczego jako iloraz wartości księgowej Banku i liczby akcji zwykłych.

Wynagrodzenie zmienne dla członków Zarządu oraz pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku jest przyznawane zgodnie z następującymi zasadami:

- 1) 50% premii za dany okres jest przyznawane w formie gotówkowej,
- 2) 50% premii za dany okres jest przyznawane w formie bezgotówkowej w akcjach fantomowych, z tego:
 - 20% jest przyznawane w roku następującym po okresie oceny, za który przyznawana jest premia, w terminie do 30 dni kalendarzowych po zatwierdzeniu przez Walne Zgromadzenie rocznego sprawozdania finansowego Banku,
 - 80% jest realizowane w trzech równych rocznych transzach („Odroczone transze”).

Osoba uprawniona nabywa prawo do pierwszej, drugiej i trzeciej odroczonej transzy odpowiednio w drugim, trzecim i czwartym roku kalendarzowym po zakończeniu okresu oceny, jeżeli:

- uzyskała pozytywną ocenę swojej pracy ze strony Rady Nadzorczej, w przypadku członków Zarządu albo osiągnęła poziom oceny za dany rok na poziomie minimum 80%, w przypadku pozostałych pracowników,
- spełnia warunki dotyczące zatrudnienia w Banku oraz
- wynik Banku na koniec odpowiednio pierwszego, drugiego i trzeciego roku kalendarzowego po zakończeniu okresu oceny nie jest niższy od przyjętego na ten rok w planie finansowym, pomniejszonego o 10%.

Każda z odroczonej transz wymienionych powyżej jest przyznawana do 30 dni kalendarzowych po zatwierdzeniu przez Walne Zgromadzenie Banku skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego Banku za dany rok.

Rada Nadzorcza może modyfikować wysokość planowanego wyniku Banku w odniesieniu do sytuacji rynkowej.

Ostatnie rozliczenia tego programu przypadają na 2017 rok.

Program motywacyjny dla członków Zarządu Banku oraz pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku z 2014 roku

Od 2014 roku program motywacyjny dla członków Zarządu uległ zmianie zgodnie z poniższym.

Wynagrodzenie zmienne dla członków Zarządu Banku jest przyznawane zgodnie z następującymi zasadami:

- 1) 60% premii uznaniowej jest wypłacana w roku przyznania premii uznaniowej, z tego 50% w formie wypłaty gotówkowej i 50% w akcjach fantomowych,
- 2) 40% premii uznaniowej jest wypłacana w trzech równych transzach w kolejnych trzech latach następujących po roku przyznania premii uznaniowej, z tego 50% w formie wypłaty gotówkowej i 50% w akcjach fantomowych.

Rada Nadzorcza może podjąć decyzję o wstrzymaniu w całości bądź zmniejszeniu kwoty odroczonej transzy:

- 1) z uwagi na późniejszą ocenę pracy Zarządcy w dłuższym horyzoncie czasowym niż 1 rok obrotowy,
- 2) w przypadku, gdy co najmniej jeden z elementów zawartych w karcie wyników nie zostanie spełniony.

Ponadto Rada Nadzorcza Banku może podjąć decyzję o wstrzymaniu w całości lub zmniejszeniu kwoty premii uznaniowej za dany rok obrotowy, jak również w zakresie odroczonej transzy, w sytuacji powstania straty bilansowej bądź groźby jej nastąpienia albo powstania niewypłacalności Banku. Wstrzymanie w całości bądź zmniejszenie premii uznaniowej i odroczonej transzy dotyczyć może również premii uznaniowej i odroczonej transzy wypłaconej Zarządcy po wygaśnięciu lub rozwiązaniu umowy.

Program motywacyjny dla pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku nie uległ zmianie w stosunku do programu z 2012 roku. Wynagrodzenie zmienne dla pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku jest przyznawane zgodnie z następującymi zasadami:

- 1) 50% premii za dany okres jest przyznawane w formie gotówkowej,
- 2) 50% premii za dany okres jest przyznawane w formie bezgotówkowej w akcjach fantomowych, z tego:
 - 20% jest przyznawane w roku następującym po okresie oceny, za który przyznawana jest premia, w terminie do 30 dni kalendarzowych po zatwierdzeniu przez Walne Zgromadzenie rocznego sprawozdania finansowego Banku,
 - 80% jest realizowane w trzech równych rocznych transzach („Odroczone transze”).

Osoba uprawniona nabywa prawo do pierwszej, drugiej i trzeciej odroczonej transzy odpowiednio w drugim, trzecim i czwartym roku kalendarzowym po zakończeniu okresu oceny, jeżeli:

- uzyskała pozytywną ocenę swojej pracy ze strony Rady Nadzorczej, w przypadku członków Zarządu albo osiągnęła poziom oceny za dany rok na poziomie minimum 80%, w przypadku pozostałych pracowników,
- spełnia warunki dotyczące zatrudnienia w Banku oraz
- wynik Banku na koniec odpowiednio pierwszego, drugiego i trzeciego roku kalendarzowego po zakończeniu okresu oceny nie jest niższy od przyjętego na ten rok w planie finansowym, pomniejszonego o 10%.

Każda z odroczonej transz wymienionych powyżej jest przyznawana do 30 dni kalendarzowych po zatwierdzeniu przez Walne Zgromadzenie Banku skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego Banku za dany rok.

Rada Nadzorcza może modyfikować wysokość planowanego wyniku Banku w odniesieniu do sytuacji rynkowej.

Ostatnie rozliczenia tego programu przypadają na 2018 rok.

Program motywacyjny dla członków Zarządu Banku oraz pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku z 2015 roku

W dniu 26 czerwca 2015 roku Rada Nadzorcza Banku przyjęła politykę wynagrodzeń osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku w mBanku Hipotecznym S.A., która weszła w życie z dniem 1 lipca 2015 roku. W dniu 18 kwietnia 2016 roku Uchwałą Rady Nadzorczej Nr 14/2016 została zatwierdzona zmieniona Polityka wynagrodzeń osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku w mBanku Hipotecznym S.A. zwana dalej „Polityką”, która weszła w życie 1 maja 2016 roku i uchylila poprzednią politykę w tym zakresie. Zmiana dotyczyła wyliczenia średniej wartości akcji fantomowych do realizacji wypłaty nieodroczonej części bezgotówkowej i odroczonej transzy bezgotówkowych. Przed zmianą wartość akcji rozumiana była jako wartość na koniec okresu rocznego poprzedzającego dzień wypłaty. W chwili obecnej średnia wartość akcji fantomowej obliczana jest jako suma wartości akcji fantomowej na koniec okresu rocznego poprzedzającego dzień wypłaty i wartości akcji fantomowej na koniec pierwszego półrocza roku, w którym ma nastąpić wypłata, dzielona przez dwa.

Zgodnie z Polityką w skład wynagrodzenia zmiennego wchodzi premia przyznawana członkowi Zarządu lub pozostałym pracownikom za dany rok obrotowy. Wynagrodzenie zmienne jest ustalane w sposób przejrzysty, możliwy do zweryfikowania, zapewniający efektywną realizację Polityki. Maksymalny poziom wysokości zmiennych składników wynagrodzenia osób objętych Polityką nie może przekroczyć 100% wartości wynagrodzenia zasadniczego wypłaconego członkowi Zarządu lub pozostałym pracownikom za dany rok obrotowy. Wynagrodzenie zmienne stanowi część wynagrodzenia całkowitego (roczne wynagrodzenie zasadnicze oraz wynagrodzenie zmienne) przyznawanego członkowi Zarządu lub pozostałym pracownikom. Jest ono ustalane z uwzględnieniem praktyk rynkowych, zarówno w sektorze bankowym jak i na rynku ogólnopolskim, weryfikowane na podstawie rynkowych raportów płacowych oraz polityki wynagrodzeń Grupy mBanku.

Proces przyznawania i odraczania wynagrodzenia zmiennego dla członków Zarządu Banku:

Rada Nadzorcza ustala kwotę premii poszczególnych członków Zarządu Banku biorąc pod uwagę czy członek Zarządu wykonał ustalony roczny/wieloletni cel biznesowo-rozwojowy - Management By Objective („MBO”). Decyzja o przyznaniu premii i jej wysokości leży w wyłącznej gestii Rady Nadzorczej Banku, która według własnej oceny i decyzji potwierdza osiągnięcie MBO, biorąc pod uwagę sytuację na rynkach finansowych w ostatnim/poprzednich okresach finansowych.

Wynagrodzenie zmienne jest przyznawane zgodnie z następującymi zasadami:

- 60% kwoty premii zostanie wypłacone w roku jej przyznania („premia nieodroczone”), w następujący sposób:
 - 50% z premii nieodroczonej w formie wypłaty gotówkowej oraz
 - 50% z premii nieodroczonej w akcjach fantomowych.
- 40% kwoty premii zostanie wypłacone, w trzech równych transzach („odroczone transze”) w kolejnych trzech latach następujących po roku przyznania premii, w następujący sposób:

- 50% z każdej z odroczonej transz w formie wypłaty gotówkowej oraz
- 50% z każdej z odroczonej transz w formie wypłaty bezgotówkowej w akcjach fantomowych.

Rada Nadzorcza może podjąć decyzję o wstrzymaniu w całości bądź zmniejszeniu kwoty odroczonej transzy, jeżeli:

- stwierdzi, że w dłuższym horyzoncie czasowym (okres co najmniej 3 lat) członek Zarządu poprzez swoje działania lub zaniechania bezpośrednio i negatywnie wpłynął na wynik finansowy i pozycję rynkową Banku lub
- co najmniej jeden z elementów zawartych w karcie wyników nie zostanie spełniony (tj. w przypadku przynajmniej jednej odpowiedzi „TAK” na pytania w niej postawione) lub
- kontrakt menedżerski wygaśnie lub zostanie rozwiązany z powodów innych niż:
 - upływ terminu, na który kontrakt został zawarty,
 - odwołanie członka Zarządu z Zarządu Banku w trakcie trwania kontraktu, z wyłączeniem przyczyn określonych szczegółowo w kontrakcie,
 - przyjęcie nowych obowiązków w ramach Grupy mBanku,
 - przejście członka Zarządu na emeryturę.

Proces przyznawania i odraczania wynagrodzenia zmiennego dla pozostałych pracowników mających wpływ na profil ryzyka Banku:

Zarząd Banku ustala kwotę premii poszczególnych pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku biorąc pod uwagę czy wykonali ustalony roczny/wieloletni cel biznesowo-rozwojowy - MBO. Decyzja o przyznaniu premii i jej wysokości leży w wyłącznej gestii Zarządu Banku, który według własnej oceny i decyzji potwierdza osiągnięcie MBO, biorąc pod uwagę sytuację na rynkach finansowych w ostatnim/poprzednich okresach finansowych.

Wynagrodzenie zmienne jest przyznawane zgodnie z następującymi zasadami:

- 60% kwoty premii zostanie wypłacone w roku jej przyznania („premia nieodroczone”), w następujący sposób:
 - 50% z premii nieodroczonej w formie wypłaty gotówkowej oraz
 - 50% z premii nieodroczonej w akcjach fantomowych,
- 40 % premii zostanie wypłacone, w trzech równych transzach („odroczone transze”) w kolejnych trzech latach następujących po roku przyznania premii, w następujący sposób:
 - 50% z każdej z odroczonej transz w formie wypłaty gotówkowej oraz
 - 50% z każdej z odroczonej transz w akcjach fantomowych.

Zarząd Banku może podjąć decyzję o wstrzymaniu w całości bądź zmniejszeniu kwoty odroczonej transzy:

- jeżeli stwierdzi, że w dłuższym horyzoncie czasowym (okres co najmniej 3 lat) pracownik poprzez swoje działania lub zaniechania bezpośrednio i negatywnie wpłynął na wynik finansowy i pozycję rynkową Banku w okresie oceny. Oceniając działania bądź zaniechania pracownika, Zarząd Banku bierze pod uwagę m.in. wyniki oceny MBO danego pracownika,
- w przypadku rozwiązania umowy o pracę z wyłączeniem przyczyn określonych w umowie o pracę/regulacjach wewnętrznych Banku,

Zarząd Banku może podjąć decyzję o wstrzymaniu w całości bądź zmniejszeniu kwoty premii uznaniowej za dany rok obrotowy, jak również w zakresie odroczonej transzy jeszcze niewypłaconej, w sytuacji powstania straty bilansowej bądź groźby jej nastąpienia albo powstania niebezpieczeństwa niewypłacalności lub utraty płynności Banku

Ostatnie rozliczenia tego programu przypadają na 2019 rok.

Ujęcie księgowe programów motywacyjnych

Świadczenia programu wynagrodzeń dla członków Zarządu oraz pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku rozliczane są zgodnie z MSR 19 „Świadczenia pracownicze”. Zarówno część gotówkowa programu jak i część w akcjach fantomowych rozliczana w środkach pieniężnych powiększa koszt danego okresu w korespondencji z zobowiązaniami. Koszty rozpoznawane są w czasie przez cały okres nabywania uprawnień i ujmowane są w pozycji „Ogólne koszty administracyjne”.

43. Transakcje z podmiotami powiązaniymi

Podmiotem bezpośrednio dominującym wobec mBanku Hipotecznego S.A. jest mBank S.A. Bezpośrednią jednostką dominującą wobec mBanku S.A. jest spółka Commerzbank AG.

Wszystkie transakcje pomiędzy Bankiem, a podmiotami powiązaniymi były transakcjami typowymi i rutynowymi, zawartymi z dniem Zarządu na warunkach nie odbiegających od warunków rynkowych, a ich charakter i warunki wynikały z bieżącej działalności operacyjnej, prowadzonej przez Bank. Transakcje z podmiotami powiązaniymi przeprowadzone w ramach zwykłej działalności operacyjnej obejmują kredyty, depozyty, zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych oraz transakcje pochodne.

Poniższa tabela przedstawia zobowiązania finansowe wobec mBanku S.A. według umownych terminów wymagalności kapitału

31.12.2016	Do 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Depozyty terminowe	-	-	-	-	-	-
Kredyty otrzymane	-	100 184	437 849	1 528 022	913 787	2 979 842
Inne zobowiązania finansowe z odroczonym terminem płatności	-	-	158 209	153 222	-	311 431
Pożyczka podporządkowana	-	-	-	-	200 484	200 484
Zobowiązania z tytułu emisji listów zastawnych i obligacji	-	-	46 895	906 618	16 940	970 453
Pochodne instrumenty finansowe	4 230	1 725	3 504	-	69	9 528
Zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	25 544	-	-	-	-	25 544
Pozostałe zobowiązania	2 742	-	-	-	-	2 742

Inne zobowiązania finansowe z odroczonym terminem płatności dotyczą zobowiązania wynikającego z zawartych z mBankiem S.A. w 2016 roku umów przeniesienia kredytów detalicznych zabezpieczonych hipoteką na nieruchomości.

31.12.2015	Do 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Depozyty terminowe	244 636	55 107	13 661	-	-	313 404
Kredyty otrzymane	-	85 283	170 671	1 458 325	799 240	2 513 519
Inne zobowiązania finansowe z odroczonym terminem płatności	-	-	-	113 011	-	113 011
Pożyczka podporządkowana	-	-	-	-	200 899	200 899
Zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	19 807	-	-	-	-	19 807
Zobowiązania z tytułu emisji listów zastawnych i obligacji	-	-	11 356	5 687	-	17 043
Pochodne instrumenty finansowe	208	204	985	-	2 369	3 766
Pozostałe zobowiązania	1 430	-	-	-	-	1 430

Inne zobowiązania finansowe z odroczonym terminem płatności dotyczą zobowiązania wynikającego z zawartych z mBankiem S.A. w 2015 roku umów przeniesienia kredytów komercyjnych zabezpieczonych hipoteką na nieruchomości.

Najważniejsze umowy zawarte pomiędzy Bankiem a mBankiem S.A. w 2016 roku:

1. W ramach umowy ramowej podpisanej 28 sierpnia 2014 roku o nabywanie portfeli wierzytelności z tytułu kredytów zabezpieczonych hipoteką celem ich zrefinansowania przez emisję hipotecznych listów zastawnych oraz powierzenia przez mBank Hipoteczny S.A. dalszej obsługi nabytych portfeli mBankowi S.A., w 2016 roku zostały zawarte poniższe umowy:
 - w dniu 29 lutego 2016 roku została zawarta umowa przeniesienia portfela pomiędzy mBankiem S.A. a mBankiem Hipotecznym S.A., na podstawie której mBank Hipoteczny S.A. nabył od mBanku S.A. portfel kredytów zabezpieczonych hipoteką o łącznej wartości godziwej 120 078 tys. zł;
 - w dniu 31 marca 2016 roku została zawarta umowa przeniesienia portfela pomiędzy mBankiem S.A. a mBankiem Hipotecznym S.A., na podstawie której mBank Hipoteczny S.A. nabył od mBanku S.A. portfel kredytów zabezpieczonych hipoteką o łącznej wartości godziwej 84 327 tys. zł;
 - w dniu 31 maja 2016 roku została zawarta umowa przeniesienia portfela pomiędzy mBankiem S.A. a mBankiem Hipotecznym S.A., na podstawie której mBank Hipoteczny S.A. nabył od mBanku S.A. portfel kredytów zabezpieczonych hipoteką o łącznej wartości godziwej 157 895 tys. zł;
 - w dniu 29 lipca 2016 roku została zawarta umowa przeniesienia portfela pomiędzy mBankiem S.A. a mBankiem Hipotecznym S.A., na podstawie której mBank Hipoteczny S.A. nabył od mBanku S.A. portfel kredytów zabezpieczonych hipoteką o łącznej wartości godziwej 152 641 tys. zł.

mBank Hipoteczny S.A.Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości
Finansowej za 2016 rok

(w tys. zł)

2. W dniu 21 marca 2016 roku pomiędzy mBankiem S.A. a mBankiem Hipotecznym S.A. została zawarta umowa przeniesienia na rzecz mBanku Hipotecznego S.A. kredytu komercyjnego zabezpieczonego hipoteką w kwocie 32 000 tys. EUR.
3. W dniu 29 stycznia 2016 roku została zawarta umowa zlecenia dotycząca przygotowania i przeprowadzenia emisji listów zastawnych w ramach programu emisji o wartości do 15 mld zł pomiędzy mBank S.A., Dom Maklerski mBanku S.A., mCorporate Finance S.A. jako organizatorami emisji, a mBankiem Hipotecznym S.A. jako emitentem.
4. W dniu 14 kwietnia 2016 roku została zawarta umowa programu publicznej emisji listów zastawnych pomiędzy mBankiem S.A. a mBankiem Hipotecznym S.A. do kwoty 15 mld zł.
5. W dniu 20 maja 2016 roku została zawarta umowa kredytowa dotycząca kredytu odnawialnego pomiędzy mBankiem S.A. a mBankiem Hipotecznym S.A. do kwoty 250 000 tys. zł.
6. W dniu 30 maja 2016 roku została zawarta umowa programu prywatnej emisji listów zastawnych pomiędzy mBankiem S.A. a mBankiem Hipotecznym S.A. do kwoty 2 mld zł.
7. W dniu 19 września 2016 roku została zawarta umowa dotycząca kredytu odnawialnego w PLN/EUR/USD pomiędzy mBankiem S.A. a mBankiem Hipotecznym S.A. do kwoty 510 000 tys. zł.
8. W dniu 10 października 2016 roku została zawarta umowa kredytowa odnawialna typu stand-by pomiędzy mBankiem S.A. a mBankiem Hipotecznym S.A. do kwoty 300 000 tys. zł.
9. W dniu 10 listopada 2016 roku została zawarta umowa dotycząca kredytu pomiędzy mBankiem S.A. a mBankiem Hipotecznym S.A. do kwoty 600 000 tys. zł.

mBank Hipoteczny S.A.

Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości
Finansowej za 2016 rok

(w tys. zł)

Poniższa tabela przedstawia wartości transakcji Banku ze spółkami powiązanymi. Wartość transakcji obejmuje salda aktywów i zobowiązań na 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku oraz związane z nimi przychody i koszty za rok 2016 i 2015

(w tys. zł)	Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu mBanku Hipotecznego S.A. kluczowy personel kierowniczy mBanku Hipotecznego S.A., Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu mBanku S.A.		Inne osoby i podmioty powiązane*		Spółki Grupy mBanku**		mBANK S.A.		Spółki Grupy Commerzbanku***	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Stan na koniec okresu										
Sprawozdanie z sytuacji finansowej										
Aktywa	2 985	3 377	107	108	2 826	2 265	61 648	236 950	-	-
Zobowiązania	-	-	-	-	304 639	352 506	4 500 025	3 182 879	883 921	638 718
Zobowiązania warunkowe										
Zobowiązania otrzymane	-	-	-	-	-	-	731 753	170 767	-	-
Pochodne instrumenty finansowe (kupno, sprzedaż)										
Kontrakty IRS	-	-	-	-	-	-	1 397 152	1 056 852	-	-
Kontrakty FX SWAP	-	-	-	-	-	-	1 722 198	1 218 294	-	-

(w tys. zł)	Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu mBanku Hipotecznego S.A. kluczowy personel kierowniczy mBanku Hipotecznego S.A., Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu mBanku S.A.		Inne osoby i podmioty powiązane*		Spółki Grupy mBanku**		mBANK S.A.		Spółki Grupy Commerzbanku***	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Rok kończący się										
Rachunek zysków i strat										
Przychody z tytułu odsetek	77	58	3	-	1 154	1 344	21 164	14 953	-	-
Koszty z tytułu odsetek	-	-	-	-	(3 139)	-	(51 564)	(57 169)	(5 434)	(4 993)
Przychody z tytułu opłat i prowizji	-	-	-	-	208	1 020	-	-	-	-
Koszty z tytułu opłat i prowizji	-	-	-	-	(1 083)	(38)	(1 381)	(850)	-	-
Wynik na działalności handlowej	-	-	-	-	-	-	3 873	3 902	-	-
Pozostałe przychody operacyjne	-	-	-	-	-	-	580	181	-	-
Pozostałe koszty operacyjne	-	-	-	-	-	-	(9)	-	-	-
Ogólne koszty administracyjne, amortyzacja	-	-	-	-	(1 354)	(1 320)	(5 028)	(3 602)	-	-

* Inne osoby i podmioty powiązane obejmują kredyt udzielony bliskiemu członkowi rodziny Członka Rady Nadzorczej mBanku S.A.

** pozycja Spółki Grupy mBanku obejmuje transakcje z następującymi spółkami Grupy mBanku: mFinanse S.A., mCentrum Operacji Sp. z o.o., mCorporate Finance S.A., mLeasing, mLocum S.A.

*** pozycja Spółki Grupy Commerzbanku obejmuje transakcje zakupu na rynku wtórnym hipotecznych listów zastawnych przez Comdirect Bank AG.

mBank Hipoteczny S.A.Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości
Finansowej za 2016 rok

(w tys. zł)

Skład i wynagrodzenie Członków Zarządu Banku

Według stanu na 31 grudnia 2016 roku skład Zarządu przedstawia się następująco:

Piotr Cyburt	-	Prezes Zarządu
Marcin Romanowski	-	Członek Zarządu
Grzegorz Trawiński	-	Członek Zarządu
Marcin Wojtachnio	-	Członek Zarządu

Poniżej przedstawiono informacje o wartości wynagrodzeń i premii wypłaconych Członkom Zarządu Banku, którzy pełnili swoje funkcje na koniec 2016 roku według stanu na 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku

		Wynagrodzenie wypłacone w 2016 roku (w zł)		
		Wynagrodzenie zasadnicze brutto	Pozostałe korzyści	Rozliczenie programu motywacyjnego w 2016 roku
1.	Piotr Cyburt	756 000	17 227	245 915
2.	Marcin Romanowski	730 800	8 105	237 317
3.	Grzegorz Trawiński	510 000	12 614	184 816
4.	Marcin Wojtachnio	510 000	16 601	274 589
Razem		2 506 800	54 547	942 637

		Wynagrodzenie wypłacone w 2015 roku (w zł)		
		Wynagrodzenie zasadnicze brutto	Pozostałe korzyści	Rozliczenie programu motywacyjnego w 2015 roku
1.	Piotr Cyburt	756 000	17 867	194 422
2.	Marcin Romanowski	730 800	8 105	187 221
3.	Grzegorz Trawiński	382 500	8 749	-
4.	Marcin Wojtachnio	502 500	15 647	218 438
Razem		2 371 800	50 368	600 081

Według stanu na 31 grudnia 2016 roku wysokość rezerwy na nagrody/premie dla pracowników oraz Zarządu Banku wyniosła 6 229 tys. zł, w tym kwota rezerwy na wynagrodzenie zmienne dla Członków Zarządu Banku i pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku wyniosła 2 770 tys. zł (według stanu na 31.12.2015 r. odpowiednio 4 929 tys. zł; 2 008 tys. zł).

Program zmiennego wynagrodzenia Członków Zarządu oraz pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku został opisany w Nocie 42.

Członkom Zarządu zgodnie z zawartymi umowami oraz z aktualnym okresem pozostawania na stanowisku Członka Zarządu, w przypadku rozwiązania umowy o zarządzanie, przysługuje odprawa w wysokości:

- 12 miesięcznego wynagrodzenia – Prezes Zarządu,
- 6 miesięcznego wynagrodzenia – Członkowie Zarządu.

Skład i wynagrodzenie Członków Rady Nadzorczej

W dniu 19 kwietnia 2016 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie mBanku Hipotecznego S.A. wybrało członków Rady Nadzorczej na dziesiątą kadencję w poniższym składzie:

1. Hans-Dieter Kemler
2. Lidia Jabłonowska-Luba
3. Joerg Hessenmueller
4. Cezary Kocik
5. Michał Popiołek
6. Dariusz Solski
7. Mariusz Tokarski

mBank Hipoteczny S.A.

Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości
Finansowej za 2016 rok

(w tys. zł)

Uchwałą nr 25 Rady Nadzorczej mBanku Hipotecznego S.A. z dnia 20 czerwca 2016 roku Pan Hans-Dieter Kemler został wybrany na Przewodniczącego Rady Nadzorczej. Uchwałą nr 26 Rady Nadzorczej mBanku Hipotecznego S.A. z dnia 20 czerwca 2016 roku Pani Lidia Jabłonowska-Luba została wybrana na Wiceprzewodniczącą Rady Nadzorczej.

Pan Joerg Hessenmueller złożył rezygnację z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej z dniem 30 czerwca 2016 roku.

W dniu 6 lipca 2016 roku uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy mBanku Hipotecznego S.A. Pan Christoph Heins został powołany na Członka Rady Nadzorczej.

Skład Rady Nadzorczej mBanku Hipotecznego S.A. na 31 grudnia 2016 roku:

1.	Hans-Dieter Kemler	- Przewodniczący Rady Nadzorczej, Członek Komitetu ds. Audytu, Członek Komitetu ds. Ryzyka
2.	Lidia Jabłonowska-Luba	- Wiceprzewodnicząca Rady Nadzorczej, Przewodnicząca Komitetu ds. Ryzyka
3.	Christoph Heins	- Członek Rady Nadzorczej, Przewodniczący Komitetu ds. Audytu, Członek Komitetu ds. Ryzyka
4.	Cezary Kocik	- Członek Rady Nadzorczej
5.	Michał Popiołek	- Członek Rady Nadzorczej, Członek Komitetu ds. Ryzyka
6.	Dariusz Solski	- Członek Rady Nadzorczej, Członek Komitetu ds. Audytu
7.	Mariusz Tokarski	- Członek Rady Nadzorczej, Członek Komitetu ds. Audytu

W 2016 roku Rada Nadzorcza pracowała bez wynagrodzenia, za wyjątkiem Pana Mariusza Tokarskiego, który jako Członek Rady Nadzorczej otrzymał wynagrodzenie za 2016 w wysokości 36 tys. zł.

Skład Rady Nadzorczej mBanku Hipotecznego S.A. na 31 grudnia 2015 roku:

1.	Hans-Dieter Kemler	- Przewodniczący Rady Nadzorczej, Członek Komitetu ds. Audytu, Członek Komitetu ds. Ryzyka
2.	Lidia Jabłonowska-Luba	- Wiceprzewodnicząca Rady Nadzorczej, Przewodnicząca Komitetu ds. Ryzyka
3.	Joerg Hessenmueller	- Członek Rady Nadzorczej, Przewodniczący Komitetu ds. Audytu, Członek Komitetu ds. Ryzyka
4.	Cezary Kocik	- Członek Rady Nadzorczej
5.	Michał Popiołek	- Członek Rady Nadzorczej, Członek Komitetu ds. Ryzyka
6.	Dariusz Solski	- Członek Rady Nadzorczej, Członek Komitetu ds. Audytu
7.	Mariusz Tokarski	- Członek Rady Nadzorczej, Członek Komitetu ds. Audytu

W 2015 roku Rada Nadzorcza pracowała bez wynagrodzenia, za wyjątkiem Pana Mariusza Tokarskiego, który jako Członek Rady Nadzorczej otrzymał wynagrodzenie za 2015 rok w wysokości 36 tys. zł.

Zgodnie z brzmieniem paragrafu 14 ustęp 1 punkt 5 Statutu mBanku Hipotecznego S.A., Walne Zgromadzenie w formie uchwały podejmuje decyzję co do wyboru i odwołania członków Rady Nadzorczej oraz określenia zasad ich wynagradzania.

Zgodnie z brzmieniem paragrafu 3 ustęp 1 punkt 9 Regulaminu Rady Nadzorczej mBanku Hipotecznego S.A. ustalanie warunków kontraktów i wynagrodzeń dla członków Zarządu Banku należy do kompetencji Rady Nadzorczej.

44. Informacje dotyczące podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Uchwałą nr 19/2016 z dnia 18 kwietnia 2016 roku Rada Nadzorcza mBanku Hipotecznego S.A., działając na podstawie paragrafu 26 ust. 8 Statutu Banku, dokonała wyboru firmy PricewaterhouseCoopers sp. z o.o. (PwC) jako biegłego rewidenta do badania sprawozdania finansowego Banku za 2016 rok.

mBank Hipoteczny S.A.

Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości
Finansowej za 2016 rok

(w tys. zł)

W związku z powyższą decyzją w dniu 13 czerwca 2016 r. Bank zawarł umowę z firmą PwC na przeprowadzenie badania sprawozdania finansowego za 2016 rok i 2017 rok, przy czym ustalenia w zakresie dotyczącym 2017 roku uzależnione są od dokonania wyboru przez Radę Nadzorczą firmy PwC na biegłego rewidenta do badania sprawozdania finansowego Banku za 2017 r.

Firma PwC z siedzibą w Warszawie, przy ul. Armii Ludowej 14, 00-638 Warszawa, wpisana jest na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod numerem 144.

Sprawozdanie Finansowe Banku za 2015 rok było badane przez firmę Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością s. k.

Łączna wysokość wynagrodzenia PwC w 2016 roku wyniosła 406 tys. zł brutto, w tym:

- z tytułu badania sprawozdania finansowego mBanku Hipotecznego S.A. oraz badania i przeglądu pakietów sprawozdawczych za 2016 rok wyniosła 230 tys. zł brutto,
- z tytułu innych usług poświadczających tj. przeglądu sprawozdania finansowego mBanku Hipotecznego S.A. za I półrocze 2016 roku, pakietów sprawozdawczych za I półrocze 2016 roku, weryfikacji ujawnień dotyczących adekwatności kapitałowej Banku według stanu na 31 grudnia 2016 roku wyniosła 151 tys. zł brutto,
- z tytułu pozostałych usług na rzecz mBanku Hipotecznego S.A. wyniosła 25 tys. zł brutto.

Łączna wysokość wynagrodzenia Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością s. k. w 2015 roku wyniosła 300 tys. zł brutto, w tym:

- z tytułu badania sprawozdania finansowego mBanku Hipotecznego S.A. oraz badania pakietów sprawozdawczych za 2015 rok wyniosła 197 tys. zł brutto,
- z tytułu przeglądu sprawozdania finansowego mBanku Hipotecznego S.A. oraz przeglądu pakietów sprawozdawczych za I półrocze 2015 roku wyniosła 98 tys. zł brutto,
- z tytułu pozostałych usług na rzecz mBanku Hipotecznego S.A. wyniosła 5 tys. zł brutto.

45. Adekwatność kapitałowa

Nadrzędną zasadą zarządzania kapitałem w Banku jest utrzymywanie kapitału na poziomie zapewniającym stabilny rozwój Banku i pokrycie zarówno minimalnego wymogu kapitałowego jak i pozostałych kategorii ryzyka uznanych przez Bank za istotne. Zarządzanie kapitałem jest oparte na zasadach określonych w Prawie bankowym i dobrych praktykach.

Głównym celem zarządzania kapitałem jest zapewnienie w Banku zasobów kapitałowych wystarczających dla pokrycia ekspozycji na ryzyko, a w szczególności zapewnienie wdrożenia wymaganej kapitalizacji w granicach apetytu na ryzyko.

Bank zarządza kapitałem na pokrycie ryzyka za pomocą systemu limitów i wskaźników wczesnego ostrzegania, opierając trzon koncepcji o zasady sformułowane w ramach nadzoru skonsolidowanego w Grupie kapitałowej wspierające realizację strategicznych celów kapitałowych. Bank działa w ramach Zasad polityki zarządzania i planowania kapitałowego, których celem jest zapewnienie efektywnego wykorzystania dostępnego kapitału.

Efektywne wykorzystanie kapitału jest integralną częścią polityki zarządzania kapitałem zorientowanej na osiągnięcie optymalnej stopy zwrotu z kapitału i dzięki temu stworzenia stabilnych podstaw zasilania bazy kapitałowej w przyszłych okresach. Pozwala to na utrzymanie współczynnika kapitału podstawowego Tier I (wyliczanego jako iloraz kapitału podstawowego Tier I i łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko) oraz łącznego współczynnika kapitałowego (wyliczanego jako iloraz funduszy własnych i łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko) na poziomie co najmniej wymaganym przez instytucję nadzorującą.

Kapitałowe cele strategiczne Banku zorientowane są na utrzymanie zarówno łącznego współczynnika kapitałowego jak i współczynnika kapitału podstawowego Tier 1 na poziomie odpowiednio wyższym niż poziom wymagany przez instytucję nadzorującą. Pozwala to na bezpieczny rozwój biznesu przy spełnieniu norm nadzorczych w dłuższej perspektywie.

Współczynniki kapitałowe

Kalkulacja współczynników kapitałowych i wskaźnika dźwigni finansowej, funduszy własnych oraz łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko Banku odbywa się w oparciu o następujące przepisy:

- Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012, z późniejszymi zmianami (zwanego dalej Rozporządzeniem CRR) oraz na podstawie uzupełniających rozporządzeń wykonawczych Komisji (UE) do Rozporządzenia CRR,
- Ustawy Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 r., z późniejszymi zmianami,
- Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (zwaną dalej Ustawą o nadzorze makroostrożnościowym).

Na poziom współczynników kapitałowych Banku w 2016 roku miały wpływ następujące czynniki:

- zaliczenie do funduszy własnych kwoty 100 000 tys. zł, stanowiącej zobowiązanie podporządkowane Banku z tytułu zaciągniętej pożyczki podporządkowanej z dnia 12 listopada 2015 roku na podstawie pozwolenia Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 7 stycznia 2016 roku,
- zaliczenie do kapitału podstawowego Tier I kwoty 99 936 tys. zł, stanowiącej kapitał akcyjny w kwocie 10 000 tys. zł oraz kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej w kwocie 89 936 tys. zł, z tytułu przeprowadzonej w dniu 2 czerwca 2016 roku emisji 100 000 akcji zwykłych imiennych, o wartości nominalnej 100 zł każda i cenie emisyjnej 1 000 zł każda, na podstawie pozwolenia Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 21 września 2016 roku,
- zaliczenia do kapitału podstawowego Tier I zysku netto Banku za 2015 rok, pomniejszonego o wszelkie przewidywane obciążenia w kwocie 18 791 tys. zł,
- zaliczenia do kapitału podstawowego Tier I zweryfikowanego zysku netto Banku za I półrocze 2016 roku, pomniejszonego o wszelkie możliwe obciążenia w kwocie 13 766 tys. zł, na podstawie pozwolenia KNF z dnia 3 listopada 2016 roku,
- rozwój działalności biznesowej Banku.

Od 1 stycznia 2016 roku weszła w życie Ustawa o nadzorze makroostrożnościowym w zakresie obejmującym bufor kapitałowe. Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku Bank zobowiązany był dodatkowo utrzymywać fundusze własne na poziomie, który pozwoli pokryć wyznaczony na mocy przepisów Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym bufor zabezpieczający (conservation buffer) w wysokości 1,25% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko.

Zgodnie z decyzją Komitetu Stabilności Finansowej, obowiązujący Bank wskaźnik bufora antycyklicznego na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosił 0%.

Szczegółowe informacje dotyczące kalkulacji łącznego współczynnika kapitałowego, współczynnika kapitału podstawowego Tier I, funduszy własnych oraz łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko Banku na dzień 31 grudnia 2016 r. opisane zostały w dokumencie Ujawnienia dotyczące adekwatności kapitałowej mBanku Hipotecznego S.A. na dzień 31 grudnia 2016 r., opublikowanym na stronie internetowej Banku.

Współczynniki kapitałowe zarówno według stanu na koniec 2016 roku jak i na koniec 2015 roku znajdowały się powyżej minimalnych wymaganych wartości co zostało przedstawione w poniższej tabeli. W ciągu 2016 i 2015 roku Bank spełniał zewnętrzne wymogi kapitałowe.

Współczynnik kapitałowy	31 grudnia 2016		31 grudnia 2015	
	Poziom wymagany	Poziom zaraportowany	Poziom wymagany	Poziom zaraportowany
Łączny współczynnik kapitałowy	13,25%	14,54%	12,00%	13,81%
Współczynnik kapitału Tier I	10,25%	11,49%	9,00%	11,94%

Fundusze własne

Zgodnie z Rozporządzeniem CRR, na fundusze własne składa się kapitał podstawowy Tier I, kapitał dodatkowy Tier I oraz kapitał Tier II, przy czym w mBanku Hipotecznym S.A. nie identyfikuje się pozycji, które kwalifikowałyby się jako kapitał dodatkowy Tier I.

Kapitał podstawowy Tier I mBanku Hipotecznego S.A. obejmuje:

- opłacone instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne,
- zyski zatrzymane w poprzednich latach,
- niezależnie zweryfikowane zyski z bieżącego okresu,
- inne skumulowane całkowite dochody,
- pozostałe kapitały rezerwowe,
- fundusze ogólne ryzyka bankowego,
- niezależnie zidentyfikowane zyski z bieżącego okresu,
- pozycje pomniejszające kapitał podstawowy Tier I (korekty wartości z tytułu wymogów w zakresie ostrożnej wyceny, wartości niematerialne, niedobór korekt ryzyka kredytowego wobec oczekiwanych strat, korekty regulacyjne dotyczące innych skumulowanych całkowitych dochodów oraz odpisy netto).

Kapitał Tier II mBanku Hipotecznego S.A. obejmuje zobowiązania podporządkowane.

Fundusze własne Banku na dzień 31 grudnia 2016 roku wyniosły 954 070 tys. zł. (według stanu na 31 grudnia 2015 roku wyniosły 740 012 tys. zł).

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko Banku obejmuje:

- kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem w odniesieniu do ryzyka kredytowego, ryzyka kredytowego kontrahenta, ryzyka rozmycia oraz dostaw z późniejszym terminem rozliczenia,
- kwotę ekspozycji na ryzyko z tytułu ryzyka operacyjnego.

W kalkulacji współczynników kapitałowych Banku, łączna kwota ekspozycji na ryzyko wyznaczana jest z uwzględnieniem kwoty ekspozycji na ryzyko kredytowe przy zastosowaniu metody wewnętrznych ratingów z zastosowaniem podejścia nadzorczego w zakresie przypisywania ekspozycji z tytułu kredytowania specjalistycznego do kategorii ryzyka (metoda IRB slotting approach).

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko Banku na dzień 31 grudnia 2016 roku wyniosła 6 562 489 tys. zł, w tym kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu ryzyka kredytowego stanowiła 6 372 126 tys. zł.

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko Banku na dzień 31 grudnia 2015 roku wyniosła 5 358 363 tys. zł, w tym kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu ryzyka kredytowego stanowiła 5 188 556 tys. zł.

Kapitał wewnętrzny

Bank dostosowuje wielkość funduszy własnych do poziomu i rodzaju ryzyka, na jaki jest narażony oraz do charakteru, skali i złożoności prowadzonej działalności. W tym celu w Banku opracowano i wdrożono proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego, tzw. proces ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process), który służy utrzymaniu funduszy własnych na poziomie adekwatnym do profilu i poziomu ryzyka działalności Banku.

Kapitał wewnętrzny to szacowana wartość kapitału niezbędna do pokrycia wszystkich istotnych rodzajów ryzyka zidentyfikowanych w działalności Banku. Kapitał wewnętrzny jest sumą kapitału ekonomicznego na pokrycie rodzajów ryzyka uwzględnianych w procesie kalkulacji kapitału ekonomicznego oraz kapitału niezbędnego na pokrycie pozostałych rodzajów ryzyka (w tym trudno mierzalnych rodzajów ryzyka).

Proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego w Banku przebiega w sposób ciągły i składa się z pięciu etapów realizowanych przez jednostki organizacyjne Banku.

mBank Hipoteczny S.A.Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości
Finansowej za 2016 rok

(w tys. zł)

Elementami procesu są:

- inwentaryzacja ryzyka w działalności Banku,
- kalkulacja kapitału wewnętrznego na pokrycie ryzyka,
- testy warunków skrajnych,
- planowanie kapitału ekonomicznego,
- monitorowanie polegające na stałej identyfikacji ryzyka występującego w działalności Banku i analizie poziomu kapitału na pokrycie ryzyka.

Proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego podlega zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą mBanku Hipotecznego S.A. Całość procesu wewnętrznej oceny adekwatności kapitałowej Banku podlega corocznym przeglądom. Za proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego Banku odpowiedzialny jest Zarząd mBanku Hipotecznego S.A.

Adekwatność kapitałowa	31.12.2016	31.12.2015
Kapitał podstawowy Tier I	754 070	640 012
Fundusze własne	954 070	740 012
Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem na ryzyko kredytowe, kredytowe kontrahenta, rozmycia oraz dostaw z późniejszym terminem rozliczenia:	6 372 126	5 188 556
- przy zastosowaniu metody wewnętrznych ratingów	3 995 905	3 715 701
- przy zastosowaniu metody standardowej	2 376 221	1 472 855
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko operacyjne	190 363	169 807
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	6 562 489	5 358 363
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	11,49%	11,94%
Łączny współczynnik kapitałowy	14,54%	13,81%
Kapitał wewnętrzny	418 965	444 893

FUNDUSZE WŁASNE	31.12.2016	31.12.2015
Fundusze własne	954 070	740 013
KAPITAŁ TIER I	754 070	640 013
Kapitał podstawowy Tier I	754 070	640 013
Instrumenty kapitałowe kwalifikujące się jako kapitał podstawowy Tier I	614 792	514 856
Opłacone instrumenty kapitałowe	309 000	299 000
Ażio	305 792	215 856
Zyski zatrzymane	13 766	4 956
Zyski zatrzymane w poprzednich latach	-	-
Uznany zysk lub uznana strata	13 766	4 956
Inne skumulowane całkowite dochody	(1 146)	849
Pozostałe kapitały rezerwowe	224 131	211 340
Fundusze ogólnego ryzyka bankowego	42 500	36 500
(-) Korekty wartości z tytułu wymogów w zakresie ostrożnej wyceny	(1 195)	-
(-) Wartości niematerialne	(13 191)	(8 048)
(-) Kwota brutto innych wartości niematerialnych	(13 357)	(8 152)
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego związane z innymi aktywami niematerialnymi	166	104
(-) Niedobór korekt ryzyka kredytowego wobec oczekiwanych strat według metody wewnętrznych ratingów	(114 085)	(108 764)
Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I	(264)	(509)
Elementy kapitału podstawowego Tier I lub odliczenia od kapitału podstawowego Tier I - inne	(11 238)	(11 167)
Kapitał dodatkowy Tier I	-	-
KAPITAŁ TIER II	200 000	100 000
Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako Tier II	200 000	100 000

46. Zdarzenia po dniu bilansowym

- Emisja hipotecznych listów zastawnych

W dniu 1 lutego 2017 roku mBank Hipoteczny S.A. dokonał publicznej, siedmioletniej emisji hipotecznych listów zastawnych o wartości nominalnej 24 900 tys. euro na stopę stałą.

mBank Hipoteczny S.A.

Sprawozdanie Finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości
Finansowej za 2016 rok

(w tys. zł)

■ Relacja zabezpieczająca

W dniu 30 stycznia 2017 roku Bank zawarł nową relację zabezpieczającą na zabezpieczenie przed ryzykiem zmiany stóp procentowych. Pozycją zabezpieczaną są wyemitowane 1 lutego 2017 roku hipoteczne listy zastawne o wartości nominalnej 24 900 tys. euro na stopę stałą. Pozycją zabezpieczającą jest transakcja IRS o wartości nominalnej 24 900 tys. euro zamieniająca stałą stopę procentową na zmienną.

■ Podwyższenie kapitału zakładowego Banku

W dniu 8 lutego 2017 roku została podjęta uchwała nr 1 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy mBanku Hipotecznego S.A. w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego oraz pozbawienia akcjonariuszy prawa poboru akcji, zgodnie z którą kapitał zakładowy mBanku Hipotecznego S.A. został podwyższony o kwotę 12 000 tys. zł, to jest do kwoty 321 000 tys. zł w drodze emisji 120 000 akcji zwykłych imiennych, o wartości nominalnej 100 zł każda i cenie emisyjnej 1 000 zł każda. Nowe akcje zostały zaoferowane do objęcia spółce mBank S.A. w drodze subskrypcji prywatnej. Akcje zostały w pełni opłacone 27 lutego 2017 roku.

■ Zmiana składu Rady Nadzorczej

W dniu 8 lutego 2017 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie mBanku Hipotecznego S.A. dokonało wyboru Pana Jakuba Fasta na członka Rady Nadzorczej dziesiątej kadencji, w związku z rezygnacją z funkcji członka Rady Nadzorczej przez Pana Dariusza Solskiego z dniem 7 lutego 2017 roku.

■ Zmiana stanu zobowiązań wobec mBanku S.A.

W dniu 15 lutego 2015 roku przedterminowo zostało spłacone zobowiązanie finansowe z odroczonym terminem płatności na kwotę 158 209 tys. zł, którego pierwotny termin zapadalności przypadał na 1 grudnia 2017 roku.

W dniach 2 stycznia 2017 roku oraz 15 lutego 2017 roku nastąpiło ciągnięcie transzy kredytów otrzymanych od mBanku S.A. na kwotę odpowiednio 150 000 tys. zł z terminem spłaty 1 kwietnia 2019 roku oraz 260 000 tys. zł z terminem spłaty 15 grudnia 2021 roku.

Warszawa, 3 marca 2017 roku

Podpisy:

Prezes Zarządu
Piotr Cyburt

Członek Zarządu
Marcin Romanowski

Członek Zarządu
Grzegorz Trawiński

Członek Zarządu
Marcin Wojtachnio

Osoba odpowiedzialna za prowadzenie ksiąg rachunkowych
Milena Zwolińska-Grabowicz